

PIĄTEK-NIEDZIELA
13|11|10|-102|11|2025|

GAZETA OLSZTYŃSKA

WEEKEND

GAZETA Warmii i Mazur

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

4 4

9 770137 912057

REKLAMA

www.czechserwis.pl

Olsztyn, ul. Towarowa 19a | tel. 89 532 09 40, 503 045 991 |

92125otr-a-M

DOM POGRZEBOWY
I KREMATORIUM
DREJKA

Tradycja * Empatia * Nowoczesność

Olsztyn, ul. Wadąska 50
tel. +48 731 108 108

Więcej informacji na stronie 9

93725otr-b-G

WFOŚiGW
W OLSZTYNIE

PARTNERSTWO Z SAMORZĄDAMI DLA CZYSTEGO
I BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA

89025otr-b-M

Odeszli |2-3

Koniec z parkowaniem
na inwalidę? |4

Między wojną
a pokojem |6

Kim nie są
wszyscy święci? |8

JUŻ DZIŚ **BIZNES**
z Gazetą Olsztyńską
i Dziennikiem Elbląskim – dodatek
WARMII I MAZUR
SAMORZĄDY

35250TBP-e-K

Mirosław Łoszewski — olsztyński muzyk, wokalista, autor tekstów i muzyki, a także aranżer, związany w przeszłości m.in. z kabaretem Kaczki z Nowej Paczki. Mirosław Łoszewski współpracował z wieloma twórcami regionalnej sceny. Jednym z nich jest jazzman Edward Bierdzewski, z którym artysta koncertował w ostatnich latach swojej działalności. Miał 73 lata.

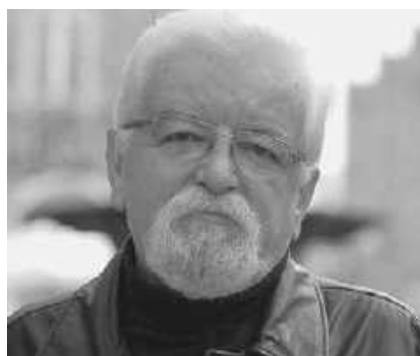
Profesor Andrzej Drożyner — badacz i nauczyciel akademicki związany z olsztyńskim środowiskiem inżynierskim. Łączył fascynację niebem (astrologia, geodezja satelitarna) z praktyką pomiarów na ziemi. Był wykładowcą, który umiał zarazić precyzją i ciekawością, a jednocześnie dbał o czytelność przekazu. Pozostawił prace i uczniów, którzy niosą dalej jego sposób myślenia. Zmarł w lutym 2025 r.

Marta Łożyńska — wieloletnia prezes Polskiego Związku Niewidomych na Warmii i Mazurach z siedzibą w Olsztynie. Działała bardzo rzeczowo. Walczyła o dostępność przestrzeni, komunikacji i instytucji, prowadziła poradnictwo i integrację środowiska. Jej telefon był pierwszym numerem, pod który dzwonili potrzebujący wsparcia. Zapamiętana została jako osoba łącząca wrażliwość z organizacyjną skutecznością. Zmarła 16 kwietnia 2025 r.

Edward Cyfus — pisarz, gawędziarz i strażnik warmińskiej pamięci, przez lata związany z Olsztynem i regionalnymi mediami, autor „Po naszymu”. Popularyzował gwara i historię codzienną Warmii, przypominając wybory i losy tutejszych rodzin. Zawsze wybierał Polskę — choć nie zawsze

ODESZLI

1 i 2 listopada wspominamy głównie naszych najbliższych. Warto jednak pamiętać też o tych, którzy pozostawili swój niezatarty ślad w historii naszego miasta.

był to wybór łatwy; dawał temu świadectwo w tekstach i wystąpieniach. Odszedł jako autorytet kultury lokalnej. Zmarł 31 maja 2025 r.

Piotr Poloniewicz — sędzia piłkarski związany z Warmińsko-Mazurskim ZPN w Olsztynie, wychowawca młodych arbitrow i promotor zasad fair play. Na boisku stanowczy, poza nim życzliwy i pomocny. Budował środowisko, które uczyło szacunku do gry i ludzi. Jego odejście silnie poruszyło regionalną piłkę. Zmarł w maju 2025 r.

Tomasz Radzik — fotoreporter i dokumentalista związany z Olsztynem, autor tysięcy kadrów z życia miasta i regionu. Fotografował sport, przyrodę i codzienność z czułością dla bohaterów i cierpliwością do światła. Pracował dla „Gazety Olsztyńskiej” oraz ogólnopolskich mediów, ale zawsze wracał do miejsc, od których zaczynał. Jego zdjęcia stały się częścią lokalnej pamięci. Zmarł 30 lipca 2025 r.

Wacław Sklinsmont — trener kajakarstwa i nauczyciel akademicki UWM, twórca sukcesów zawodników z Olsztyna na akwenach całej Polski. Miał dar łączenia twardego wymagań z troską o rozwój młodych. Uczył charakteru i radości pracy. Jego imię pojawia się przy wielu medalach i sportowych zyciorysach. Zmarł pod koniec lipca 2025 r.

Regina Żuk — wieloletnia pracownica administracji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa UWM, dobry duch dziekanatu. Spinała uczelniane wymogi z życiową wrażliwością i pomagała studentom z uśmiechem i spokojem przechodzić przez formalności. Dzięki niej uczelnia jest blisko ludzi, ich spraw i problemów. Zmarła 30 lipca 2025 r.

Ksiądz Wiesław Zagórowski — kapłan archidiecezji warmińskiej, pielgrzym i duszpasterz, który łączył wymagania z ciepłem. Przez lata posługiwał w parafiach regionu, także w Olsztynie. Był rozpoznawalny z obecności na szlakach pątniczych. Pozostawił wspomnienie księdza z drogi, bliskiego sprawom ludzi. Zmarł 22 lipca 2025 r.

Mirosław Korzunowicz — artysta, aktor, reżyser performer, twórca Teatru Form Korzunowiczów, a dla mieszkańców niezastąpiony Święty Jakub — patron Olsztyna. Był absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. Po obronie dyplomu związał się z Olsztynem. W 1993 r. założył Niezależny Teatr Animacji. Zmarł 27 lipca 2025 r.

Doktor Anita Samek-Krymowska — lekarz Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie, ceniona za kompetencję i serdeczność wobec pacjentów. Wybitna ginekolog, położna i specjalistka od endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości. Zginęła tragicznie wraz ze swoim 7-letnim synkiem w wypadku drogowym podczas wakacji w Egipcie.

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7B
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Gryglewicz

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Andrzej Mielnicki,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Artur Dryhynicz
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7B
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikblaski.pl
tel. 502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7B
tel. 502 499 539

Jerzy Borowik — architekt i urbanista, przez lata współodpowiedzialny za planowanie przestrzenne Olsztyna i regionu. W pracy łączył wizję z dialogiem i szacunkiem dla kontekstu miejsca, a jego decyzje wpływały na codzienność mieszkańców. W środowisku uchodził za człowieka kompromisu i porządku formy. Zmarł 5 sierpnia 2025 r.

Arcybiskup Józef Kowalczyk — były nuncjusz apostolski i prymas Polski, ale także absolwent olsztyńskiego Hosianum i doktor honoris causa UWM. Wspierał rozwój środowiska teologicznego w Olsztynie, promował dialog Kościoła z kulturą. Jego więź z miastem miała charakter realnej współpracy instytucjonalnej i osobistych spotkań. Zmarł 20 sierpnia 2025 r.

Olsztyn, przez kilka kadencji był ich przewodniczącym. Był także rotarianinem i społecznikiem. Zmarł po ciężkiej chorobie, miał 68 lat.

Elżbieta Syniec-Jaryńska — działaczka olsztyńskiej Solidarności, w stanie wojennym internowana, potem nadal aktywna na rzecz środowisk pracowniczych. Miała kręgosłup z żelaza i serce dla ludzi — łączyła odwagę sprzeciwu z codzienną pracą. Wspominana jako osoba, która nie odpuszczała w sprawach zasadniczych. Zmarła 12 października 2025 r.

Radosław Ciecholewski — artysta, który przez lata tworzył klimat poezji śpiewanej. Jego występy podczas Spotkań Zamkowych „Śpiewajmy Poezję” zapadały w pamięć. W latach 80. zdobywał tu nagrody. Był artystą, który potrafił śpiewać poezję naprawdę. Był także związany z olsztyńskim Teatrem Jaracza. Prowadził koncerty i wieczory kabaretowe. Starsi olsztynianie z nostalgią wspominają jego występy z grupą W.A.N.N.A. w legendarnej kawiarni „Teatralna”.

OPR. JB, WP, AG, MB

Doktor inżynier Aleksander Suraziński — technolog mleczarstwa związany z UWM i środowiskiem przemysłu spożywczego. Doradzał międzynarodowym organizacjom, ale jako punkt odniesienia traktował Olsztyn i Kortowo. Nagradzany za wkład w rozwój mleczarstwa, znany z rzetelności i koleżeńskości. Zmarł 23 września 2025 r.

Ireneusz Iwański — dziennikarz radiowy, producent audycji i przedsiębiorca, pomysłodawca i założyciel Radia Wa-Ma. Był też założycielem i pierwszym szefem Konwentu Lokalnych Komercyjnych Nadawców Radiowych; scalił rynek kilkuset małych nadawców, którzy dzięki własnej organizacji stali się liczącym się głosem. Od 2008 r. zasiadał w radach programowych Radia

KONDOLENCJE

Z żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Dariusza Mikulakapracownika Wydziału Inwestycji Miejskich
Urzędu Miasta Olsztyna.**Rodzinie
i Najbliższemu Zmarłego**

wyrazy głębokiego współczucia

składają
Prezydent Olsztyna Robert Szewczyk
wraz z Kierownictwem i Pracownikami
Urzędu Miasta Olsztyna

KONDOLENCJE

1267250pb1-a-M

KONDOLENCJE

Z głębokim smutkiem i żalem
przyjąłem wiadomość o śmierci**dr. inż. Bolesława Pilarka**dziennikarza, publicysty i autora wielu publikacji,
Prezesa Stowarzyszenia Absolwentów UWM
w Olsztynie oraz Fundacji im. M. Oczapowskiego,
a także redaktora naczelnego czasopisma
Stowarzyszenia Absolwentów UWM „5 plus X”.Pracownika byłej Akademii Rolniczo-
Technicznej w Olsztynie Twórcy i redaktora
naczelnego czasopisma „Rolnicze ABC”,
wieloletniego działacza związkowego i społecznego.
Wielokrotnie wyróżnianego i odznaczanego
za zasługi dla nauki, dziennikarstwa i działalności
społecznej, m.in. Krzyżami Orderu Odrodzenia
Polski oraz Krzyżami Zasługi.**Rodzinie i Bliskim**

składam wyrzy najgłębszego współczucia.

Radosław Król
Wojewoda Warmińsko-Mazurski

1266250pb1-a-M

*Można odejść
na zawsze,
by stale
być blisko.**Ksiądz Jan Twardowski*

KONIEC Z PARKOWANIEM NA INWALIDĘ?

Drogowcy chcą uszczelnić system płatności w strefie parkowania. A to może oznaczać wyeliminowanie kierowców, którzy nielegalnie korzystają z kart dla osób z niepełnosprawnościami.

Fot. Zbigniew Woźniak

Na terenie Olsztyna, przy drogach publicznych znajdują się 463 miejsca dla kierowców z niepełnosprawnościami, czyli tzw. koperty – mówi Michał Koronowski, rzecznik Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu. – Natomiast przy drogach wewnętrznych – 31.

To jest bardzo duże udogodnienie, biorąc pod uwagę deficyt miejsc postojowych w stolicy regionu, bo takie miejsca nie mogą być zajmowane przez pozostałych kierowców. Dodatkowo osoby z niepełnosprawnościami oraz kierowcy przewożący je zwolnieni są z opłat za postój na obszarze strefy płatnego parkowania w Olsztynie pod warunkiem włożenia karty parkingowej za przednią szybę pojazdu, tak żeby była w pełni widoczna dla kontrolerów. Tylko na całym Starym Mieście jest 21 wyznaczonych miejsc typu koperta. Parkowanie na nich wymaga posiadania

niebieskiej karty parkingowej, ale jest bezpłatne i nieograniczone czasowo. Sęk w tym, że część kierowców w nieuczciwy sposób korzysta z tego przywileju, bo taka karta nie zawiera danych takich jak imię i nazwisko oraz numeru rejestracyjnego samochodu. Podane są tylko jej numer oraz data ważności. To powoduje, że wystarczy mieć kogoś w rodzinie lub wśród znajomych, kto posiada taką kartę i może jej użyć. Kontrolerzy strefy nie są w stanie zweryfikować tego.

Drogowcy chcą jednak uszczelnić parkowanie w strefie odnośnie do kierowców z niepełnosprawnościami. Sprawa wyszła na jaw przy okazji testowania elektronicznej kontroli samochodów parkujących na jej obszarze.

– Na system składają się samochody wyposażone w skaner czytający tablice rejestracyjne zaparkowanych pojazdów

i weryfikujący opłaty w oparciu o informacje z bazy danych dostępnych systemów – wyjaśnia Michał Koronowski.

Testowanie elektronicznej kontroli samochodów parkujących w strefie rozpoczęło się pod koniec czerwca. W pudłach umieszczonych na dachach pojazdów znajdowały się skanery. To w nich zainstalowane były kamera i laser, które filmowały i skanowały numery rejestracyjne zaparkowanych aut. System porównywał dane z numerami, które kierowcy wpisywali na klawiaturze m.in. parkomatów. Żeby uzyskać pewność, że wszyscy zdążyli zapłacić, specjalny samochód wracał po pięciu minutach i skanował te same samochody ponownie.

– Przeprowadzony pilotaż SPP miał na celu zbadanie możliwości, jakie oferują e-kontrolę oraz sprawdzenie

funkcjonowania takiego rozwiązania w Olsztynie w perspektywie zakupu systemu w przyszłości.

Zaletą systemu z pewnością jest podniesienie efektywności kontroli pojazdów zaparkowanych w SPP. To z kolei uszczelnia strefę i minimalizuje zjawisko unikania opłat za postój – podkreśla prezydent Robert Szewczyk.

Zaznacza, że o tym, czy system e-kontroli zostanie wdrożony w olsztyńskiej SPP, zdecydują możliwości finansowe miasta i zabezpieczenie środków w budżecie gminy na realizację tej inwestycji. Wniosek w tej sprawie drogowcy już złożyli. – Należy przy tym nadmienić, że w przypadku zakupu pojazdu e-kontroli niezbędne będzie wprowadzenie zmian w obowiązujących obecnie regulacjach i procedurach, m.in. umożliwia-

FENTANYL I OPIUM

Chiny i Stany Zjednoczone zawarły jednoroczne porozumienie obniżające intensywność toczącej się wojny handlowej. Jest ono efektem spotkania prezydentów Donalda Trumpa i Xi Jing Pinga. Trump ocenia efekty spotkania na 12 w skali od 1 do 10. Zostatecznymi ocenami trzeba będzie się wstrzymać.

Prezydent Trump poinformował w czwartek, że obniży cła na towary z Chin o 10 punktów procentowych w zamian za obietnicę powstrzymania przepływu chemikaliów do wytwarzania śmiertelnie działającego fentanylu z Chin. Trump ogłosił też, że Chiny nie wprowadzą zapowiadanych restrykcji na eksport metali ziem rzadkich przez przynajmniej rok.

Ta druga sprawa ma fundamentalne znaczenie dla światowej gospodarki. To gospodarcza bomba atomowa, która mogłaby sparaliżować poszczególne gałęzie wytwórczości od produkcji smartfonów, przed produkcją samochodów do wytwarzania rakiet.

Niezwykle ciekawa jest sprawa fentanylu. Dla Amerykanów to śmiertelnie działający narkotyk, który pochłania życie dziesiątków tysięcy ich rodaków. Dla Chińczyków sprawa ma swój wymiar historyczny. Przez tysiące lat Chińczycy uważali swoje państwo za centrum cywilizacji. To przekonanie załamało się w połowie XIX wieku, w czasie wojen nazywanych opiumowymi. W wojnach opiumowych Chińczycy walczyli z Brytyjczykami kontrolującymi wówczas Indie. Kraj ten był wielkim producentem narkotyku o nazwie opium. Stawką wojen opiumowych było prawo sprzedaży narkotyku produkowanego w Indiach w Chinach. Chińczycy nie chcieli się na to zgodzić. Przegrali jednak wojnę i opium doprowadziło do uzależnienia sporej części chińskiej populacji.

Podobieństwa są tak wyraźne, że trudno się dziwić, iż wielu Chińczyków słyszących o amerykańskich problemach z fentanylem, przypomina sobie o historii sprzed blisko 200 lat.

MARCIN KULASEK, MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

jących weryfikację przez e-kontrolę, czy np. pojazd jest faktycznie uprawniony do bezpłatnego postoju, jak w przypadku kart parkingowych osób niepełnosprawnych, pojazdów uprzywilejowanych itp – stwierdza prezydent Olsztyna.

Wiceprezydent Olsztyna Marcin Szwarz dodaje: – Rozwiązaniem tej sytuacji jest przypisanie takiego samochodu do kierowcy. W tej sprawie prowadzimy konsultacje z Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

W przypadku podszywania się pod osobę niepełnosprawną, czyli bezprawnego posługiwania się specjalną kartą parkingową dla inwalidów, możemy dostać mandat w wysokości 800 zł plus osiem punktów karnych. W Olsztynie wydzielone są dwie podstrefy: zielona i czerwona. Za pierwszą godzinę postoju w czerwonej zapłacić trzeba 4,5 zł, a w zielonej – 3 zł. Według ZDZiT Olsztyn strefa przyniosła do końca października 2024 roku 7 mln zł zysku.

Finansowe wsparcie dla polskich pszczelarzy

W Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ruszyła właśnie czwarta edycja programu pomocy dla polskich pszczelarzy, który finansowany jest z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Nabór wniosków potrwa do 28 listopada 2025 r.

Pszczelarstwo jest jednym z najstarszych zajęć człowieka. Początkowo korzyści z chowu pszczoł upatrywano w możliwości pozyskiwania większej ilości miodu. Musiały minąć wieki, by ludzkość zdała sobie sprawę, że niezastąpioną rolę tych małych owadów jest zapylanie roślin, że dzięki ich pożytecznej pracy rosną plony zbóż, a drzewa i rośliny uprawne wydają owoce i nasiona, co bezpośrednio wpływa na łańcuchy pokarmowe i produkcję rolniczą.

W Polsce owady zapylające, wśród których 90 proc. stanowią pszczoły, odpowiadają za zapylanie około 80 proc. roślin. Z danych Najwyższej Izby Kontroli wynika, że korzyści z zapylania roślin uprawnych przez pszczoły szacowane są w naszym kraju na kwotę od 4,1 do 7,4 mld zł rocznie. Z kolei wartość tego wkładu pracy dla całej Unii Europejskiej określana jest, według informacji Komisji Europejskiej z 2024 r., na poziomie około 15 mld euro. Według danych Inspekcji Weterynaryjnej w Polsce w 2024 r. było 99 tys. pszczelarzy, co oznacza wzrost o 2,4 proc. w porównaniu do 2023 r. i o 96 proc. w stosunku do roku 2011. Średniej wielkości gospodarstwo pasieczne w kraju w 2024 r. posiadało ponad 24 rodziny pszczele. Systematycznie zwiększająca się liczba pszczelarzy i pni pszczeli to dowód na duży potencjał sektora pszczelarskiego w Polsce. Jednym z decydujących czynników w rozwoju tej branży są unijne programy pomocowe. Podobnie jak inne sektory polskiego rolnictwa, po 1 maja 2004 r. pszczelarstwo zostało objęte narzędziami wsparcia dostępnymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w tym działającym od 1997 r. w Unii Europejskiej mechanizmem „Wsparcie rynku produktów pszczeli”. Na jego bazie państwa

FOT. ADOBE STOCK

pszczelarzy. Realizowane z dofinansowaniem inwestycje muszą dotyczyć zakupu nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki wędrowniej, m.in. wag pasiecznych czy przyczep do przewozu uli. Refundacja wynosi do 50 proc. kosztów netto. Natomiast limit wsparcia ustala się na podstawie wielkości gospodarstwa pszczelego. 150 zł na jeden pień pszczeli otrzyma hodowca, który ma ich od 25 do 149. Tych pszczelarzy, którzy mają co najmniej 150 pni, obowiązuje stawka 200 zł. Jednak w sumie nie mogą oni otrzymać więcej niż 40 tys. zł.

wynosi nawet 100 proc. kosztów netto.

Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych (I.6.7)

Także w tym przypadku wnioski mogą składać wyłącznie indywidualni pszczelarze. Wsparcie można przeznaczyć na zakup analiz fizyko-chemicznych miodu lub analizy pyłkowej miodu. Refundacji podlega do 90 proc. kosztów netto, a limit wynosi 10 tys. zł.

PSZCZELARZE SKŁADAJĄ WNIOSKI

Wnioski w ramach wszystkich naborów z PS WPR 2023-2027 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wyłącznie drogą internetową. A to oznacza, że również ubiegający się o wsparcie pszczelarze i ich zrzeszenia dokumenty mogą składać tylko za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR. Pierwszy nabór wniosków dla sektora pszczelarskiego z PS WPR 2023-2027 został przeprowadzony wiosną 2023 r. Można było się wówczas starać o wsparcie w ramach trzech interwencji: I.6.2, I.6.3 i I.6.5. Dofinansowanie w kwocie ponad 41 mln zł trafiło do około 38 tys. pszczelarzy. Pełną parą program ruszył na przełomie lat 2023-2024, gdy odbył się nabór obejmujący wszystkie siedem interwencji. Tym razem ze wsparcia finansowego skorzystało blisko 39 tys. pszczelarzy, którym ARiMR wypłaciła 39,3 mln zł. Trzeci nabór wniosków jest właśnie rozliczany przez ARiMR, stąd brak na razie ostatecznych danych. Ze statystyk Agencji wynika, że do tej pory największym zainteresowaniem pszczelarzy cieszy się interwencja I.6.2, czyli inwestycje związane z modernizacją gospodarstw pasiecznych.

zainteresowane tą formą pomocy opracowały trzyletnie, krajowe plany wsparcia branży pszczelarskiej, które mogły wdrażać po akceptacji Komisji Europejskiej. Polska realizowała Krajowe Programy Wsparcia Pszczelarstwa od 2005 do 2022 r. Do 2017 r. odpowiedzialna była za to Agencja Rynku Rolnego, a po jej likwidacji Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego, który przyjmował i oceniał projekty złożone przez pszczelarzy. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przypadła rola płatnika środków dla pozytywnie zweryfikowanych wniosków.

UNIJNA POMOC RAZY SIEDEM

To się zmieniło w nowej unijnej perspektywie budżetowej. Teraz to Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest jedyną instytucją realizującą – od przyjęcia wniosku, przez jego ocenę, do wypłaty środków – europejski program wsparcia pszczelarzy. W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przygotowano dla branży pszczelarskiej siedem

rodzajów pomocy, tzw. interwencji. 24 października 2025 r. ruszył w ARiMR czwarty nabór wniosków o wsparcie w ramach tych interwencji, który potrwa do 28 listopada 2025 r. Na co konkretnie można otrzymać pieniądze?

Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej (I.6.1)

Ta oferta dofinansowania skierowana jest do organizacji pszczelarskich oraz jednostek doradztwa rolniczego. Wsparcie można otrzymać na organizację szkoleń dotyczących m.in. prowadzenia gospodarki pasiecznej, chorób pszczoł, pożytków i produktów pszczeli. Koszty kwalifikowane zostały w tym przypadku szczegółowo określone, a refundacji podlegać może nawet 100 proc. poniesionych wydatków.

Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych (I.6.2)

O ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się indywidualni pszczelarze oraz – w ich imieniu – organizacje pszczelarskie. Pomocą finansową objęty jest zakup nowego sprzętu

pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, np. miodarek, odstojników oraz uli lub ich elementów. Refundacja wynosi do 50 proc. poniesionych kosztów netto i nie może przekroczyć 100 zł na jeden pień pszczeli (maksymalnie 15 tys. zł w danym roku pszczelarskim).

Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi (I.6.3)

O środki finansowe w ramach tej interwencji mogą ubiegać się w imieniu pszczelarzy zrzeszające ich organizacje, jak również indywidualni pszczelarze. Przeznaczenie tych pieniędzy to zakup warrozbójczych produktów leczniczych – nie tylko weterynaryjnych, lecz także tych zawierających substancje czynne dopuszczone do stosowania w gospodarstwach ekologicznych. Zwrotowi podlega do 90 proc. kosztów netto.

Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej (I.6.4)

W tym przypadku pomoc jest skierowana wyłącznie do indywidualnych

Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczoł (I.6.5)

Wnioski mogą składać w imieniu pszczelarzy zrzeszające ich organizacje, jak i indywidualni pszczelarze. Wsparciem objęty jest zakup: matek pszczeli z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry; odkładów lub pakietów pszczeli z matkami pochodzącymi z linii hodowlanych; a także odkładów lub pakietów pszczeli od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy. Refundacji podlega do 70 proc. kosztów netto, natomiast maksymalna kwota pomocy na beneficjenta to 10 tys. zł.

Wspieranie naukowo-badawcze (I.6.6)

Ten rodzaj pomocy adresowany jest do jednostek naukowo-badawczych, które zajmują się tematyką pszczelarską. Dofinansowanie – w maksymalnej wysokości 80 tys. zł na jednego beneficjenta w danym roku pszczelim – obejmuje prace poświęcone zdrowiu pszczoł, jakości produktów pszczeli i innowacjom w gospodarce pasiecznej. Refundacja

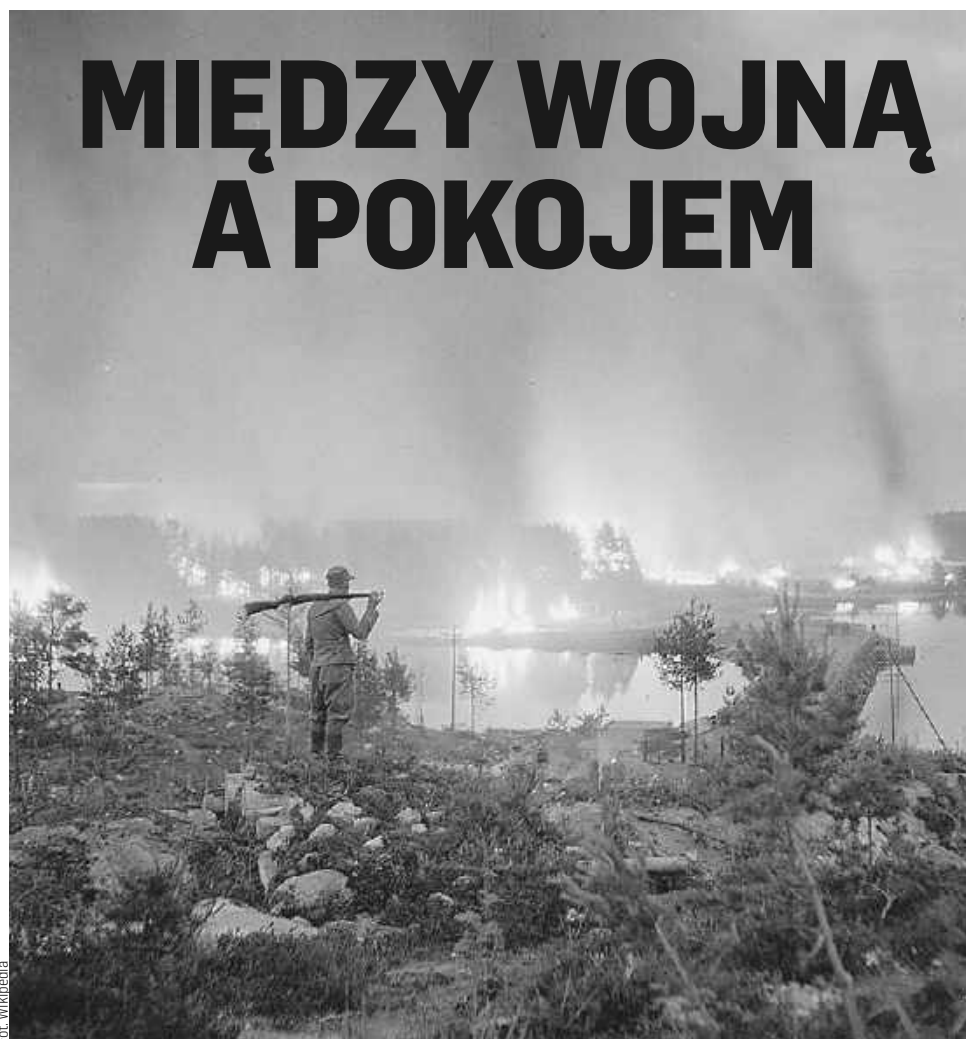

Polska nie jest w stanie wojny. Ale nie jest w stanie pokoju. Jest to bardzo trudna sytuacja polityczna. Wpływa to na duchowy stan polskiego społeczeństwa. Działania Rosji odsłoniły dramat współczesnej Europy Środkowo-Wschodniej – przestrzeni, w której pokój nie oznacza bezpieczeństwa, a bezpieczeństwo nie gwarantuje pokoju. Polska znalazła się w szczególnym miejscu. Jesteśmy rozdarci między logiką wojny a tęsknotą za pokojem, między pamięcią krzywd a odpowiedzialnością za przyszłość. W sensie politycznym Polska nie uczestniczy w działaniach wojennych. Jednak jej pokój jest niepełny, ponieważ przenika go świadomość zagrożenia, nieufności i duchowej mobilizacji. To stan, który można określić jako pokój jest kruchy. Bowiem jego fundamentem jest nie tyle siła militarna, co odporność moralna wspólnoty.

Pokój

Jak przypominał Jan Paweł II, „pokój nie jest tylko celem, ale sposobem istnienia człowieka pojednanego z Bogiem i ludźmi”. W tradycji chrześcijańskiej pokój (hebr. shalom) oznacza nie tylko brak wojny, ale pełnię życia w prawdzie i sprawiedliwości. Pokój to harmonia, która rodzi się z przebaczenia, a nie z równowagi sił. Pokój jest darem Boga, ale także zadaniem człowieka; wymaga nie tylko porządku zewnętrznego, lecz przede wszystkim pojednania wewnętrznego. W tym sensie Polska – choć politycznie wolna – wciąż nie osiągnęła stanu pokoju

Fot. Wikipedia

duchowego. W publicznej debacie wciąż obecne są echa lęku, podejrzeń, podziałów i słownej agresji. Brak wojny nie jest równoznaczny z pokojem, jeśli nie towarzyszy mu poczucie bezpieczeństwa i zdolność do otwartości wobec drugiego człowieka – także wobec innego politycznie, kulturowo czy narodowo. Pokój nie jest więc kompromisem, lecz formą prawdy, wyrazem dojrzałości ducha, który nie szuka wroga, by potwierdzić swoją tożsamość.

Cień wojny i duchowa próba

Wojna w Ukrainie stała się lustrem, w którym Polska widzi własne lęki i nadzieje. Przyjęcie milionów uchodźców było aktem miłosierdzia, ale i próbą moralnej dojrzałości. Polska stanęła wobec konieczności duchowego wyboru: czy pamięć o krzywdach stanie się źródłem współczucia czy narzędziem osądu. Ten wybór wciąż trwa. Polska żyje w stanie napięcia między solidarnością a zmęczeniem, mię-

dzy gościnnością a lękiem o własne bezpieczeństwo. To właśnie ten stan wewnętrznego rozdarcia sprawia, że nie można mówić o pełnym pokoju. Pokój wymaga bowiem jedności sensu, zdolności do integracji pamięci i nadziei. Bez tego naród trwa wegetacyjnym „pomiędzy” – między cudzą wojną a własnym niepokojem.

Pamięć i przebaczenie

Paul Ricoeur pisał, że człowiek żyje w „dialektyce pamięci i zapomnienia” – każde społeczeństwo, które nie umie zapomnieć w sposób twórczy, jest skazane na powtarzanie dawnych błędów. Polska z jej intensywną pamięcią historyczną doświadcza tego paradoksu: pamięć o cierpieniu daje jej siłę, ale też odbiera spokój. Z kolei Hannah Arendt zauważała, że przebaczenie jest jedynym aktem, który może przerwać ciąg przyczyn i skutków przemocy. Dopóki człowiek nie zdobędzie się na przebaczenie – także wobec siebie – pozostaje w stanie ukrytej wojny.

Dlatego „pokój serca” jest czymś znacznie trudniejszym niż „brak konfliktu”. Wymaga on teologii nadziei: przekonania, że przyszłość nie musi być zakładnikiem przeszłości.

Pokój jako zadanie duchowe narodu

Pokój jest zawsze zadaniem religijnym. Jest zmaganiem duchowym. Nie jest tylko aktem politycznym. Wymaga odnowienia relacji człowieka z Bogiem i z prawdą. Polska, będąc krajem na granicy Wschodu i Zachodu, została wezwana do szczególnej roli: bycia świadkiem pokoju w świecie na krawędzi wojny. To świadectwo nie może jednak przybrać formy triumfalizmu moralnego, lecz pokornej służby prawdzie – zdolności słuchania i budowania mostów. Dopiero wtedy można będzie powiedzieć, że Polska osiągnęła stan pokoju; nie przez zwycięstwo nad wrogiem, ale przez zwycięstwo nad własnym lękiem. Polska nie jest w stanie wojny, bo nie toczy walk zbrojnych.

KTO MOŻE POTRZĄSNAĆ ŁUKASZENKĄ?

Narasta problem z przeciekającą granicą Rzeczypospolitej z Białorusią. Jest „oczywistą oczywistością”, że za zorganizowanym eksodusem obywateli Afganistanu, Syrii, Iraku itp. stoi Rosja Putina, która chce w ten sposób wywołać chaos w kluczowym państwie w naszym regionie Europy – bo takim państwem jest Polska. Jednak wykonawcą tego planu, i to wykonawcą z dużą samodzielnością, jest Białoruś, rządzona od szeregu dekad przez Aleksandra Łukaszenkę. Mińsk odpowiada, nie tylko zresztą w wymiarze technicznym i logistycznym, za całą tę inwazję. Tymczasem władze RP nie utrzymują w praktyce kontaktów z Łukaszenką. Wielu w Polsce to popiera, niektórzy krytykują, ale nie o tym chcę dziś pisać.

Na Mińsk przełożenie ma oczywiście Moskwa, z którą rzecz jasna Warszawa też kontaktu nie utrzymuje. Jednak jest jeszcze jedno państwo – i to ważne – które ma tzw. trzymanie na Białorusi Łukaszenki. To Chińska Republika Ludowa, która handluje z naszym sąsiadem przez Bug na potęgę i można powiedzieć, że nawet w jakimś sensie go utrzymuje. Fakt zależności Białorusi od Chin jest powszechnie znany. Był on przecież już wykorzystany przez prezydenta RP Andrzeja Dudę, który skutecznie rozmawiał z Pekinem po to, aby ten wywarł presję na Mińsk odnośnie do znaczącego ograniczenia tzw. presji migracyjnej przez Mińsk. Wszyscy wiemy, że akurat poprzedni prezydent miał świetne relacje z prezydentem Szi i władzami ChRL. Gościł w Pekinie co najmniej trzykrotnie; udał się tam z pierwszą bilateralną wizytą już po kilku tygodniach objęcia przez siebie funkcji głowy państwa i rzeczywiście miał tam przełożenia. Jego rozmowy z chińską administracją okazały się skuteczne i na jakiś czas wyraźnie zelżał nacisk migracyjny na naszą wschodnią granicę.

Skoro udało się to wtedy, to i teraz polskie władze powinny wejść ponownie w buty prezydenta Dudy. To przede wszystkim rola rządu i premiera, ale również i prezydent Nawrocki taką inicjatywę powinien podjąć. Bardzo go do tego zachęcam. Czas najwyższy! Doprawdy niepodjęcie tego typu rozmów z Pekinem może być kiedyś uznane jako polityczny grzech zaniedbania.

RYSZARD CZARNECKI

Ale nie jest w stanie pokoju, bo wciąż toczy walkę o własne serce – o to, by nie ulec duchowi nienawiści, manipulacji i strachu. Jeśli wojna jest próbą człowieczeństwa, to pokój jest jego spełnieniem. A prawdziwy pokój – jak przypominał Jan Paweł II

– „rodzi się z miłości, która potrafi wybaczyć”. Dopiero taka miłość, oczyszczona przez pamięć i nadzieję, może uczynić Polskę krajem pokoju – nie geopolitycznego, lecz duchowego, który trwa nawet wtedy, gdy świat wokół pogrąża się w chaosie. **MAREK MELNYK**

Nauczyciel ociera się o wieczność. To więcej niż zawód

Katarzyna Adamczyk

katarzyna.adamczyk@polskapress.pl

Być nauczycielem to coś znacznie więcej niż zawód. To misja i dar kształtowania przyszłości! Nauczyciel ociera się o wieczność. Nigdy nie może stwierdzić, gdzie kończy się jego wpływ.

Każdy z nas pamięta takiego nauczyciela, który coś w nas zmienił na lepsze. To mogło być jedno jego zdanie, jedno

spojrzenie pełne zrozumienia, jeden uśmiech w trudnej chwili. Jego wiara w nas, której sami w sobie w szczenięcych latach jeszcze nie mieliśmy. Dobry nauczyciel potrafi bowiem dostrzec w uczniach ich potencjał, pasję i talent - nawet gdy są ukryte gdzieś głęboko pod brakiem pewności siebie czy pierwszymi porażkami. To właśnie dlatego wpływ pedagogów nie kończy się ani wraz z dzwonkiem lekcyjnym, ani opuszczeniem murów szkoły.

Nauczyciele zostają w nas na lata - w naszych wyborach, postawach i wartościach, które niesiemy dalej przez życie.

Dlatego tak ważne jest, by zatrzymać się na chwilę i powiedzieć tym swoim wspaniałym belfrom - zarówno obecnym, jak i byłym - gorące „dziękuję”. Właśnie temu służy nasz Plebiscyt Edukacyjny. Chcemy tych, którzy z pasją i zaangażowaniem budują lepszą przyszłość. Ta akcja to właśnie to symboliczne „dziękuję” -

za trud, cierpliwość i serce, które wkładają w pracę każdego dnia. W jej ramach uczniowie i rodzice wskazują nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz placówki edukacyjne, które zasługują na to szczególnie wyróżnienie. To wyjątkowa okazja, by docenić tych, którzy każdego dnia z cierpliwością i oddaniem uczą, wspierają i inspirują. A także okazja, by poznać ich bliżej, dlatego dziś poznajcie pierwszych uczestników!

LIDERZY RANKINGÓW

Oto lista nauczycieli, którzy od początku głosowania do czwartku do godz. 10 zdobyli najwięcej głosów wśród liderów z powiatów oraz lista liderów głosowania na dyrektorów, nauczycieli akademickich i placówki edukacyjne.

NAUCZYCIEL PRZEDSZKOLA

1. **Sylwia Łykowska**, Przedszkole Radość - Oddział Janowicza, Olsztyn
2. **Magdalena Maliszewska**, Przedszkole Publiczne Bajkolandia, Lubawa
3. **Patrycja Pietrzak**, Przedszkole Pod Dębami, Ostróda

NAUCZYCIEL KLAS 0-III

1. **Gabriela Górtatowska**, Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema, Susz
2. **Dorota Kozak**, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Brzechwy, Morąg
3. **Monika Drózd**, Szkoła Podstawowa, Wilczęta

NAUCZYCIEL KLAS IV-VIII

1. **Izabela Kraszevska-Smidt**, Szkoła Podstawowa nr 33, Olsztyn
2. **Radosław Wróbel**, Szkoła Podstawowa, Kruszwiec
3. **Agnieszka Chelminiak**, Zespół Szkół, Jegłownik

NAUCZYCIEL SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

1. **Anna Kisiel**, Zespół Szkół Elektronicznych i Informatycznych im. KEN, Giżycko
2. **Olena Tokarchuk**, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Elk
3. **Kacper Opaliński**, XI Liceum Ogólnokształcące, Olsztyn

PRZEDSZKOLE ROKU

1. **Przedszkole Bajkowy Dom 2**, Olsztyn, Wyszyńskiego 22
2. **Przedszkole w Łęgajnach**, Łęgajny, Olsztyńska 8
3. **Przedszkole Umisia**, Działdowo, Świerkowa 19

SZKOŁA ROKU

1. **Zespół Szkolno-Przedszkolny**, Łukta, Warszawska 17
2. **Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II**, Sątoczno, Sątoczno 8
3. **Szkoła Podstawowa**, Rydzewo, Mazurska 94

NAUCZYCIEL AKADEMICKI

1. **dr Łukasz Jędrzejczyk**, Akademia Finansów i Biznesu Vistula, Olsztyn
2. **Michał Gornowicz**, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
3. **dr hab. Agata Tyburska**, Wyższa Szkoła Policji, Szczytno

DYREKTOR ROKU

1. **Karolina Lichota**, Przedszkole Bajkowy Dom 2, Olsztyn
2. **Anna Stańczak**, Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza, Uzdowo
3. **Katarzyna Kosińska**, Mali Giganci - Terapeutyczny niepubliczny Punkt Przedszkolny, Elbląg

PSYCHOLOG LUB PEDAGOG SZKOLNY

1. **Marzena Gorlewska**, Zespół Szkół nr 2 im. Jana Pawła II, Narzym
2. **Natalia Wasilewska**, Zespół Szkół Sportowych, Elk
3. **Edyta Smolak**, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika, Iława

SZKOŁA JĘZYKOWA ROKU

1. **Photolinguity Sp. z o.o.**, Uzdowo, Uzdowo 141
2. **Szkoła Językowa Yes, you can**, Olecko, pl. Wolności 20/2U
3. **Great English - Szkoła Języka Angielskiego**, Działdowo, Średnia 16

Sprawdź aktualne wyniki i głosuj na:
www.gazetaolsztynska.pl/nauczyciel

To serce, relacja i budowanie małych mostów między światami

Sylwia Łykowska (Przedszkole Radość - Oddział Janowicza, Olsztyn) to jedna z naszych uczestniczek w kategorii Nauczyciel Przedszkola.

Praca w oświacie to dla Niej codzienne spotkania z małymi odkrywcami, ich emocjami, ciekawością i niepowtarzalnym spojrzeniem na świat. To możliwość towarzyszenia im w odkrywaniu siebie i świata, w budowaniu odwagi, wiary we własne możliwości i wra-

liwości na innych. - To także praca, w której sama wciąż się uczę cierpliwości, elastyczności, uważności i radości z drobiazgów. Każdy dzień jest inny, czasem wymaga siły i determinacji, innym razem przynosi wzruszenie i uśmiech, który zostaje w pamięci na długo - zauważa, wyznając, że to dla Niej także serce, relacja i budowanie małych mostów między światem dziecka a światem dorosłych - tak by każde dziecko mogło poczuć się ważne, widziane i bezpieczne.

Najwięcej radości daje Jej obserwowanie rozwoju dzieci

Agnieszka Lejkowska od zawsze wiedziała, że jej miejscem jest wśród najmłodszych. Z pasją opowiada o pracy w Przedszkolu nr 1 w Ornecie.

- Nie praca w oświacie, a właśnie praca z dziećmi w przedszkolu jest dla mnie tym, co zawsze chciałam robić - mówi Agnieszka Lejkowska.

Jak wspomina, od dziecka miała kontakt ze środowiskiem przedszkolnym, a jej obecna praca to naturalna kontynuacja

tych doświadczeń. - Ta ścieżka zawodowa jest po prostu dalszym ciągiem moich wcześniejszych związków z przedszkolem - dodaje.

Najwięcej radości daje Jej obserwowanie rozwoju dzieci i wspólne przeżywanie codziennych emocji. - Budowanie w dzieciach poczucia sprawczości, współpraca z rodzicami i to, że przychodzą do mnie „pampersiaki”, a odchodzą ciekawe świata dzieciaki - to największa satysfakcja - opowiada z uśmiechem.

- Chciałabym, aby zawód psychologa kojarzył się dobrze - mówi

Natalia Wasilewska (Zespół Szkół Sportowych, Elk) za swój najważniejszy cel pracy jako psycholog w szkole uważa przekazanie wszystkim, jak ważne jest zdrowie psychiczne.

Ciesz się, że może pokazywać, jak dużo daje rozmowa, dostrzeganie swoich mocnych stron, docenianie drugiego człowieka. Jest wdzięczna za zaufanie, którym Ją obdarzają, bo dzięki temu może być wsparciem w trudnych chwilach. - Chciała-

bym, aby zawód psychologa kojarzył się dobrze. Stąd decyzja, aby rozpocząć pracę w szkole. Moim celem jest pokazanie, że psycholog to „dodatkowy człowiek”, który zwróci uwagę na ważne kwestie w naszym życiu. Chciałabym, aby uczniowie mieli pozytywne wspomnienia z czasów szkolnych. Uważność na to, co mówią jest bardzo istotna - wyjaśnia pani Natalia. Największą nagrodą jest dla Niej uśmiech ucznia, często połączony ze wzruszeniem i zaufaniem rodzica.

W świetle nauki Kościoła, wyrażonej w Katechizmie Kościoła katolickiego (nr 946-959), święto to ukazuje tajemnicę communio sanctorum – wspólnoty Kościoła pielgrzymującego na ziemi z tymi, którzy już osiągnęli chwałę nieba. W ten sposób 1 listopada nie jest tylko wspomnieniem zmarłych, którzy zostali wyniesieni na ołtarze, lecz dniem dziękczynienia za wszystkich, którzy żyli zgodnie z Ewangelią i zostali uświęceni łaską Chrystusa. Wśród nich są też już niektórzy nasi bliscy zmarli, którzy nie zostali formalnie kanonizowani.

Święci nieświęci

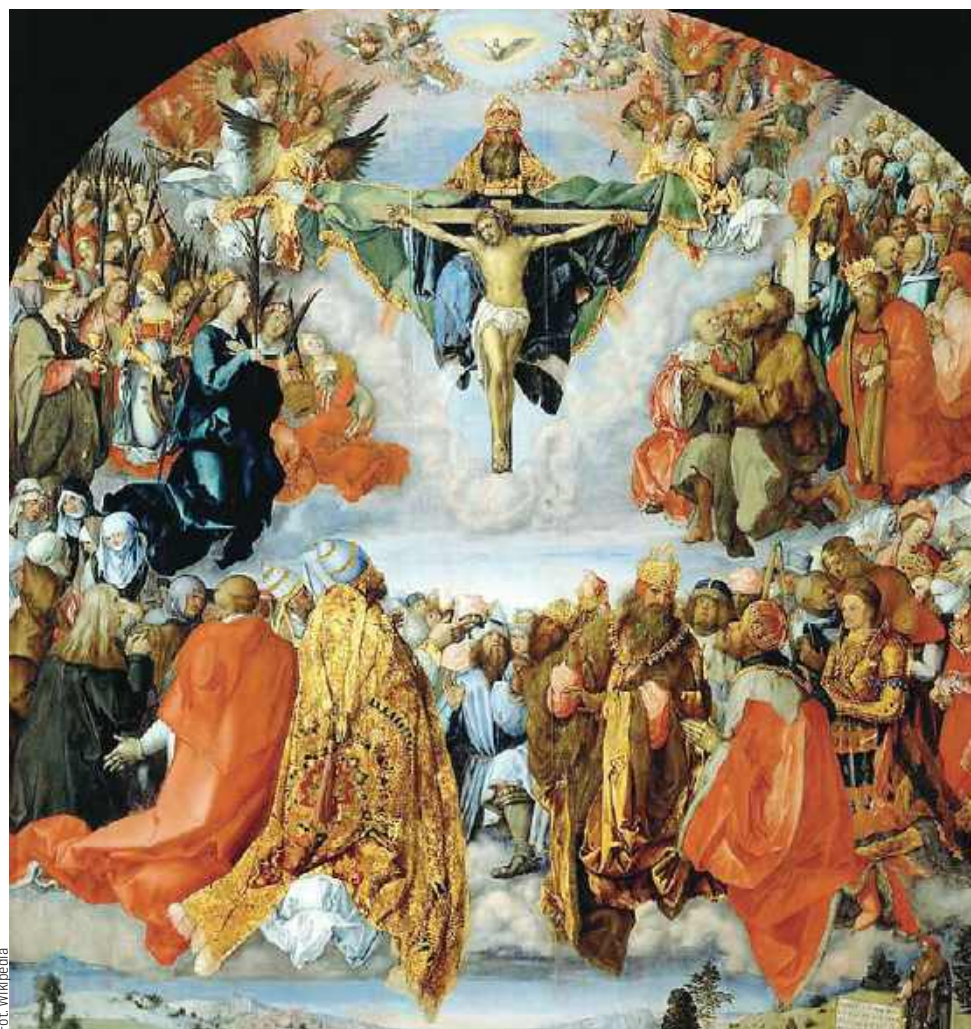
Pierwszym świętym w historii chrześcijaństwa był tzw. dobry łotr – człowiek, który w ostatniej chwili życia, ukrzyżowany obok Jezusa, wyznał wiarę i usłyszał słowa: „Dziś ze Mną będziesz w raju”. Nie był ani uczniem, ani apostołem, lecz skazańcem, który w momencie śmierci dostąpił miłosierdzia od samego Jezusa. Świętą była również Maria Magdalena, kobieta o burzliwej przeszłości i podejrzanym konducie, która jako pierwsza ujrzała Zmartwychwstałego i została nazwana „apostolką apostołów”. Świętym został też Szawel z Tarsu, późniejszy św. Paweł, dawny prześladowca chrześcijan, który po spotkaniu z Chrystusem całkowicie odmienił swoje życie i stał się jednym z najważniejszych głosicieli Ewangelii. Był nim też na przykład św. Kalikst, który zanim został papieżem, był niewolnikiem i został skazany na ciężkie roboty w kopalniach Sardynii za defraudację pieniędzy. Po ulaskawieniu nawrócił się, został duchownym i ostatecznie papieżem znanym z miłosiernego podejścia do grzeszników. Przychodzi mi też na myśl, z racji filozoficznych upodobań, św. Augustyn z Hippony – przez lata pogrążony w hedonistycznym stylu

KIM NIE SĄ WSZYSCY ŚWIĘCI?

W tradycji Kościoła katolickiego uroczystość Wszystkich Świętych obchodzona 1 listopada jest jednym z najbardziej radosnych dni roku liturgicznego. Jak przypomina Liturgia Godzin, tego dnia „radujemy się ze wspólnoty świętych, którzy już osiągnęli niebieską chwałę, i wzywamy ich wstawiennictwa”. Uroczystość ta ma swoje korzenie w najstarszej praktyce Kościoła wspominania w jednym dniu wszystkich męczenników, o której świadczą zapisy z IV wieku w Rzymie i Antiochii. Papież Grzegorz III w VIII wieku ustanowił 1 listopada jako święto ku czci wszystkich świętych, fundując oratorium w Bazylice św. Piotra ku czci Zbawiciela, Maryi, apostołów, męczenników i wyznawców, polecając w tym oratorium modlitwy do Wszystkich Świętych 1 listopada. A Jan XI w X wieku wyznaczył ten dzień na osobną uroczystość Wszystkich Świętych, która miała obowiązywać w całym Kościele.

życia, poszukujący sensu w filozofii i namiętnościach, żyjący w konkubinacie, ojciec nieślubnego syna, zanim odnalazł Boga dzięki modlitwom swojej matki św. Moniki. Świętą została też Pelagia z Antiochii, zwana Pelagią Pokutnicą – znana i piękna tancerka lekkich obyczajów, żyjąca w luksusie, która po nawróceniu porzuciła dawny świat i resztę życia spędziła, pokutując w celi na Górze Oliwnej w Jerozolimie. Świętą Maria Egipcjanka, prowadząca latami niemoralne, rozpustne życie w Aleksan-

drii, nawrócona udała się na pustynię, gdzie żyła w samotności. Święta Małgorzata z Kortony – córka biedaka, przez wiele lat utrzymanka bogatego mężczyzny, mająca nieślubne dziecko. Dopiero po śmierci kochanka zrozumiała, że prawdziwe szczęście leży w innej formie zachowania i życia. Została tercjarką franciszkańską, a pod koniec życia rekluza. Świętym stał się również Mojżesz Etiopczyk, zwany Murzynem. Zanim został nawróconym w Sketis mnichem i pustelnikiem, był rozbójnikiem

„Wszyscy święci”, obraz pędzla Albrechta Dürera z ołtarza w Landau (1511 r.)

i przywódcą przestępczej bandy napadającej na podróżnych.

A współcześnie choćby opisywana przeze mnie Dorothy Day, dziennikarka zmarła w 1980 roku, zaangażowana w lewicowe ruchy, prowadząca życie bohemy, z mocno nieuregulowanym życiem osobistym, która dokonała aborcji. Dziś Sługa Boża. Wspominany także przeze mnie na tych łamach Jacques Fesch, stracony za zabójstwo w 1957 roku, również Sługa Boży, który czekając w więzieniu na zgilotynowanie, nawrócił się. Albo św. Edyta Stein, Żydówka pochodząca z przedwojennego Wrocławia, która w młodym wieku przeszła z judaizmu na ateizm, aby później stać się gorliwą katoliczką, karmelitanką bosą, a wreszcie świętą, oczekującą na tytuł doktora Kościoła. Sądzę, że w tym gronie mogą też być i moi nieżyjący rodzice – zwykli, ale bardzo dobrzy i wierzący ludzie, którzy dostąpili chwały nieba.

I ty możesz zostać świętym

Dlaczego podaję te przykłady? Dlatego, że historie tych osób pokazują nam, że to nie są bynajmniej święci z urodzenia. To nie byli od razu pustelnicy, mnisi lub mniszki zamknięci w swych eremach lub celach, którzy teoretycznie nie mieli jak zgrzeszyć, choć to oczywiście mit, bo można skutecznie grzeszyć i w samotności. To nie były chodzące ideały o nienagannej moralności lub nieskazitelni asceci, doskonałi uczniowie Chrystusa. Wprost przeciwnie. To byli grzesznicy z krwi i kości, a nie „chodzące anioły”. A jednak 1 listopada będziemy ich wspominać jako mieszkańców nieba, choć nie podoba się to wszystkim. Dla wielu wierzących, a także osób spoza Kościoła powołanie na świętego kogoś, kto w swym życiu popełnił poważne grzechy, miał burzliwą przeszłość i lata błądzenia za sobą, wydaje się trudne lub wręcz nie do przyjęcia. A jednak Kościół ogłasza ich świętymi. Dlaczego?

Po pierwsze Kościół katolicki naucza o uniwersalnym powołaniu do świętości. Jak czytamy w Katechizmie Kościoła katolickiego (KKK): „Wszyscy chrześcijanie w jakimkolwiek stanie życia są wezwani do pełni życia chrześcijańskiego i do doskonałości miłości”. Innymi słowy, świętość nie jest zarezerwowana dla wybranych elit duchowych, ale stanowi powołanie każdego ochrzczonego. Zatem fakt, że ktoś przez wiele lat żył w grzechu lub zaniedbania, nie wyklucza z tej drogi, choć oczywiście wymaga przemiany, nawrócenia, porzucenia grzesznego stylu życia. Po drugie Kościół podkreśla, że świętość nie oznacza braku grzechu w przeszłości. Oprócz Matki Najświętszej wszyscy święci byli grzesznikami, ale takimi, o których powiedziała bym, że się nie poddali.

Tym samym rozumienie świętości w Kościele polega na życiu „od grzechu do łaski”, a nie na życiu jako stanu absolutnej perfekcji od początku. A zatem same zasługi ludzkie nie stanowią o istocie świętości. Osoba, która miała za sobą grzeszną przeszłość, może stać się znakiem potęgi Bożego Miłosierdzia nie dlatego, że była bez skazy, ale dlatego, że pozwoliła się przemienić, współpracując z łaską Bożą. Dla mnie ta prawda niesie nadzieję, pociechę, uspokojenie, wyzwolenie i jest jednym z najważniejszych świadectw miłości Boga do człowieka. Pozwala mi też widzieć w każdym innym człowieku brata, kochane dziecko Boże, któremu Bóg daje tę samą szansę. Jest to mocno uwalniające i nie pozwalające na definitywne i całkowicie negatywne ocenianie kogokolwiek.

Święci mimo wszystko

Warto wskazać, skąd płyną zarzuty i napięcia. Krytycy świętości grzesznych ludzi powtarzają jak mantrę: „Jeśli ktoś prowadził grzeszne życie, jak może być wzorem świętości?”. I to pytanie, owszem, jest uprawnione. Wskazuje bowiem na poważne ryzyko banalizacji grzechu, ryzyko wrażenia, że „wszystko jest dozwolone, bo przecież i tak można zostać świętym”, choćby tuż przed śmiercią, jak ów dobry lotr. Takie myślenie, trzeba przyznać, jest dość powszechne i zarazem ryzykowne. Wiele osób wierzących praktykowanie swej wiary zostawia na później, na emeryturę czy na starość, licząc, że wtedy, gdy będą mieli czas, zajmą się tymi sprawami, zaczną chodzić do kościoła czy korzystać z sakramentów

świętych, jednym słowem, nawrócą się. Ale to tak nie działa. To nie jest jakiś automatyzm czy rutyna. Raz, że śmierć zawsze przychodzi nie o czasie i można nie zdążyć z nawróceniem, a dwa, że oderwanie od Boga może prowadzić do stanu, w którym człowiek nie będzie mógł już wykrzesać z siebie nawrócenia, będąc zatwardziałym lub obojętnym na sprawy Boże grzesznikiem.

Odpowiedź Kościoła w tej materii jest jednoznaczna: nie można zaprzeczać wadze grzechu, nie można go z automatu unieważnić, nie dostrzegać lub natychmiast odpuszczać. Do tego potrzebna jest metanoia (nawrócenie) i łaska oraz współpraca z nią. A nie zawsze i wszystkim ludziom to się udaje, gdy odchodzą zbyt daleko lub zbyt radykalnie. Stanie się świętym

oznacza również poruszenie się, bycie w pewnym procesie krótszym lub dłuższym, który nazywam „duchową triadą” – nawrócenia, żalu za grzechy i zaśluszczenia, a nie natychmiastową i skończoną perfekcję. Katechizm Kościoła katolickiego wyraźnie mówi o tym, że droga uświęcenia „przechodzi przez krzyż. Nie ma świętości bez wyrzeczenia i walki duchowej”.

Dlaczego nieświęci stają się święci?

Dlaczego więc Kościół kanonizuje lub uznaje za wzór także osoby z burzliwą przeszłością? Jest kilka powodów. Są one świadectwem, że nawrócenie jest realne, pokazują, że to nie tylko jakaś teoretyczna idea, lecz czysta praktyka: ktoś, kto zbłądził, może powstać, przemienić się, a jego życie może prowa-

dzić do świętości. W ten sposób ukazana zostaje moc Bożego Miłosierdzia. Jeśli święty był kiedyś grzesznikiem, to znak, że łaska jest silniejsza niż grzech. Tacy święci mogą być bliżsi ludziom, którzy także mają trudną przeszłość. Stanowią oni bardziej realistyczny i dostępny wzór dla zwykłych osób niż ideał, który wydaje się nierealny. Wreszcie kanonizacja nie polega na wystawieniu certyfikatu „idealnego życia od zawsze”, lecz na analizie życia, cnót heroicznych, wpływu na innych i świadectwa Bożej obecności w danym człowieku.

Perspektywa, że „wielki grzesznik może zostać świętym”, może budzić zastrzeżenia i budzi je, ale ma jednak głębokie teologiczne uzasadnienie w nauce Kościoła katolickiego. Świętość w tej

perspektywie to przede wszystkim odpowiedź na Bożą łaskę, a nie wstępny stan bezgrzeszności. Dlatego święci nie są wyłącznie moralnymi herosami, wzorami cnót, osobami o nienagannej prawości, ludźmi bezgrzesznymi – zawsze prawego sumienia, wzorami życia wewnętrznego i duchowymi przewodnikami. Święci są jednymi z nas, są ludźmi, którzy poznali wiele smaków życia, nie byli wolni od grzechu, błędu, słabości, upadku. Lecz stali się świętymi, ponieważ pozwolili, aby przez ich życie przeszedł Bóg, aby i w ich życiu odbiło się Jego światło, a Ewangelia stała się ich codziennością. Świętość nie jest więc nagrodą za moralną nieskazitelność, ale owocem spotkania z żywym Bogiem.

ZDZISŁAWA KOBILIŃSKA

REKLAMA

DOM POGRZEBOWY DREJKA

Tradycja * Empatia * Nowoczesność

Dom Pogrzebowy Drejka to firma rodzinna z wieloletnim doświadczeniem, której historia sięga pokoleń. Dziś prowadzi ją prawnuk Józefa Wolskiego – rzemieślnika, który przed laty wytwarzał trumny z najwyższą starannością i szacunkiem dla zmarłych.

W latach 70. jego wnuk, Andrzej Drejka, unowocześnił zakład, wprowadzając nowe maszyny stolarskie i poszerzając ofertę. Tak narodziła się marka, która dziś znana jest w całej Polsce z organizacji uroczystości pogrzebowych na najwyższym poziomie.

– Wierzymy, że ostatnie pożegnanie może być uhonorowaniem ludzkiego życia. Jesteśmy z Państwem – z empatią, spokojem i szacunkiem – podkreślają przedstawiciele firmy.

W duchu tej tradycji powstał **nowy Dom Przedpogrzebowy Drejka w Olsztynie**, usytuowany vis-à-vis cmentarza komunalnego w Dywitach. Obiekt wyposażony jest w przestronną, klimatyzowaną kaplicę pogrzebową, poświęconą podczas uroczystego otwarcia. To miejsce, w którym mogą odbywać się zarówno msze żałobne, jak i świeckie ceremonie. Kaplica posiada nowoczesną chłodnię i elegancki wystrój oraz zapewnia godne warunki do pożegnania bliskich.

Od lutego 2025 roku oddział w Olsztynie prowadzi Jarosław Drejka, kontynuując rodzinne tradycje i standardy, z któ-

rych firma słynie od lat. Pod jego kierunkiem Dom Pogrzebowy Drejka świadczy kompleksowe usługi pogrzebowe na najwyższym poziomie, oferując rodzinom pełne wsparcie w tym trudnym czasie.

Firma zapewnia kompleksową organizację uroczystości pogrzebowych z dbałością o każdy szczegół. Zakład pogrzebowy przejmuje na siebie wszystkie obowiązki – od formalności urzędowych i cmentarnych po przygotowanie trumny oraz oprawy florystycznej i muzycznej.

Całodobowo organizowany jest transport zmarłych z domów, szpitali i hospicjów do chłodni w Olsztynie. **Firma zapewnia konkurencyjne ceny** oraz pełne zrozumienie i wsparcie rodzin w trudnych chwilach.

W ostatnim roku Dom Pogrzebowy Drejka zorganizował ponad 100 uroczystości pogrzebowych, zyskując zaufanie coraz większej liczby rodzin. To dowód na to, że profesjonalizm, empatia i troska o detale mają dla klientów ogromne znaczenie.

Firma oferuje również usługi kremacyjne we własnym, w pełni zautomatyzowanym krematorium, działającym od 2014 roku. Dzięki temu rodziny nie ponoszą dodatkowych kosztów związanych z transportem ciała do innych ośrodków.

Dom Pogrzebowy Drejka specjalizuje się także w sprowadzaniu ciał z zagranicy – zarówno z krajów europejskich, jak i z innych kontynentów. Wieloletnie doświadczenie oraz nowoczesna flota pojazdów gwarantują bezpieczny i godny transport zmarłych.

– Wiemy, jak trudny to czas, dlatego staramy się nieść pomoc, wsparcie i zrozumienie. Wsłuchujemy się w potrzeby rodzin z ogromną wrażliwością – mówią przedstawiciele firmy.

Na stronie internetowej www.dompogrzebowyolsztyn.pl znaleźć można liczne pozytywne opinie od rodzin, które skorzystały z usług Domu Pogrzebowego Drejka. W swoich komentarzach podkreślają oni profesjonalizm, empatię oraz atmosferę spokoju i szacunku, jaka towarzyszy każdej ceremonii.

Dom Pogrzebowy Drejka łączy tradycyjne wartości z nowoczesnymi rozwiązaniami, stale poszerzając ofertę i podnosząc standard świadczonych usług.

Dziękujemy rodzinom za okazane zaufanie.

Zmarłych otaczamy modlitwą i pamięcią.

Nasi pracownicy czekają na Państwa od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00 oraz w soboty od 9.00 do 13.00 w naszym biurze przy ul. Wadąskiej 50.

Dyżur telefoniczny pełniony jest całą dobę, aby w każdej chwili mogli Państwo uzyskać pomoc i wsparcie.

Jesteśmy dostępni 7 dni w tygodniu.

REKLAMA

Kolorowe przystanki w gminie Lidzbark Warmiński

Nietuzinkowy pomysł Wójta Gminy Lidzbark Warmiński Fabiana Andrukajtis, połączony z talentem artystycznym Małgorzaty Wagner przyciąga coraz większą uwagę mieszkańców i mediów. Malowanie przystanków w artystycznym stylu miało być lokalną inicjatywą upiększającą przestrzeń publiczną. Tymczasem projekt zyskał tak duże zainteresowanie, że rozgłos wykracza daleko poza granice naszej gminy.

Media regionalne i ogólnopolskie chętnie opisują tę inicjatywę, a w mediach społecznościowych Urzędu Gminy Lidzbark Warmiński posty dotyczące artystycznych przystanków biją rekordy popularności i generują niespotykane wcześniej zasięgi.

- Nie spodziewaliśmy się aż takiego odzewu. To przeszło nasze najśmielsze oczekiwania - mówi Wójt Fabian Andrukajtis.

Wszystko zaczęło się od inicjatywy Pani Iwony Stelmaszuk, Sołtys Sołectwa Medyny, oraz mieszkańców wsi, którzy - przystępując do gminnego konkursu „Estetyczna Wieś 2025” - wpadli na pomysł, aby odnowić i pomalować przystanek autobusowy. Dzięki zebranym funduszom i pracy Małgorzaty Wagner udało się przeprowadzić metamorfozę, a efekt przerósł wszelkie oczekiwania - przystanek wygląda naprawdę pięknie.

Efekty pracy Pani Małgorzaty spotkały się z dużym uznaniem Wójta Gminy Lidzbark Warmiński Fabiana Andrukajtis, który zaprosił ar-

tystkę na rozmowę. Wkrótce potem dzięki wsparciu lokalnego Urzędu Pracy, Pani Małgorzata podjęła pracę w Urzędzie Gminy.

- Zatrudnienie Pani Małgorzaty to prawdziwa wartość dla całej gminy. Dzięki jej talentowi nasze przystanki zyskały kolor, życie i niepowtarzalny charakter każdej wsi - podkreśla Wójt.

Obecnie w gminie Lidzbark Warmiński jest ponad 50 przystanków, wiele z nich wymaga odnowienia. Artystyczne malunki nie tylko upiększają przestrzeń, ale też nawiązują do lokalnych tradycji, legend i historii. Przykładem jest przystanek w Miłogórze - artystka uwieczniła tam m.in. Mikołaja Kopernika, a także charakterystyczne dla wsi bociany i kapliczkę.

Malowanie przystanku trwa około trzech tygodni. Przed pracami gminna ekipa remontowa naprawia konstrukcję i oczyszcza ściany, co pozwala ograniczyć koszty - odmalowanie przystanku kosztuje kilkaset złotych, podczas gdy nowa wiata to wydatek kilkunastu tysięcy złotych.

- Takie inicjatywy pokazują, że pięk-

Foto: newsxpik.pl/Bogdan Hrynisk/newsxpik.pl

Wójt gminy Lidzbark Warmiński Fabian Andrukajtis z malarką Małgorzatą Wagner

no nie zawsze wymaga wielkich pieniędzy. Wystarczy pomysł, serce i zaangażowanie ludzi, którzy potrafią nadać codziennym miejscom ko-

lor i pozytywną energię - podkreśla Wójt.

Tego typu działania to nie tylko poprawa estetyki przestrzeni publicznej, ale również doskonała forma promocji gminy. Kolorowe przystanki przyciągają uwagę mieszkańców i turystów, stając się charakterystycznym elementem krajobrazu naszych wsi. Pokazują, że nawet niewielkimi środkami można osiągnąć efekt, który buduje pozytywny wizerunek gminy jako miejsca zadbanego, nowoczesnego i pełnego inicjatywy społecznej.

Zimą Pani Małgorzata zajmie się malowaniem szkół, przedszkoli oraz sal spotkań wiejskich, tworząc piękną i przyjazną przestrzeń. Do kolejnych przystanków wrócimy wiosną. Takimi małymi krokami zmieniamy naszą gminę - wspólnie, z pomysłem i sercem. Bo tam, gdzie jest współpraca i dobra energia, tam zawsze robi się pięknie.

DWAJ GIGANCI HOLLYWOOD ZNOWU PRACUJĄ RAZEM

W świecie kina są duety, których nazwiska stają się synonimem magii X muzy. Jednym z najbardziej ikonicznych, trwałych i uwielbianych przez pokolenia jest tandem Steven Spielberg i John Williams. Jaka ucztę dla oka i ucha szykują nam tym razem?

Reżyser wizjoner i kompozytor geniusz — ich wspólna podróż przez filmowe światy trwa już ponad pół wieku i przyniosła widzom niezliczone arcydzieła, a teraz, ku wielkiej radości fanów, duet ten powraca, by po raz kolejny połączyć siły przy nowym, tajemniczym projekcie science fiction o tematyce UFO, którego premiera planowana jest na czerwiec 2026 roku. To już trzydziesty wspólny film tych legendarnych twórców, co stanowi fenomen na skalę światową.

Historia partnerstwa i początek legendy

Współpraca Spielberga i Williamsa rozpoczęła się w 1974 roku, kiedy to młody reżyser zaproponował już wtedy uznanemu kompozytorowi stworzenie muzyki do swojego debiutanckiego, pełnometrażowego filmu fabularnego „Sugarland Express”. Williams, zachwycony energią i wizją Spielberga, przyjął propozycję, choć początkowo obaj nie podejrzewali, że kładą fundament pod jedną z najbardziej owocnych kolaboracji w historii kina.

Prawdziwym przełomem okazał się jednak kolejny projekt: „Szczęki” (1975). To właśnie tam narodził się jeden z najbardziej rozpoznawalnych motywów muzycznych w historii kina: dwunutowe ostinato, które stało się synonimem nadchodzącego zagrożenia, zwiastującego obecność żarłacza białego. Prosty, ale niezwykle skuteczny motyw muzyczny Williamsa sprawił, że widzowie autentycznie bali się wejść do wody, a film przeszedł do historii jako pierwszy letni blockbuster — hit kinowy przez duże H.

Od tego momentu ich współpraca nabrała tempa, czego efektem były ścieżki dźwiękowe do najważniejszych filmów Spielberga. „Bliskie spotkania trzeciego stopnia” (1977) przyniosły niezapomniane, komunikacyjne motywy oparte na pięciu tonach.

„E.T.” (1982) oczarował widzów epicką i wzruszającą partyturą, która idealnie oddawała magię przyjaźni między chłopcem a kosmitą. Seria o Indianie Jonesie zdefiniowała archetyp awanturniczego archeologa marszowym, pełnym werwy tematem, a „Park jurajski” (1993) zachwyił majestatycznymi, pełnymi podziwu melodiami.

Jednak Williams pokazał, że potrafi nie tylko tworzyć porywające melodie przegodowe, ale także dotykać najgłębszych emocji. Jego oszczędna, pełna bólu muzyka do „Listy Schindlera” (1993), z przejmującym motywem granym na skrzypcach przez Itzhaka Perlmana, przyniosła mu Oscara i stała się muzycznym symbolem Holokaustu. To właśnie ta zdolność do adaptacji i tworzenia muzyki idealnie dopasowanej do tonu filmu, niezależnie od gatunku, jest znakiem rozpoznawczym kompozytora.

Fenomen współpracy — więcej niż muzyka

Co sprawia, że ten duet działa tak perfekcyjnie? Przede wszystkim wzajemny szacunek i głębokie zrozumienie wizji artystycznej. Spielberg wielokrotnie podkreślał, że muzyka Williamsa jest integralną częścią jego opowieści, a nie tylko dodatkiem. Williams z kolei ceni sobie swobodę twórczą, jaką daje mu reżyser, często komponując kluczowe motywy już na etapie preprodukcji, co pozwala Spielbergowi planować montaż wrytm muzyki.

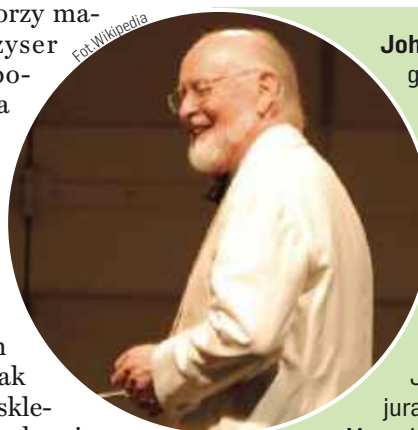
Ich proces twórczy jest legendarny. Spielberg pokazuje Williamsowi surową wersję filmu, a następnie kompozytor, w swoim

domu, tworzy magię. Reżyser często opowiada anegdoty o tym, jak Williams prezentuje mu kolejne utwory, a on sam czuje się jak dziecko wsklepie z zabawkami. To partnerstwo oparte na zaufaniu i przyjaźni, które przetrwało próbę czasu i zmieniające się trendy w Hollywood.

Warto pamiętać, że Williams mimo zaawansowanego wieku (w 2025 roku obchodził 90. urodziny) wciąż jest aktywny zawodowo i pełen pasji. Choć w ostatnich latach ogłaszał plany przejścia na emeryturę, to właśnie dla Spielberga i „Indiany Jonesa i artefaktu przeznaczenia” (2023) zrobił wyjątek, a teraz ponownie łamie swoje postanowienia dla kolejnego wspólnego projektu. To świadczy o sile ich więzi i wyjątkowości planowanego przedsięwzięcia.

Nowy rozdział: tajemniczy film o UFO

Najnowsze doniesienia potwierdzają, że John Williams skomponuje muzykę do kolejnego filmu Stevena Spielberga, enigmatycznego projektu science fiction o UFO, który ma mieć premierę w czerwcu 2026 roku. Film, którego

John Williams (ur. 1932), kompozytor, dyrygent, pianista, jeden z najwybitniejszych i najbardziej rozpoznawalnych kompozytorów muzyki filmowej w historii kina. Jego monumentalny dorobek obejmuje ścieżki dźwiękowe, które stały się integralną częścią kultury masowej i zdefiniowały brzmienie współczesnych hitów kinowych. Jest twórcą ikonicznych dziś tematów muzycznych do serii „Gwiezdne wojny”, „Indiana Jones”, „Szczęki”, „Superman”, „E.T.”, „Park jurajski” oraz „Harry Potter”.

Ma na koncie pięć Oscarów (m.in. za „Szczęki”, „Gwiezdne wojny”, „E.T.” i „Listę Schindlera”) oraz rekordową liczbę nominacji do Nagrody Akademii Filmowej (ponad 50), co czyni go drugą najczęściej nominowaną osobą w historii Oscarów — pierwszy jest wciąż Walt Disney. Znany jest z mistrzowskiego wykorzystania orkiestry symfonicznej. Jego styl łączy klasyczne, romantyczne brzmienia z innowacyjnym podejściem do ilustracji filmowej, często wykorzystując technikę leitmotiwu — motywu przewodniego dla postaci, miejsc czy idei. Oprócz pracy w Hollywood Williams jest cenionym dyrygentem i kompozytorem muzyki koncertowej; przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora muzycznego Boston Pops Orchestra.

Steven Spielberg (ur. 1946), reżyser, producent filmowy, scenarzysta, jedna z najważniejszych i najbardziej wpływowych postaci w historii kinematografii. Uznawany za pioniera epoki nowego Hollywood. Jego filmy zarobiły na całym świecie miliardy dolarów i zdobyły uznanie zarówno krytyków, jak i publiczności. Autor rewolucyjnych dzieł: „Szczęki”, „E.T.” czy „Park jurajski” (przełom w efektach CGI — obrazach generowanych komputerowo), a także dramatów historycznych: „Lista Schindlera”, „Szeregowiec Ryan” i „Monachium”. Trzykrotny laureat Oscara za reżyserię („Lista Schindlera” i „Szeregowiec Ryan”), wielokrotnie nominowany w innych kategoriach. Filmy, które wyprodukował lub wyreżyserował, zdobyły łącznie dziesiątki nagród Akademii. Jego twórczość charakteryzuje się niezwykłą sprawnością techniczną, mistrzowskim opowiadaniem historii i eksploracją uniwersalnych tematów, takich jak cuda, rodzina, wojna, Holokaust, dorastanie i poszukiwanie sensu. Potrafi łączyć lekką, rozrywkową formę z głęboką treścią. Jest też współzałożycielem wytwórni Amblin Entertainment i DreamWorks Pictures, a jako producent stał za sukcesem licznych franchise, w tym „Transformers”, „Faceci w czerni” czy „Powrót do przyszłości”. Spielberg ukształtował sposób, w jaki myślimy o kinie rozrywkowym i dramatycznym, inspirując kolejne pokolenia filmowców na całym świecie.

scenariusz napisał David Koepp (również odpowiedzialny za scenariusze do „Parku jurajskiego” i „Mission: Impossible”), oparty jest na oryginalnym pomysśle Spielberga i jest obecnie w fazie produkcji. Już wiadomo, że w obsadzie zobaczymy m.in. Emily Blunt, Josha O’Connora i Colina Firtha.

Szczegóły fabuły są trzymane w ścisłej tajemnicy — dziś pewne jest jedynie to, że tematyka oscyluje wokół fenomenu niezidentyfikowanych obiektów latających. Biorąc pod uwagę, że ich poprzednie spotkanie z kosmitami w „Bliskich spotkaniach trzeciego stopnia” zaowocowało jedną z najbardziej ikonicznych ścieżek dźwiękowych, oczekiwania wobec nowej partytury są gigantyczne. Fani z całego świata zastanawiają się, czy Williams stworzy coś na miarę tamtego arcydzieła, czy też zaproponuje zupełnie nowe, świeże brzmienie dla kosmicznej tajemnicy XXI wieku.

W dobie, gdy muzyka filmowa często staje się tłem, a kompozytorzy pracują pod presją czasu i oczekiwań, powrót duetu Williams-Spielberg to powiew świeżości i przypomnienie o potędze klasycznego, symfonicznego brzmienia w kinie. Ich trzydziesta wspólna podróż zapowiada się jako jedno z najważniejszych wydarzeń filmowych najbliższych lat, udowadniając, że prawdziwy talent i przyjaźń nie znają pojęcia emerytury. Czekamy z niecierpliwością na pierwsze nuty, które, mamy nadzieję, ponownie nas zachwycą i porwą w nieznane.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
Korzystałam z Encyclopædia Britannica.

OLSZTYŃSKIE KINA

REPERTUAR AWANGARDA

Piątek, 31 października

„Chopin, Chopin !” - prod. Polska : godz. 17.30
„Anioł stróż” - prod. USA : godz. 17.45
„Ścieżki życia” - prod. Wielka Brytania : godz. 17.45
„Franz Kafka” - prod. Polska, Czechy, Niemcy : godz. 19.30
„Ostatni wiking” - prod. Dania : godz. 19.45
„Sirat” - prod. Hiszpania, : godz. 19.45

Sobota, 1 listopada

„Chopin, Chopin !” - prod. Polska : godz. 15.30
„Franz Kafka” - prod. Polska, Czechy, Niemcy : godz. 16.00
„Wielkie ostrzeżenie” - prod. Meksyk : godz. 16.00
„Anioł stróż” - prod. USA : godz. 17.45
„Ścieżki życia” - prod. Wielka Brytania : godz. 17.45
„Szkoda, że nareszcie” - prod. Polska : godz. 18.15
„Franz Kafka” - prod. Polska, Czechy, Niemcy : godz. 19.30
„Ostatni wiking” - prod. Dania : godz. 19.45
„Sirat” - prod. Hiszpania, : godz. 20.00

Niedziela, 2 listopada

„Chopin, Chopin !” - prod. Polska : godz. 15.30
„Franz Kafka” - prod. Polska, Czechy, Niemcy : godz. 16.00
„Wielkie ostrzeżenie” - prod. Meksyk : godz. 16.00
„Anioł stróż” - prod. USA : godz. 17.45
„Ścieżki życia” - prod. Wielka Brytania : godz. 17.45
„Szkoda, że nareszcie” - prod. Polska : godz. 18.15
„Franz Kafka” - prod. Polska, Czechy, Niemcy : godz. 19.30
„Ostatni wiking” - prod. Dania : godz. 19.45
„Sirat” - prod. Hiszpania, : godz. 20.00

REPERTUAR MULTIKINO

Piątek, 31 października

GDYBY NIE TY / napisy: 21:20
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OD NICOŚCI / napisy: 13:35
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 11:45, 14:05, 16:25
TEŚCIOWIE 3: 12:50, 15:00, 17:10, 19:20
SEKS DLA OPORNYCH: 12:00, 14:15, 16:30, 18:45
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 12:45, 15:20, 21:00
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 10:00, 12:15, 14:30, 16:45
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 10:20
FRANZ KAFKA / napisy: 12:40
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 10:00, 12:30, 14:45
BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:40
TRON: ARES / dubbing: 10:00
ZAMACH NA PAPIEŻA: 10:45
CHOPIN, CHOPIN: 10:00, 18:45
ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 15:30, 17:50, 20:10
GOOD BOY / napisy: 16:15, 18:10, 20:05, 22:00
MARTWI PRZED ŚWITEM: 22:30
ROCKY HORROR PICTURE SHOW / napisy: 19:00

Sobota, 1 listopada

GDYBY NIE TY / napisy: 21:20
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OD NICOŚCI / napisy: 16:20
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 15:10, 17:30
TEŚCIOWIE 3: 17:10, 19:20
SEKS DLA OPORNYCH: 14:15, 16:30, 18:45, 21:30
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 16:15, 18:50, 21:25
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 14:30, 16:45
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 14:00
FRANZ KAFKA / napisy: 14:20
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 14:45
BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 14:05
CHOPIN, CHOPIN: 19:50
OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 21:00
ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 15:30, 17:50, 20:10
GOOD BOY / napisy: 14:00, 19:00, 20:55
MARTWI PRZED ŚWITEM: 22:30
ROCKY HORROR PICTURE SHOW / napisy: 19:00

Niedziela, 2 listopada

GDYBY NIE TY / napisy: 21:20
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OD NICOŚCI / napisy: 13:35
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 10:25, 12:45, 14:15, 17:10
TEŚCIOWIE 3: 12:50, 15:00, 19:25
SEKS DLA OPORNYCH: 12:00, 16:30, 18:45, 21:35
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 16:00, 18:35, 21:10
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 10:00, 12:15, 14:30, 16:45
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 10:20
FRANZ KAFKA / napisy: 12:40
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 10:15, 12:30, 14:45
BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:40
TRON: ARES / dubbing: 11:05
CHOPIN, CHOPIN: 10:00, 19:50
OBECNOŚĆ 4: OSTATNIE NAMASZCZENIE / napisy: 21:00
ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 15:30, 17:50, 20:10
GOOD BOY / napisy: 16:15, 18:10, 20:05, 22:00
NOC W ZOO / familijny / dubbing: 11:20
ROCKY HORROR PICTURE SHOW / napisy: 19:00

REPERTUAR HELIOS

Piątek, 31 października

ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 13:40, 18:15
GOOD BOY / napisy: 12:20, 16:10, 20:30
WIELKIE OSTRZEŻENIE / napisy: 19:15
SEKS DLA OPORNYCH: 13:20, 15:15, 18:00, 19:45
TEŚCIOWIE 3: 13:00, 15:45, 17:30, 20:15
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 12:45, 15:00, 17:15
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 12:10, 16:45
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 13:50, 19:00
CHOPIN, CHOPIN / napisy: 17:00
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 14:30
GDYBY NIE TY / napisy: 19:30
FRANZ KAFKA / napisy: 20:00
SZPILKA: 16:20
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 11:45
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OC NICOŚCI / napisy: 14:15

Sobota, 1 listopada

ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 13:50, 18:15
GOOD BOY / napisy: 11:50, 13:20, 16:10, 20:30
WIELKIE OSTRZEŻENIE / napisy: 19:15
SEKS DLA OPORNYCH: 13:30, 15:15, 18:00, 19:45
TEŚCIOWIE 3: 15:45, 17:30, 20:15
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 12:00, 15:00, 17:15
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 12:00, 16:45
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 12:20, 13:45, 19:00
CHOPIN, CHOPIN / napisy: 17:00
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 11:40, 14:15
GDYBY NIE TY / napisy: 19:30
FRANZ KAFKA / napisy: 20:00
SZPILKA: 16:20
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 12:15, 14:30
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OC NICOŚCI / napisy: 14:15

Niedziela, 2 listopada

ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 13:45, 1:15, 20:00
GOOD BOY / napisy: 12:20, 16:10, 20:30
WIELKIE OSTRZEŻENIE / napisy: 19:15
SEKS DLA OPORNYCH: 12:15, 15:15, 18:00, 19:45
TEŚCIOWIE 3: 11:30, 13:00, 15:45, 17:30, 20:15
SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 10:40, 11:50, 14:10, 17:15
KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 11:00, 13:20, 16:45
CZARNY TELEFON 2 / napisy: 11:00, 16:20, 19:00
CHOPIN, CHOPIN / napisy: 17:00
KOSZMAREK / familijny / dubbing: 10:10, 14:50
GDYBY NIE TY / napisy: 12:00
FRANZ KAFKA / napisy: 13:30
SZPILKA: 19:30
SKARBK I TAJEMNICA MAGICZNEGO SREBERKA / familijny: 10:00, 14:30
SPRINGSTEEN: OCAL MNIE OC NICOŚCI / napisy: 14:20

31 października

GRAFIKA LOKALNA (WARSZTATY DLA DOROSŁYCH)

Olsztyn

„Grafika lokalna” – wyjątkowe spotkanie poświęcone odkrywaniu wizualnej tożsamości Olsztyna i Warmii z Mazurami. Podczas zajęć uczestnicy poznają, jak lokalne motywy – architektura, pejzaże, detale miejskie, tradycyjne wzory i symbole regionu – mogą stać się inspiracją do tworzenia własnych projektów graficznych. Dowiedzą się, jak łączyć typografię z grafiką, aby tworzyć prace zakorzenione w lokalnej kulturze, które opowiadają o miejscu nie tylko obrazem, lecz także literą.
Godz. 17.00, BWA Olsztyn, al. Marsz. Józefa Piłsudskiego 44.

31 października

NOC GROZY

Olsztyn

W wigilię Święta Zmarłych, gdy granica między światami staje się wyjątkowo cienką, zapraszamy wszystkich odwagnych (i nieco ciekawskich) na niezapomnianą Noc Grozy. W programie pokaz filmów: „Czarownica” (1922) i „Furman śmierci” (1921). Klasyka kina skandynawskiego uznawana dziś za filmy grozy. Dla ludzi o mocnych nerwach i otwartych umysłach.
Godz. 17.00, Kamienica Naujacka, ul. Dąbrowszczaków 3.

31 października

STAND-UP OLSZTYN | MARLENA MYSZA

Olsztyn

Marlena Mysza wystąpi dla Was ze swoim najnowszym programem stand-upowym „Wersja robocza” Nowy program to jeszcze więcej zakręconych historii z jej stand-upowego życia, których często ona sama się zupełnie nie spodziewała.
Godz. 18.30, Galeria Sowa, ul. Zamkowa 2.

OGŁOSZENIA DROBNE / KONDOLENCJE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIHOLENDER-SKIE.EU, 503-103-703

USŁUGI

budowa | remont

ADAM remonty, 535-657-867

inne

SZYCIE kołder, kołdry pucho-we, 665-434-450

NAUKA

POLSKI dla cudzoziemców, także online, 669-289-031

RÓŻNE

sprzedam

BORNITY – NARYBEK karpia i amura, 669-483-895

Szukasz Klientów?
tel. 885 998 201

GAZETA OLSZTYŃSKA.

mp-xxpo-7491b-M

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego kolegi
Pana Dariusza Mikulaka
Pograżonym w ból
Rodzinie oraz wszystkim bliskim
wraży głębokiego współczucia i żalu składają koleżanki i koledzy
z Wydziału Inwestycji Miejskich Urzędu Miasta Olsztyna

Nigdy nie jesteśmy gotowi na odejście naszych Rodziców,
a Oni odchodzą... odchodzą na zawsze, by stać się blisko...

Doktor hab. n. med.
Magdalenie
Krajewskiej-Włodarczyk

prof. UWM

wyrazy głębokiego żalu i współczucia
oraz słowa otuchy z powodu śmierci

Taty

przekazują
koleżanki i koledzy z Kliniki Dermatologii,
Chorób Przenoszonych Drogą Płciową
i Immunologii Klinicznej
UWM w Olsztynie

125725opb1-a-G

Pani
Grażynie Ptak

drogiej Koleżance

serdeczne słowa otuchy
i wyrazy szczerego współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają
Wójt Gminy Dywity Agnieszka Sakowska-Hrywniak
oraz koleżanki i koledzy
z Urzędu Gminy Dywity

126225opb1-a-M

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

614619opb1-k-M

Pani

dr hab. n. med. **Magdalenie**
Krajewskiej-Włodarczyk

prof. UWM,
Prorektor ds. Collegium Medicum

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Taty

składają Rektor, Kolegium Rektorskie, Senat
oraz Społeczność Akademicka
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

125325opb1-a-M

Z głębokim żalem żegnamy

dr. inż. **Bolesława Pilarka**

Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów
UWM w Olsztynie, dziennikarza i publicystę.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Wyrazy szczerego współczucia

Rodzinie Pana Doktora

składają Rektor, Senat, Kanclerz
oraz Społeczność Akademicka
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

125325opb1-b-M

Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych

Pograżonym w żalu
rodzinie i bliskim

ś. † p.

dr. inż. **Bolesława Pilarka**

redaktora naczelnego czasopism rolniczych,
współpracującego z samorządem rolniczym

wyrazy głębokiego współczucia

składa Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej
wraz z członkami Rad Powiatowych i pracownikami

126325opb1-a-M

**Msze za zmarłych odprowadzonych
przez firmę pogrzebową
„Przymierze” z Olsztyna:**

1. parafia Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata
przy ul. Wyspiańskiego w Olsztynie
1 listopada, godz. 18.00
2. parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa
przy ul. Mickiewicza w Olsztynie
1 listopada, godz. 11.00
3. bazylika konkatedralna pw. św. Jakuba Apostoła
przy ul. Staszica w Olsztynie
2 listopada, godz. 19.00
4. parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Jonkowie
8 listopada, godz. 10.00
5. parafia Chrystusa Odkupiciela Człowieka
przy ul. Wyszyńskiego w Olsztynie
9 listopada, godz. 8.30 (górny kościół)
6. parafia Najświętszej Maryi Panny Saletyńskiej
przy ul. Morskiej w Olsztynie
25 listopada, godz. 7.00
7. parafia pw. św. Józefa
przy ul. Jagiellońskiej w Olsztynie
2 listopada, godz. 9.30
8. parafia Najświętszej Maryi Panny Ostrobramskiej
przy ul. Pana Tadeusza w Olsztynie
7 listopada, godz. 18.00.

126025opb1-a-M

*Święta i zbawienna jest myśl
modlić się za zmarłych*

**Uprzejmie zawiadamiamy,
że 1 listopada 2025 r. (sobota)
o godz. 11.00 w kościele
pw. św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej**

**9 listopada 2025 r. (niedziela)
o godz. 11.30 w kościele
pw. Chrystusa Odkupiciela Człowieka
przy ul. Wyszyńskiego (górny kościół)**

**16 listopada 2025 r. (niedziela)
o godz. 11.00 w kościele
pw. Miłosierdzia Bożego przy ul. Barcza**

**zostaną odprawione msze święte
w intencji Zmarłych,
których uroczystości pogrzebowe
organizował
Zakład Usług Pogrzebowych „Arkadia”**

126125opb1-a-M

Hera
OLSZTYŃSKIE CENTRUM
POGRZEBOWE

ŻUK
CAŁODOBOWY
PRZEWÓZ ZMARŁYCH

*Wkrótce zapłoną znicze, znowu listopad zadumą
wzbudzi Tych, których nie ma już między nami...*

**Do wspólnej modlitwy o Łaskę Nieba dla Nich
i na Msze Św. w Ich intencji
zaprasza Ewa Żuk wraz z Pracownikami**

- 2 listopada 2025 r. o godz. 10.00
w sanktuarium Opatrzności Bożej w Bartągu
- 9 listopada 2025 r. o godz. 12.00 w sanktuarium
Miłosierdzia Bożego przy ul. Barcza
- 9 listopada 2025 r. o godz. 8.00 w kościele
pw. św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej
- 9 listopada 2025 r. o godz. 11.00 w bazylice
konkatedralnej św. Jakuba przy ul. Staszica
- 9 listopada 2025 r. o godz. 11.00 w kościele
pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
przy ul. Kopernika
- 30 listopada 2025 r. o godz. 8.00
w kościele pw. św. Anny przy ul. Morwowej 10
- 30 listopada 2025 r. o godz. 11.30
w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Jonkowie

125425opb1-a-M

JUŻ OTWARTE!

DOM POGRZEBOWY OLSZTYN-DYWITY

USŁUGI POGRZEBOWE • pogrzeby urnowe od 4800 zł

OFERUJEMY:

- * kremację w naszym krematorium
- * salę pożegnań z możliwością organizacji mszy pogrzebowej
- * nowoczesną chłodnię
- * trumny, urny
- * limuzynę pogrzebową marki Mercedes

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com

31225otr-d-G

Po 14 kolejkach sytuacja trzech reprezentantów naszego województwa jest albo zła, albo... bardzo zła. Olimpia ma przecież tylko dwa punkty przewagi nad strefą spadkową, Wiekielec balansuje na linie, a Znicz mocno okopał się na ostatnim miejscu.

Tym razem z tej trójki największe szanse na korzystny wynik ma Olimpia. Niestety, elblążanie grają wkratkę, więc tak naprawdę każdy rezultat jest możliwy.

Wydawało się, że po zwycięstwie i remisie pod wodzą trenera Damiana Hebda, który w połowie października objął zespół Olimpii, zastępując Damiana Jarzembowskiego, elblążanie się odblokują i zaczną grać na miarę oczekiwań, tymczasem przyszedł mecz w Suwałkach, który zakończył się wysoką porażką 1:4. Olimpia miała w tym spotkaniu dobre fragmenty, ale to rywale byli bardziej konkretni.

- Nie tak ten mecz miał wyglądać. Szkoda niewykorzystanych sytuacji w drugiej połowie, ale gospodarze wygrali zasłu-

SYTUACJA ZŁA LUB... BARDZO ZŁA

PIŁKA NOŻNA\\\\ W 15. kolejce III ligi Znicz na wyjeździe zagra z wiceliderem, GKS Wiekielec zmierzy się w Sieradzu z trzecim zespołem tabeli, natomiast w niedzielę w samo południe w Elblągu Olimpia podejmie groźne rezerwy Wisty Płock.

nie - ocenił trener Hebda. - Zabrakło nam skuteczności, popełniliśmy dużo błędów indywidualnych. Potem się otworzyliśmy i wynik mógł być dużo wyższy.

Wydaje się, że tydzień to wystarczająco dużo czasu, by wyrzucić z głów ostatnie niepowodzenie. Mówiąc wprost, elblążanie muszą wysiąść z karuzeli, na

którą przyjęli zaproszenie w Suwałkach, skupić się na swoich mocnych stronach i przełożyć to na najbliższe spotkanie.

Znów zagrają z wyżej notowanym zespołem, ale nie mają innego wyjścia niż powalczyć z rezerwami płockiej Wisły opelną pulę. Tym bardziej że goście na wyjazdach spisują się różnie.

Fot. Olimpia Elbląg

W niedzielę Olimpia Elbląg podejmie rezerwy Wisty Płock

• 15. kolejka, piątek: Żąbkovia Żąbki – Znicz Biata Piska (13), Świt Nowy Dwór Mazowiecki – Lechia Tomaszów Mazowiecki (oba 13), KS CK Troszyn – Jagiellonia II Białystok (13.30), Warta Sieradz – GKS Wiekielec (19); **niedziela:** Olimpia Elbląg – Wista II Płock (12), Legia II Warszawa – Broń Radom (12), Mławianka Mława – Widzew II Łódź (13.30), GKS Bełchatów – ŁKS Łomża

(14.30). Mecz Wigry Suwałki - KS Wasilków zakończył się po oddaniu gazety do druku. **LSZ**

PO 14 KOLEJKACH

1. Legia II	32	34:19
2. Żąbkovia	31	48:24
3. Warta	31	26:12
4. Łomża	30	31:12
5. Wigry	24	24:19
6. Broń	23	23:19
7. Wista II	23	24:21

8. Świt	22	24:26
9. Lechia	17	24:21
10. Widzew II	18	28:31
11. Bełchatów	16	24:34
12. Troszyn	15	31:27
13. Olimpia	15	22:27
14. Wiekielec	13	14:22
15. Jagiellonia II	13	15:24

16. Wasilków	13	14:30
17. Mławianka	11	22:31
18. Znicz	5	11:40

NOWY PORTAL

WWW.MOTOFURY.PL

SPRZEDAŻ | KUPNO | WYNAJEM

Do końca października dodaj ogłoszenie

BEZPŁATNIE!

ONI ODESZLI W OSTATNIM ROKU

POŻEGNANIA Przpominamy ludzi polskiego i światowego sportu, którzy zmarli w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Odeszli m.in. Jan Furtok, Lucjan Brychczy, Andrzej Kraśnicki, Mieczysław Młynarski, George Foreman, Leo Beenhakker, Diogo Jota, Hulk Hogan.

LISTOPAD 2024

4 - W wieku 71 lat zmarł były trener siatkówki Zbigniew Krzyżanowski. Kadre seniorek prowadził w latach 1999-03, a juniorek w latach 2007-10. Jako trener klubowy prowadził drużyny młodzieżowe, a potem seniorskie wszystkich klas rozgrywkowych, w tym Nike Węgrów i Stal Bielsko-Biała, z którą zdobył mistrzostwo Polski w latach 2003-04 oraz Puchar Polski w 2004.

13 - W wieku 38 lat zmarł dwukrotny medalista igrzysk paralimpijskich w Paryżu w szermierce na wózkach Michał Dąbrowski. Od 2023 roku walczył z nowotworem. Dzień przed śmiercią został odznaczony przez prezydenta Andrzeja Dudę Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne osiągnięcia sportowe, za zasługi dla rozwoju i upowszechniania sportu paralimpijskiego.

14 - W wieku 79 lat zmarł trener Jerzy Noszczak, były selekcjoner kobiecej reprezentacji kraju. Od 1998 roku nieprzerwanie pracował w Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

26 - W wieku 62 lat, po długiej walce z chorobą, zmarł Jan Furtok, były piłkarz reprezentacji Polski i GKS Katowice, którego był najlepszym strzelcem w historii. W barwach katowickiej drużyny grał w latach 1979-88 oraz 1996-97. W 299 spotkaniach strzelił 122 bramki. Zdobył z nią Puchar Polski i wicemistrzostwo kraju. W reprezentacji narodowej rozegrał 36 spotkań, strzelił 10 bramek. Wystąpił m.in. w mistrzostwach świata w Meksyku (1986). Grał też w niemieckich drużynach Eintrachtu Frankfurt i HSV Hamburg.

GRUDZIEŃ 2024

1 - W wieku 55 lat zmarła Niemka Ilke Wyludda, jedna z najlepszych dyskobolek w historii. W igrzyskach olimpijskich w Atlancie w 1996 roku zdobyła złoty medal.

2 - W wieku 90 lat zmarł Lucjan Brychczy, były znakomity piłkarz reprezentacji Polski i Legii Warszawa.

Słynny „Kici” był legendą stołecznego klubu - związany z nim od 1954 roku, czyli przez więcej niż połowę jego historii. Z Legią wywalczył cztery tytuły mistrza kraju i czterokrotnie zdobył Puchar Polski. Trzykrotnie był królem strzelców ekstraklasy. W reprezentacji Polski wystąpił 58 razy w oficjalnych meczach i strzelił 18 goli.

• W wieku 65 lat zmarł bramkarz piłkarski Helmuth Duckadam, który przeszedł do historii rumuńskiego futbolu przede wszystkim z powodu znakomitej postawy w meczu finałowym Pucharu Europy Mistrzów Krajowych w 1986 roku, kiedy to w Sewilli Steaua Bukareszt zremisowała bezbramkowo z Barceloną, a w konkursie rzutów karnych obronił cztery strzały rywali. PEMK był poprzednikiem obecnej Ligi Mistrzów, a Steaua pierwszym klubem z Europy Wschodniej, który wywalczył to trofeum.

10 - W wieku 75 lat, po długiej i ciężkiej chorobie, zmarł Wiktor Pysz, były znakomity hokeista ekstraklasy i trener reprezentacji Polski, z którą w 2001 roku wywalczył awans do mistrzostw świata Elity.

17 - W wieku 90 lat zmarł dwukrotny mistrz świata w kolarstwie Rik Van Looy. Belg, nazywany „łowcą klasyków”, w karierze odniósł 161 zwycięstw.

26 - W wieku 88 lat zmarł Janusz Garlicki, lekarz kadry olimpijskiej i narodowej w piłce nożnej w latach 1970-82. Biało-czerwoni w trakcie jego współpracy z reprezentacją Polski zdobyli złoty medal igrzysk olimpijskich w Monachium (1972) i dwukrotnie stanęli na trzecim stopniu podium w mistrzostwach świata (1974 i 1982).

STYCZEŃ

10 - W wieku 75 lat po ciężkiej chorobie zmarł Andrzej Kraśnicki, wieloletni prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego, w ostatnim czasie honorowy prezes PKOl, były prezes Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

27 - W wieku 78 lat zmarł Maciej Petruczenko, dzien-

30 stycznia zmarł Bogdan Król, twórca i prezes Integracyjnego Klubu Sportowego Smok Ornety, paraolimpijczyk z Atlanty (1996), mistrz świata, Europy i Polski

nikarz, wieloletni publicysta i honorowy redaktor naczelny „Przeglądu Sportowego”, specjalizujący się głównie w lekkiej atletyce.

28 - W wieku 80 lat zmarł kapitan Jerzy Wąsowicz, laureat nagrody honorowej Rejs Roku – Srebrny Sekstant, który w latach 1991-97 na jachcie „Antica” opłynął świat.

30 - W wieku 69 lat zmarł Bogdan Król, twórca i prezes Integracyjnego Klubu Sportowego Smok Ornety, paraolimpijczyk z Atlanty (1996), mistrz świata, Europy i Polski. Dzięki niemu wiele osób niepełnosprawnych odzyskało radość życia, bo na przykładzie swego prezesa zobaczyły, że nie ma rzeczy niemożliwych. Sukcesy Bogdana Króla wielokrotnie docenili czytelnicy „Gazety Olsztyńskiej”, wielokrotnie uznając Go za jednego z dziesięciu najpopularniejszych sportowców roku.

LUTY

27 - W wieku 88 lat zmarł szachista Borys Spasski, którego pojedynek z Amerykaninem Bobbym Fischerem w 1972 roku przeszedł do historii królewskiej

gry i został określony mianem „meczu stulecia”.

MARZEC

2 - W wieku 49 lat zmarł rosyjski trzykrotny mistrz olimpijski w zapasach w stylu wolnym Buwajsar Sajtijew. Był jednym z najbardziej utytułowanych zapaśników w stylu wolnym w historii. Złote medale zdobył w igrzyskach w Atlancie, Atenach i Pekinie. Ponadto był sześciokrotnym mistrzem świata i Europy.

9 - W wieku 82 lat zmarł gimnastyk Akinori Nakayama, zdobywca 10 medali olimpijskich, w tym sześciu złotych. Technika kołysania się i balansowania w ćwiczeniach na kółkach, którą stosował Japończyk, została nazwana „Nakayama” i do dziś jest używana na największych zawodach.

21 - W wieku 76 lat zmarł pięściarz George Foreman, złoty medalista olimpijski, zawodowy mistrz świata wszechwag w latach 1973-74 oraz 1994-95, a później pastor, biznesmen i społecznik.

26 - W wieku 83 lat zmarł Antoni Trzaskowski, piłkarz Legii Warszawa (1961-73), jednokrotny reprezentant Polski (1971).

KWIECIEŃ

10 - W wieku 82 lat zmarł holenderski trener piłkarski Leo Beenhakker, w latach 2006-09 selekcjoner reprezentacji Polski. Pod jego wodzą biało-czerwoni w 2008 roku po raz pierwszy w historii awansowali do mistrzostw Europy. Był pierwszym pełnoetatowym zagranicznym szkoleniowcem polskiej drużyny narodowej. W bogatej karierze prowadził też m.in. reprezentację Holandii, Ajax Amsterdam i Real Madryt.

MAJ

1 - W wieku 76 lat zmarł najbardziej znany kibic piłkarskiej reprezentacji Hiszpanii Manuel Caceres Artesero, popularny „Manolo”. Jeździł za kadrą narodową po całym świecie zbębnym, zyskując szacunek i uznanie w futbolowym środowisku.

8 - W wieku 55 lat zmarł Piotr Poloniewicz, sędzia związany z Warmińsko-Mazurskim Związkiem Piłki Nożnej, nauczyciel i wychowawca młodzieży.

10 - W wieku 57 lat po długoletniej walce z chorobami zmarł Jacek Gaworski, medalista paraolimpijski z Rio de Janeiro w szermierce na wózkach.

CZERWIEC

15 - Alpinistka Krystyna Palmowska zginęła w wyniku upadku w słowackich Tatrach w rejonie Doliny Piarzystej pod Koprowym Szczytem. Miała 76 lat. Zdobywczyni dwóch ośmiotysięczników budowała kondycję przed planowanym wylotem do Pakistanu, by wziąć udział w rocznicowym filmie dokumentującym sukcesy polskich alpinistek w górach najwyższych.

20 - W wieku 69 lat zmarł Mieczysław Młynarski, olimpijczyk, wieloletni reprezentant kraju, strzelec, legenda Górnika Wałbrzych, jeden z najlepszych zawodników w historii polskiej koszykówki. Do historii przeszedł 10 grudnia 1982 roku, kiedy w meczu Górnik z Pogonią Szczecin uzyskał aż 90 punktów, trafiając 35 z 48 rzutów z gry (nie było jeszcze rzutów za

trzy punkty) i 20 z 22 rzutów wolnych.

23 - W wieku 88 lat zmarł trener szermierki Adam Medyński. W ostatnich latach był związany z klubem Szpada Wrocław, który sam założył.

LIPIEC

3 - W wypadku samochodowym zginął 28-letni Diogo Jota, piłkarz Liverpoolu i reprezentacji Portugalii.

24 - W wieku 71 lat zmarł Hulk Hogan, najbardziej rozpoznawalny przedstawiciel wrestlingu, który uczynił z niego widowisko wartego miliardy dolarów. Amerykanin próbował sił w muzyce i aktorstwie, ale nic nie dało mu takiej sławy i pieniędzy, jak walki łączące elementy sportu i wielkiego show.

29 - W wieku 84 lat zmarł Wacław Sklinsmont, trener kajakarstwa i nauczyciel akademicki UWM. Jego podopieczni zdobyli około 1000 medali mistrzostw Polski, Europy, świata i igrzysk olimpijskich.

WRZESIEŃ

14 - W wieku 46 lat zmarł były mistrz świata w boksie Brytyjczyk Ricky Hatton. Znany przez całą karierę jako „Hitman” był jednym z najsłynniejszych brytyjskich pięściarzy - zdobył tytuły mistrza świata zarówno w kategorii półśredniej, jak i lekkopółśredniej.

26 - W wieku 62 lat zmarła Dorota Tlałka-Mogore, narciarka alpejska, trenerka i olimpijka, jedna z najsłynniejszych postaci polskiego i francuskiego narciarstwa lat 80.

PAŹDZIERNIK

14 - W wieku 68 lat zmarł rosyjski gimnastyk Aleksander Ditiatin, który zdobył osiem medali, w tym trzy złote, podczas igrzysk olimpijskich w Moskwie w 1980 roku. Dotarł wtedy do finałów wszystkich ośmiu konkurencji i w każdej stanął na podium. Zdobył trzy złote, cztery srebrne i jeden brązowy medal. Ponieważ pierwsze olimpijskie krążki wywalczył w Montrealu w 1976 roku (dwa srebra), jego dorobek zamknął się okragłą liczbą 10.

SPORT.wm.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 31.10-02.11.2025

SIATKARSKA WYPRAWA DO ELBLĄGA

SIATKÓWKA W 3. kolejce PlusLigi Indykpol AZS pojedzie do Elbląga, gdzie w tym sezonie swoje domowe mecze rozgrywa Barkom Karżany. Przed poniedziałkowym starciem trudno wskazać faworyta, bo oba kluby mają po 5 punktów i mierzą w play-offy.

Olsztynianie, którzy mają najwyższy w historii budżet, zaczęli sezon w Olsztynie od porażki 2:3 z Jastrzębiem, po czym w nieprawdopodobnych okolicznościach zwyciężyli w Bełchatowie. Nieprawdopodobnych, bo w tie-breaku przegrywali 11:14, by ostatecznie wygrać 18:16!

Identycznie początek rozgrywek wygląda w wykonaniu ukraińskiego zespołu, bo najpierw w pięciu setach przegrał w Gdańsku, po czym w Elblągu także po pięciosetowym boju pokonał Częstochowę.

Siatkarze Barkomu od 2022 roku rywalizują w PlusLidze. Był to pomysł „ekspansji jednej z najlepszych lig na świecie na Wschód”. Jednak ze względu na wojnę, która wybuchła z pełną mocą na Ukrainie w lutym 2022, zespół nie mógł rozgrywać meczów we Lwowie, więc z plusligowej ekspansji na wschód nic nie wyszło.

Pierwszym polskim „domem” Barkomu został Kraków. Później wroli gospodarza grał w Wieluniu i Tarnowie, a obecny sezon ukraiński zespół spędzi w gościnnym Elblągu.

„Nieźmiernie cieszymy się, że tu jesteśmy i chcemy cały czas dążyć do tego, żeby na naszych meczach panowała niesamowita atmosfera, jak w pozostałych halach PlusLigi. Niestety, wyszło w naszym życiu tak, że musimy korzystać z gościnności polskich miast, ale mam nadzieję i wierzę w to, że Elbląg na dłużej pozostanie naszym tymczasowym domem i wszyscy będziemy mieć korzyści z tej współpracy:

W drugiej kolejce PlusLigi olsztynianie wyszarpali zwycięstwo w Bełchatowie

od klubu, przez miasto, po powiat” - powiedział prezes lwowskiego klubu Oleg Baran, cytowany w komunikacie prasowym Polskiej Ligi Siatkówki.

Wiceprezes klubu Dariusz Biernat przyznał, że władze Elbląga zapewniły drużynie dobre warunki. - Władze zaangażowały się np. w promocję naszej drużyny. Naprawdę czuliśmy, że chcą, byśmy tam przyszli, by mieszkańcy miasta i okolic mogli oglądać męską siatkówkę na najwyższym poziomie.

Marzeniem wiceprezesa Biernata w tym sezonie jest awans do fazy play-off, co oznacza, że fazę zasadniczą Ukraińcy muszą zakończyć

w czołowej ósemce. - Czy uda się zrealizować to marzenie? Nie wiem. PlusLiga wydaje się jeszcze silniejsza niż w poprzednim sezonie. W każdym meczu ewentualne zwycięstwo trzeba będzie wyszarpać - powiedział Biernat, dodając, że w tej sytuacji dobrym wynikiem będzie także zajęcie dziewiątego lub 10. miejsca.

Barkom Każany minione rozgrywki zakończył na 13. miejscu, ostatnim, jakie ratowało od spadku do I ligi - lwowscy siatkarze w maju zapewnili sobie utrzymanie kosztem Stali Nysa.

Warto przypomnieć, że do ukraińskiej drużyny dołączył polski libero

Oskar Woźny, wychowanek ... elbląskiego klubu Atak. Poprzednio grał w pierwszoligowej Lechii Tomaszów Maz.

BARKOM KARŻANY LWÓW

>>> rozgrywający: Lukas Kampa (Niemcy), Yamato Nakano (Japonia)

>>> przyjmujący: Julius Firkal (Słowacja), Ilia Kowalow (Ukraina), Lorenzo Pope (Australia), Ołeh Szewczenko (Ukraina)

>>> środkowi: Mousse Gueye (Francja), Mykoła Kuc (Ukraina), Andrij Rogożyn (Ukraina), Władysław Szczurow (Ukraina)

>>> atakujący: Dmytro Wiecki (Ukraina), Wasyl Tupczy (Ukraina)

>>> libero: Jarosław

Pampuszko (Ukraina), Oskar Woźny (Polska)
>>> trener: Ugis Krastins (Łotwa)

• Wyniki zaległych meczów

1. kolejki: ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Aluron CMC Warta Zawiercie 1:3 (22:25, 25:20, 24:26, 23:25), Cuprum Stilon Gorzów - PGE GiEK SKRA Bełchatów 0:3 (22:25, 17:25, 26:28).

• 3. kolejka, piątek: Ślepsk Malow Suwałki - Energa Trefl Gdańsk (20.30); **sobota:** JSW Jastrzębski Węgiel - PGE Projekt Warszawa (14.45), Asseco Resovia Rzeszów - Cuprum Stilon Gorzów (17.30), Aluron CMC Warta Zawiercie - Steam Harnopol Politechnika Częstochowa (20.30); **niedziela:**

InPost ChKS Chetm - Bogdanka LUK Lublin (20.30); poniedziałek: PGE GiEK SKRA Bełchatów - ZAKSA Kędzierzyn-Koźle (17.30), Barkom Każany Lwów - Indykpol AZS Olsztyn (20.30). **DRYH**

TABELA

1. Projekt	6	6:0
2. LUK	5	6:2
3. Jastrzębski	5	6:2
4. Resovia	5	6:3
5. Skra	4	5:3
6. Indykpol AZS	3	5:5
7. Trefl	3	5:5
8. Barkom	3	5:5
9. Warta	3	3:4
10. Chetm	2	3:5
11. ZAKSA	1	3:6
12. Stilon	1	2:6
13. Częstochowa	1	2:6
14. Ślepsk	0	1:6

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

								3
7					6			1
4			1	9		2	8	
						4	1	9
		9	3	5	4	8		
8		7						
	5		9		2		6	
3	8	2	6		7			
			5		1			4

Q32

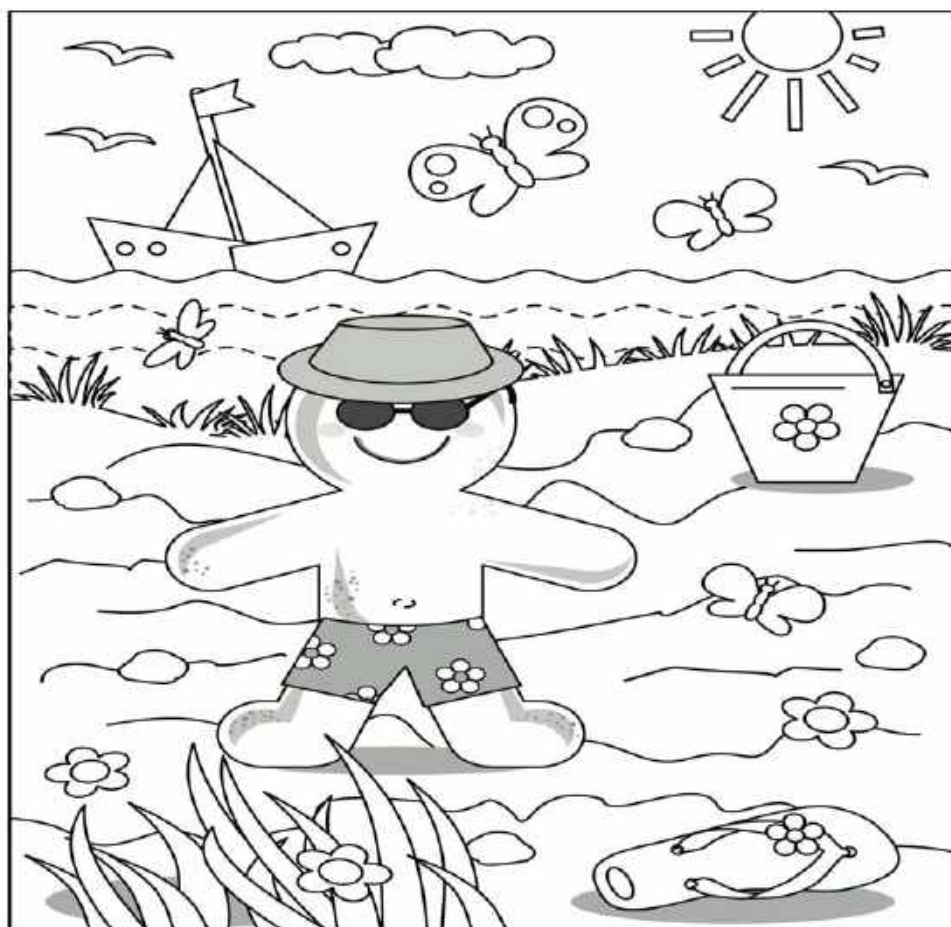
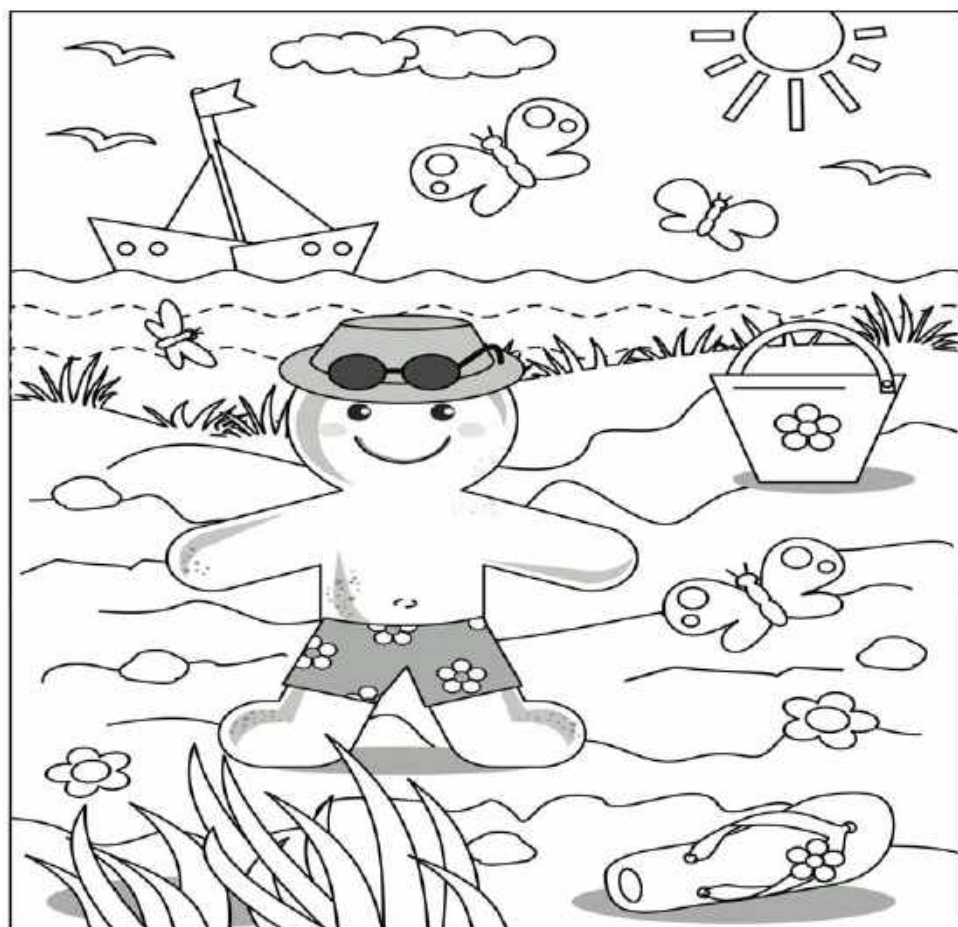
		2	8	9			6	5
7			5	1				
8	3		7					4
	7	4	6	2			5	8
			3	5	9		1	7
	1						3	
4		1		3		2	8	
	8	3			6			
	2							

Q33

5						4		8
2	8			9	7			3
3		9				7	2	
				8	4	9		5
				6	1			
	4		9		2		1	7
1		3			5			6
4			3	7	6		5	
7		6		1				4

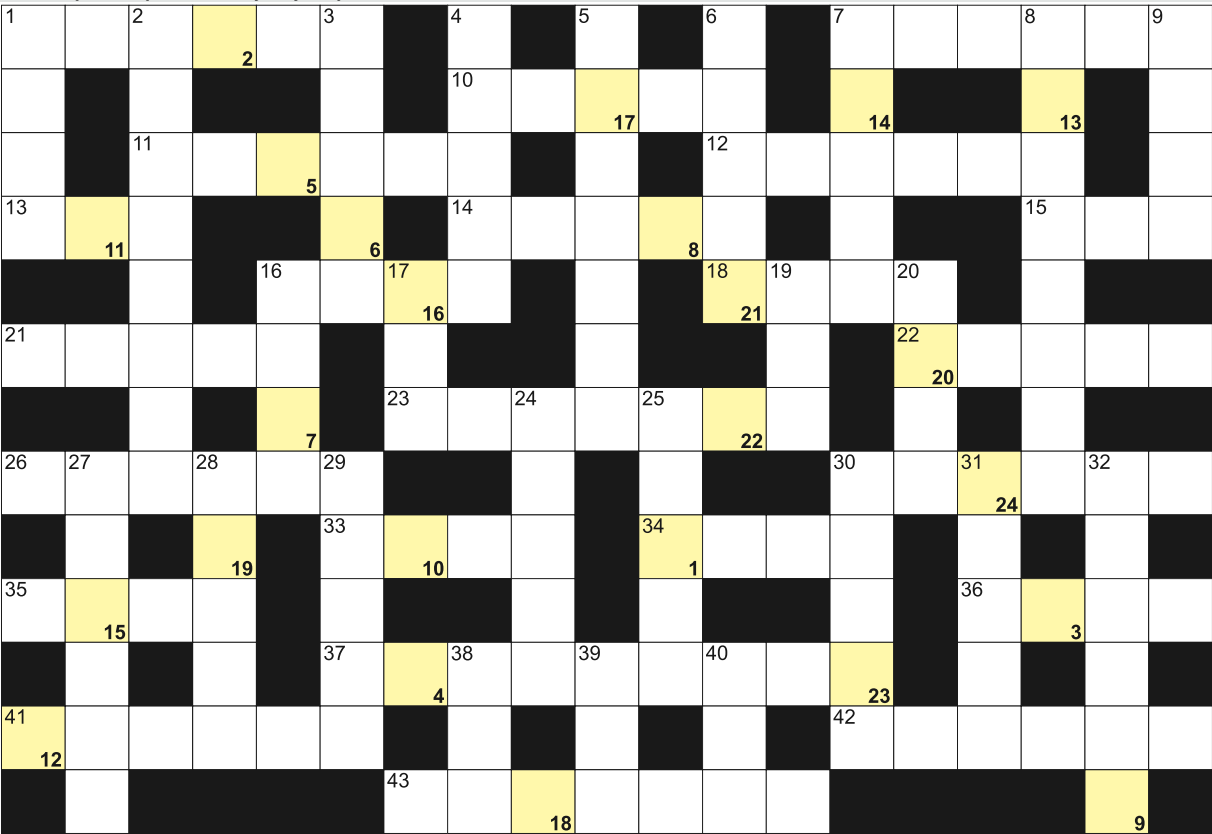
Q34

Znajdź 10 różnic i pokoloruj

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

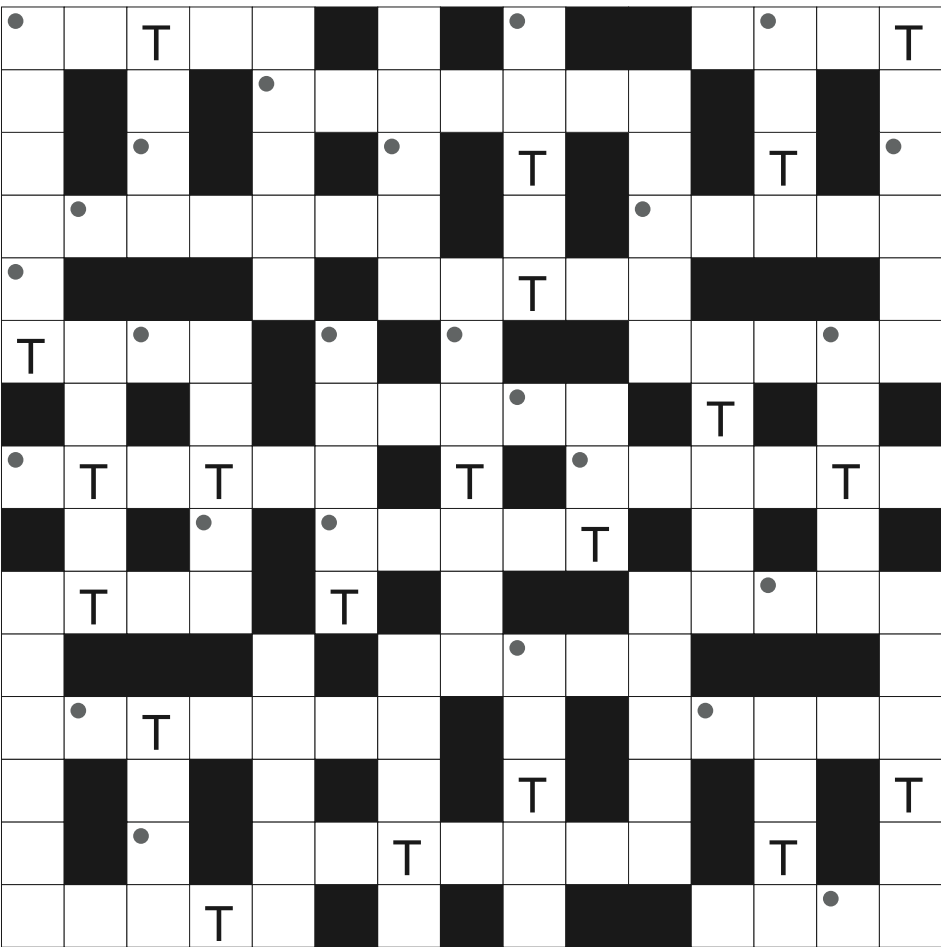
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 24 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) poniesiona strata, krzywda; 7) sąsiad Stanów Zjednoczonych; 10) polska marka rowerowa; 11) stolica Filipin; 12) Hemingway, amerykański pisarz; 13) drzewo z żołędziami; 14) używane do szycia; 15) mocniejsze od króli w talii; 16) bardzo duży kamień; 18) kapitan Nautilusa z powieści J. Verne'a; 21) najwyższy szczyt Japonii; 22) z niego rolmops; 23) kraj z Wiedniem; 26) "... z siódmej klasy", książka Kornela Makuszyńskiego; 30) stolica Rwandy; 33) mucha lub osa; 34) izba więzienna; 35) mityczny syn Dedala; 36) krzaczaste nad oczami; 37) infekcja; 41) Truman, autor książki "Z zimną krwią"; 42) inaczej teleskop; 43) Nelson, były prezydent RPA. **PIONOWO:** 1) jęczmienny surowiec na piwo; 2) ze stolicą w Phnom Penh; 3) antonim diabła; 4) Kafka, pisarz z Pragi; 5) fioletowy kamień ozdobny; 6) Edyta, święta patronka Europy; 7) rzeka w Bangkoku; 8) drużynowy bieg z pałeczką; 9) persy i dachowce; 16) miasto z piramidą Cheopsa; 17) Sari, była gwiazda opery; 19) z Adamem w Edenie; 20) ostre w rybie; 24) wnyki kłusownika; 25) wyznaczone porcje żywnościowe; 27) fryzjerski lub krawiecki; 28) okres godowy ryb; 29) niezbędne w karetce pogotowia; 30) przewód elektryczny; 31) jego stolicą jest Libreville; 32) przewozi zepsute auta; 38) bryła lodu na rzece; 39) mieszkaniec Izraela; 40) rzeka w Chartumie.

JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

W diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "T". Miejsce wpisu hasel do odgadnięcia. Litery z pól z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie krzyżówki.

Największa wyspa Grecji; cukier drzewny; z niego lane fundamenty; państwo faraonów i piramid; okrągła w ręku kelnera; rzeka w Makowie Podhalańskim; K dla chemika; duszące schorzenie alergika; Blair, były Premier Wielkiej Brytanii; organ wydzielający żółć; Valdas, były prezydent Litwy; część mili morskiej; afisz filmowy lub wyborczy; kraj z Asmarą; wnęka w ścianie lub skałe; inaczej olcha, drzewo; styl mody sprzed lat; słynny wulkan na Sycylii; malowane szminka; pierwiastek At; autobus turystyczny; część meczu siatkówki; nie jest zawodowcem; ostry koniec strzały; waluta Bangladeszu; żona Witolda Gombrowicza; zespół ośmiu muzyków; wyniki pracy; państwo ze stolicą w Apia; inaczej parobek, pacholek; list przemycany z więzienia; ostry pazur orła; Tomasz, autor książki "Panna Nikt"; budynek do hodowli krów; szop czyszcioch wśród zwierząt; promy i wycieczkowce; kontroler biletów potocznie; słynny czeski traktor; ze stolicą w Kinshasie; dawny rozbójnik morski, kaper; szklista powłoka na garnku; pierwiastek Yb; imię żony Andrzeja Dudy.

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

	6		1			4		
		5						
9	2		3	4	7	5	6	
6		2		1	3		8	
8		1		9			5	7
					2		1	
1	5		4		9		3	2
3				8	1	7	4	
		4	7		5		9	

6	8			7	1			
	2		9	1	5	8		7
9			6		3	5	2	
	5	6			2			
3								
	9	2		6			5	8
7				5	6		8	1
		8	3	4	9			6
			8		1	4	3	

WYKREŚL 23 nazwiska podróżników. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Polo, Kolumb, Magellan, Cartier, Dias, Cabot, Cook, Drake, Cortes, Pizarro, Amundsen, Fiedler, Henson, Byrd, Scott, Sauma, Crean, Desio, Hedin, Hillary, Nobile, Nansen, Toll.

N	B	P	R	O	C	H	W	I	R
C	A	R	T	I	E	R	O	H	E
H	A	N	S	N	S	E	R	E	K
A	R	P	S	O	D	A	S	D	I
M	O	O	I	E	F	E	L	I	N
U	N	H	S	Z	N	I	E	N	F
N	H	I	L	L	A	R	Y	M	I
D	O	M	C	S	D	R	A	K	E
S	F	B	A	R	C	G	R	U	D
E	K	U	I	O	E	O	B	O	L
N	M	O	R	L	F	A	T	H	E
A	C	T	L	H	E	B	N	T	R
K	E	A	T	U	Y	D	C	N	P
S	N	O	B	R	M	O	I	O	R
E	L	A	D	O	O	B	L	A	U
L	O	H	E	K	T	O	L	A	S

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1		50		54		58		61		2		67		71		75		3		80		84		87
		8												5									4	
						4										12								
6										7										8				
	21																				10			
				9					63					10	73									
							2									22								
11			52							12		69								13	82			
	17																	14						
					14		60						15		77		79							
								23																
16	49							17										18					86	
											1							24					16	
					19									20										
21				55					22	64				72					23	81				
	18												6											
						24									25									
26			53		57				27		66		70		74				28		83			
												20												
					29										30									
							7																	
31									32										33				88	
													19											
					34	59									35		78							
																5								
36		51		56							37	68							38		85			
					13																			
				39				62		65				40		76								
														15										
41									42											43				
																				9				
						44								45										
46									47						25			48					11	
	3																							

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1		2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12		13	14	15		16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25																				

POZIOMO:
1) niższy stopień od majora; 2) zboże na kaszę jaglaną; 3) zamknięta korkiem lub kapsłem; 4) grupa filmowców; 5) miejsce pracy urzędnika; 6) napędzana wiosłami; 7) obszar, rejon łowiecki; 8) japońska walka na kije; 9) ilustracja; 10) włoskie góry; 11) roślina lecznicza; 12) metal Y; 13) Barack, prezydent USA; 14) statek wikingów; 15) rzeka w Kamerunie; 16) miasto u stóp Wezuwiusza; 17) efekt stresów; 18) popęd seksualny; 19) wodne w ogrodzie; 20) najlepsze prosto od krowy; 21) gruby, sztywny papier; 22) krzesło do noszenia; 23) piętro widowni teatralnej; 24) roślina na włókno i olej; 25) barwny kuzyn wróbla; 26) wytwórnia piwa; 27) na przykład prądotwórczy; 28) wprawka muzyczna, ćwiczenie; 29) stolica Jordanii; 30) rosyjskie imię męskie; 31) wyspa wulkaniczna w Vanuatu na Oceanie Spokojnym; 32) w niej damskie drobiazgi; 33) sąsiad Szweda; 34) główna tętnica; 35) peszy na scenie; 36) szpilka przy bucie; 37) mała Alicja; 38)

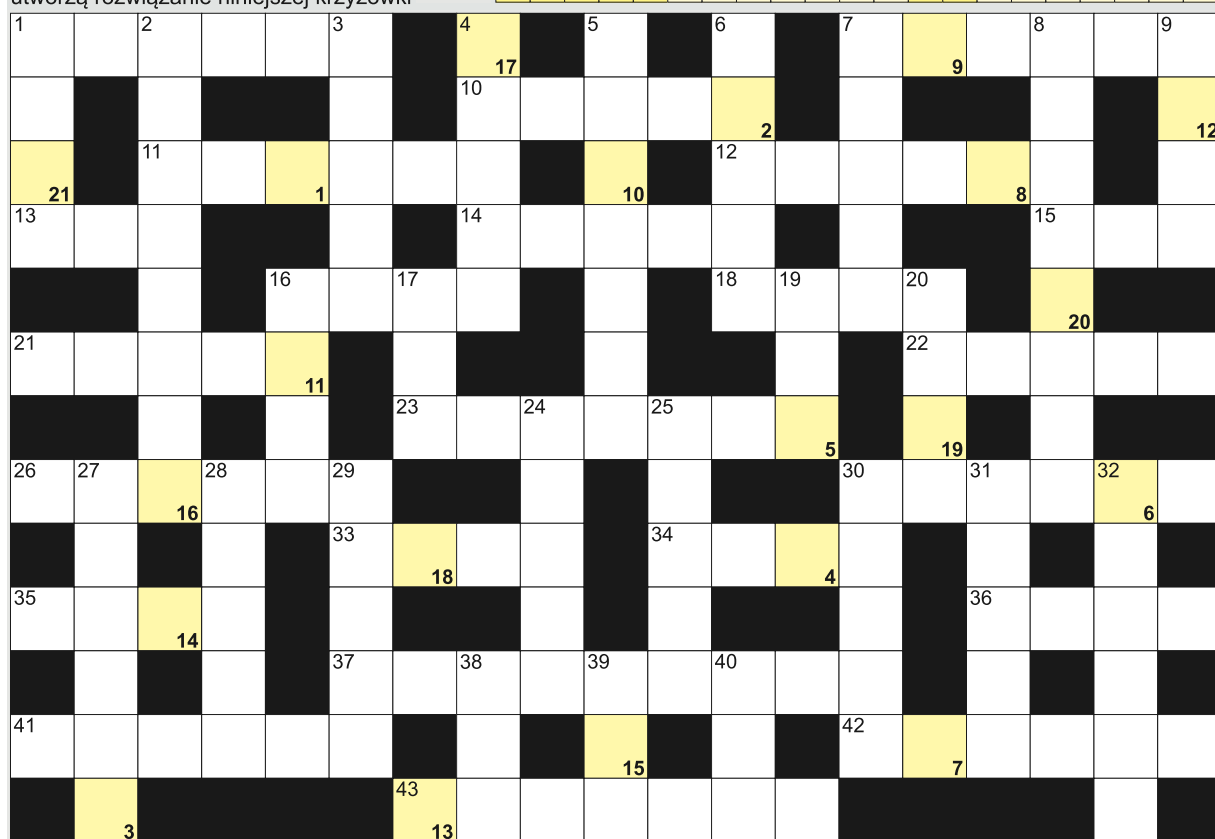
port rybacki u ujścia Słupi; 39) łagodzi skutki stłuczki; 40) do spania, zawiera sprężyny; 41) jednostka natężenia prądu; 42) walka zbrojna między państwami; 43) wielkie fińskie jezioro; 44) hiszpańska wyspa w Balearach; 45) model Opla; 46) okrutne rządy despoty; 47) święcenia biskupie; 48) stolica Cypru

PIONOWO:
1) do noszenia strzał do łuku; 2) miejska oaza zieleni; 3) klekoczący ptak; 12) z iksem w równaniu; 14) drzewo kojarzące się z Kanadą; 27) zdobiona kołatka; 28) góruje nad Sycylią; 31) impertynent, zarozumialec; 38) gnębienie, terror, przemoc; 40) zapaśnicza arena; 49) diagram meteorologiczny; 50) duże pudełko; 51) człowiek z nizin dla górala; 52) odgłos powiewającej flagi; 53) konkuruje z Okocimem; 54) dawna korona papieska; 55) prawie jak pszczoła; 56) zamarznięta mgła; 57) oprawa lustra; 58) chwyt w zapasach; 59) niespełniona

miłość Hamleta; 60) choroba z zaburzeniami pamięci; 61) nie poziom; 62) drugie co do wielkości państwo Afryki; 63) alkohol etylowy; 64) elektroencefalografia; 65) siarkowy lub octowy; 66) słomka do picia; 67) zemsta, rewanz; 68) ułatwia przelewanie płynów; 69) szczątki zamku; 70) do ścierania tablicy; 71) płynie przez Kościan; 72) marka południowokoreańskich aut; 73) kraj z Kanałem Panamskim; 74) łódź rozbitków; 75) naboże lub bile; 76) urzędowy strój sędziego; 77) stawianie stopni; 78) ryba z dorszowatych, witlinek; 79) kula ziemiska; 80) stolica Japonii; 81) niski głos kobiecy; 82) biblijna wieża w Babilonie; 83) porywacz z "W pustyni i w puszczy"; 84) holowniczy sznur; 85) pracuje przy krosnach; 86) rośnie na nich ciasto; 87) tropikalna gruszka; 88) między państwami

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 21 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

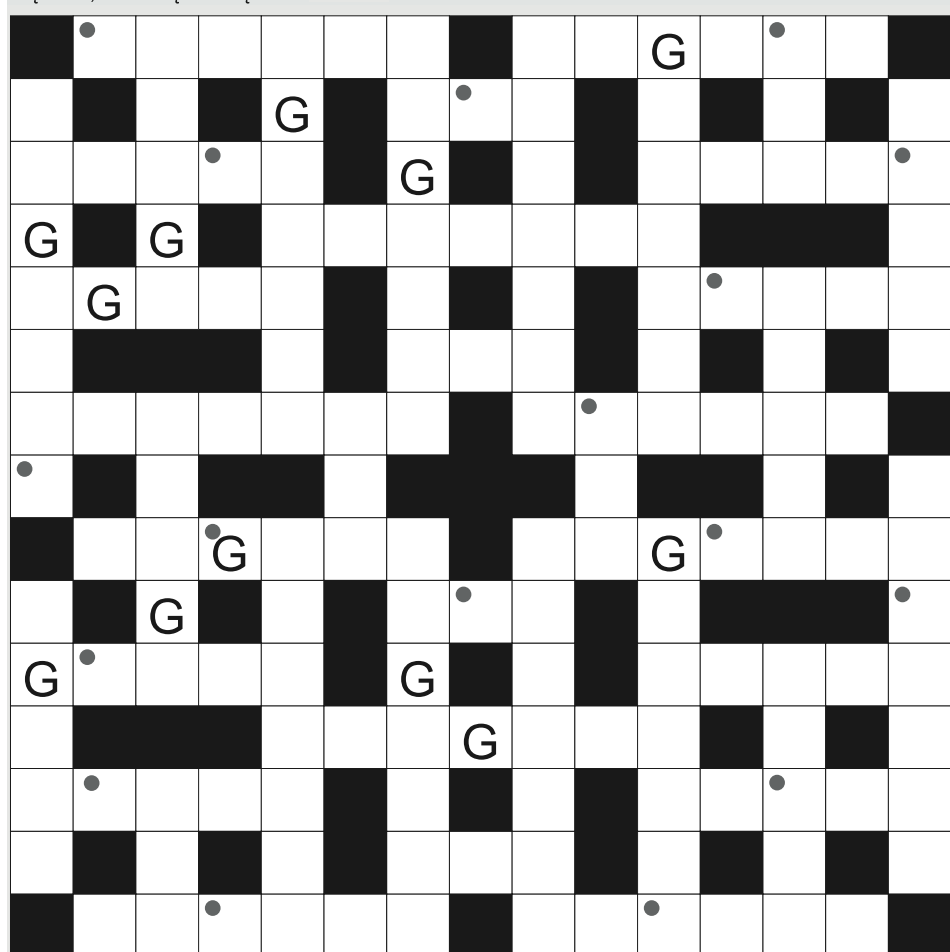

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

POZIOMO: 1) boiler inaczej; 7) jednostka ciśnienia, Pa; 10) zupa z kury; 11) żmija łańcuskowa inaczej; 12) czapla zielonoskrzydła krócej; 13) czternasta litera alfabetu greckiego; 14) rzeka w Ostrołęce; 15) jasny pieczeniowy do obiadu; 16) płynie przez Kołomyje; 18) odezwa, wezwanie do narodu; 21) sąsiad Pawła z wiersza Tuwima; 22) Żmijewski lub Barciś z ekranu; 23) Husni, były prezydent Egiptu; 26) drzewo z białą korą; 30) futro psa i kota; 33) herbaciane z kolcami; 34) egipska bogini miłości; 35) zmysł na języku; 36) Palme, były szwedzki premier; 37) symfoniczna z dyrygentem; 41) Emmanuel, prezydent Francji; 42) w kociej kuwejcie; 43) jej stolicą Pampeluna. **PIONOWO:** 1) Herman, napisał "Wichry wojny"; 2) policyjny samochód; 3) producent "gorących kubków"; 4) Ulysses, były prezydent USA; 5) scena, podium na występy; 6) "... i chwala", powieść Iwaszkiewicza; 7) wykonywał je za karę Herkules; 8) mieszkają w nim zakonnice; 9) ze stolicą w Wientian; 16) jest nim ropucha i traszka; 17) miasto Alberta Einsteina; 19) wino w talii kart; 20) waluta Gruzji; 24) przelajowe w terenie; 25) łamiągówka rysunkowa; 27) Gordon z Hell's Kitchen; 28) Kokoschka, austriacki malarz; 29) pierwiastek Ar; 30) marszałkowska lub pożarna; 31) brązu i żelaza w dziejach; 32) centralny punkt koła; 38) koreański samochód; 39) Minge, projektantka mody; 40) pierwiastek Th.

JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane
rzedami, tworzą rozwiązanie:

W diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "G". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Litery z pól z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie krzyżówki.

plynie przez Żelazową Wolę; socjalna
 lub rodzinna od Państwa; samba, walc
 i tango; Daniel, były prezydent Kenii;
 siódma litera alfabetu greckiego; ole-
 jara żelazna inaczej; argentyński ta-
 niec towarzyski; jej stolicą Luanda; ha-
 monijka ustna; Shaw, autor "Pogody
 dla bogaczy"; inaczej o cyganie; ozdo-
 ba męskiej koszuli; Panna, ukochana
 Muminka; miasto śmierci Leonarda da
 Vinci; dawne mechaniczne pianino;
 Starr z The Beatles; budują je ptaki; pi-
 ske wiersze; strusie chowają je w pias-
 ku; przeciwieństwo strat; rynek w sta-
 rożytnej Grecji; król zwierząt; niewia-
 doma w równaniu; ojczyzna Indiry
 Gandhi; rzemieślnik od mielenia mąki;
 Tomasz, były prezydent Czechosłowac-
 cji; symbole władzy monarszej; inaczej
 ambulans; wierzby z kotkami; państwo
 z Kanałem Sueskim; mydlana szybko-
 pęka; australijski struś; sąsiadka Egiptu
 i Tunezji; Łeonid, były prezydent
 Ukrainy; żona Pigmaliona; Nestor, pa-
 puga; Bergman, szwedzki reżyser; bal-
 dasznik afrykański inaczej; lakier na
 garnku; Jonathan, autor "Podróży Guli-
 wera"; wodospad na granicy Kanady i
 USA; korzysta z autobusu lub pociągu.

8			9			3		
1	9	3	4					8
				8			9	7
	5		7		4	2		
	1	2				7	3	
	4	9		3	2	6		
		5	8	7		9		
2		6				8	5	1
9			2		6	4		3

			4	6			3	
3	9				1	7		5
2	8	4					9	
5			8	7		6	1	3
8	3	1		9				
		2	5	1			8	
	6							9
4		5		2	6	3		
				4	7	5	6	1

WYKREŚL 25 wyrazów związanych ze sztuką. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: obraz, spektakl, tomik, scena, moda, rampa, wystawa, aktor, bilet, kamera, arie, farby, koncert, dyrygent, poeta, maestro, butała, galeria, akty, estrada, atelier, balet, opera, nuty, krytyk.

W	I	D	O	W	N	I	A	B	M
P	U	G	A	L	E	R	I	A	F
H	O	T	E	L	O	L	I	T	A
A	T	E	L	I	E	R	H	U	R
N	G	D	T	T	R	U	K	T	B
B	U	G	Y	A	M	O	D	A	Y
A	S	T	M	R	N	W	L	G	D
S	E	P	Y	C	Y	E	D	K	S
N	A	S	E	S	T	G	R	C	T
O	M	R	T	K	U	Y	E	Y	N
B	T	A	I	R	T	N	K	N	U
O	W	R	E	Y	A	A	O	A	T
A	P	I	K	S	M	D	K	T	O
L	K	E	G	E	T	I	A	L	M
I	N	T	R	O	B	R	A	Z	I
B	R	A	Y	A	K	T	O	R	K

BIZNES

WARMII I MAZUR

SAMORZĄDY

PARTNER WYDANIA

BGK
BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Nawet najbardziej priorytetowe projekty komunalne nie mogą być realizowane bez zapewnienia odpowiednich środków na nie. Inwestor – czy to samorząd, czy spółka komunalna – przystępując do pozyskania finansowania dłużnego, musi podjąć szereg decyzji, co do oczekiwanych warunków finansowania i odpowiednio przygotować sam proces.

czytaj na str. 5

SPIIS TREŚCI

4	Polski biogaz ze wsparciem BGK i PKO Banku Polskiego	18	RANKING. Gminy o największej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania	32	RANKING. Wydatki budżetów powiatów na transport
5	Jak skutecznie pozyskać finansowanie na projekt komunalny?	21	RANKING. Osoby biernie zawodowo w województwie	33	Kętrzyn wraca na mapę gospodarczych liderów
6	RANKING. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w przeliczeniu na mieszkańca	22	RANKING. Dochody budżetów powiatów w przeliczeniu na mieszkańca	34	RANKING. Wydatki budżetów powiatów na bezpieczeństwo publiczne
7	RANKING. Gminy o największych dochodach budżetu w przeliczeniu na mieszkańca	23	Lidzbark Warmiński nie zwalnia tempa	35	Barciany: od wyzwań do możliwości
8	Private banking nowych czasów	25	Nowy impuls dla Mazur	36	RANKING. Kultura w liczbach
11	Olsztyńskie starostwo urząd przyjazny	26	RANKING. Wydatki budżetów na oświatę	37	Biskupiec ma 630 lat
12	RANKING. Podmioty gospodarcze	27	Inwestycje w rozwój edukacji i sportu w Pasłęku	38	RANKING. Wydatki budżetów powiatów na administrację publiczną
14	OZE z samorządami, nie obok nich	28	RANKING. Środki otrzymane z Unii Europejskiej	40	RANKING. Wydatki budżetów powiatów na ochronę zdrowia
16	Działdowo stawia na rozwój	30	Olsztynek - tu przeszłość buduje przyszłość	41	Biskupiec stawia na sport
		31	Rola organizacji pozarządowych w życiu gminy Gietrzwałd	42	RANKING. Co z tym bezrobociem w regionie?
				44	Fundusz, który wspiera działania ekologiczne

POLSKI BIOGAZ

ZE WSPARCIEM BGK I PKO BANKU POLSKIEGO

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO (BGK) ORAZ PKO BANK POLSKI PODPISAŁY PIERWSZĄ W POLSCE UMOWĘ KONSORCJALNĄ W SEKTORZE BIOGAZU I BIOMETANU. BANKI UDZIELIŁY KREDYTU SPÓŁCE NEO BIOFUEL ENERGY, KTÓRA PRZEZNACZY GO NA ZAKUP I ROZWÓJ INSTALACJI BIOGAZOWNI ROLNICZYCH. UMOWA OPIEWA NA 74 MLN ZŁ I PRZEWIDUJE MOŻLIWOŚĆ FINANSOWANIA KOLEJNYCH PROJEKTÓW.

BGK jako polski bank rozwoju finansuje transformację energetyczną Polski. Oferuje pożyczki z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i funduszy strukturalnych oraz kredyty dla spółek energetycznych. Wspiera przy tym m.in. rozwój polskich instalacji biogazowych. Dlatego zawarł umowę konsorcjalną z PKO Bankiem Polskim na finansowanie Neo Biofuel Energy należącego do Neo Bio Energy.

Sektor biogazu wykorzystuje zaledwie kilka procent potencjału produkcyjnego w Polsce. Perspektywy są jednak bardzo obiecujące. Według prognoz możemy wytwarzać między 8 a 13 mld m³ rocznie i należeć do czterech wiodących producentów biogazu i biometanu w Europie. Tego typu skomplikowane inwestycje wymagają dobre dobranych instrumentów finansowych i partnerów rozumiejących specyfikę branży. Cieszę się, że BGK jest częścią pierwszego finansowania inwestycji biogazowych w formie umowy konsorcjalnej. Liczymy, że wyznaczy ona nowe standardy i będzie ważnym punktem na drodze do rozwoju kolejnych projektów wspierających transformację energetyczną Polski.

Paweł Wójtowicz
 Dyrektor Biura
 Finansowania Projektów
 Regionalnych BGK

Fot. Gary - stockphoto.com

Pierwszy krok do rozwoju

Neo Bio Energy za pośrednictwem Neo Biofuel Energy pozyskało z BGK i PKO Banku Polskiego blisko 74 mln zł. Środki zainwestuje w rozwój trzech biogazowni w województwach lubelskim i śląskim o łącznej mocy 3,2 MW. Spółka planuje również realizację kolejnych inwestycji. Zgodnie z umową wartość kredytu konsorcjalnego może wzrosnąć do 217 mln zł. Planuje go przeznaczyć na łącznie siedem projektów o mocy wytwórczej 12 MW (w momencie zakupu, 24 MW po rozbudowie).

To pierwszy, ale nie ostatni krok Neo Bio Energy w kierunku rozwoju projektów związanych z biogazem i biometanem rolniczym. Nasze plany są ambitne, poparte wieloletnim doświadczeniem w branży biogazowej. W tym czasie zbudowaliśmy zespół ekspertów, gotowy do podejmowania kolejnych wyzwań. Partnerstwo z bankami BGK i PKO BP stanowi dla nas ważne potwierdzenie słuszności obranej strategii. Wspólnie – nie po raz pierwszy – przełamujemy bariery w finansowaniu niszowych inwestycji, które mają istotne znaczenie dla środowiska i bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Stawomir Nowicki
 Dyrektor generalny
 Neo Bio Energy

Transformacja energetyczna wymaga zaangażowania całego sektora bankowego. Dlatego cieszymy się, że jako największy bank w Polsce możemy wspólnie z BGK uczestniczyć w pierwszej umowie konsorcjalnej w sektorze biogazu i biometanu. Wspierając projekty Neo Bio Energy, nie tylko przyczyniamy się do rozwoju odnawialnych źródeł energii, lecz także wspieramy innowacyjność polskich przedsiębiorstw.

Adam Kosmala

Dyrektor Biura
 Finansowania
 Strukturalnego w PKO
 Banku Polskim

BGK, PKO Bank Polski i Neo Bio Energy podpisały umowę kredytową 18 września 2025 roku.

O Neo Bio Energy (NBE)

Neo Biofuel Energy to spółka należąca do Neo Bio Energy, działającej w Neo Energy Group. NBE jest firmą z polskim kapitałem, która buduje, rozwija i eksploatuje nowoczesne biogazownie. Ma 20-letnie doświadczenie w wytwarzaniu energii z biogazu składowiskowego. Jest liderem w tej dziedzinie oraz kluczowym inwestorem w segmencie biogazowni fermentacyjnych i biometanu. Spółka specjalizuje się w rozwoju i eksploatacji biogazowni rolniczych i komunalnych. Zarządza portfelem ośmiu instalacji fermentacyjnych. Działa też na rzecz pozyskiwania gazu składowiskowego i przekształcania go w odnawialną energię elektryczną i ciepło. Oferuje do tego kompleksowe usługi związane z zarządzaniem biogazowniami, w tym projektowanie, instalację i utrzymanie obiektów.

Material partnerski 86925OTBR-A-K

JAK SKUTECZNIE POZYSKAĆ FINANSOWANIE NA PROJEKT KOMUNALNY?

NAWET NAJBARDZIEJ PRIORYTETOWE PROJEKTY KOMUNALNE NIE MOGĄ BYĆ REALIZOWANE BEZ ZAPEWNIENIA ODPOWIEDNICH ŚRODKÓW NA NIE. INWESTOR – CZY TO SAMORZĄD, CZY SPÓŁKA KOMUNALNA – PRZYSTĘPUJĄC DO POZYSKANIA FINANSOWANIA DŁUŻNEGO, MUSI PODJĄĆ SZEREG DECYZJI CO DO OCZEKIWANYCH WARUNKÓW FINANSOWANIA I ODPOWIEDNIO PRZYGOTOWAĆ SAM PROCES.

W przypadku samorządów pozyskanie rynkowego finansowania dłużnego jest procesem powtarzanym praktycznie corocznie. Z reguły samorządy ogłaszają jedno lub więcej postępowań na pozyskanie kredytu pożyczki czy emisję obligacji lub przystępują do dialogu z instytucją finansową, z którą planują współpracować. Tak pozyskane środki mają pokryć szacowany deficyt budżetowy, czyli w praktyce zabezpieczyć brakujące źródła finansowania dla prowadzonych przez podmiot inwestycji.

Na etapie przygotowań do pozyskania finansowania przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) kluczową decyzją jest wybór instrumentu, z jakiego dany samorząd chce skorzystać. Jeszcze do niedawna ograniczał się on w praktyce do kredytu lub obligacji. W ostatnim czasie banki rozpoczęły również oferowanie finansowania w formie pożyczek. Każdy z tych instrumentów ma swoje wady i zalety, stąd JST bardzo często decydują się na stosowanie tych instrumentów wymiennie.

Kredyt bankowy jest najbardziej oczywistym sposobem pozyskania finansowania. Jednak zastosowanie tego instrumentu wymaga – co do zasady – przeprowadzenia postępowania w trybie Prawa Zamówień Publicznych (PZP). Powoduje to konieczność przygotowania Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ) i prowadzenia formalnego dialogu z potencjalnymi oferentami w trybie PZP. Możliwości zmiany warunków tak zaciągniętego kredytu są również bardzo ograniczone. Rynek kredytów dla JST jest konkurencyjny i samorządy w takich postępowaniach mogą spodziewać się ofert nawet kilku banków.

O czym należy pamiętać, aby uzyskać konkurencyjne oferty udzielenia kredytu? Przede wszystkim unikać stawiania warunków, które są nietypowe lub trudne do spełnienia przez banki, takich jak nietypowy sposób liczenia odsetek lub odrzucanie zapisów przygotowujących system bankowy do reformy stawek bazowych. Niektóre samorządy już w

SWZ narzucają wzór umowy kredytowej. W naszym przekonaniu jest to niepotrzebne i może dodatkowo komplikować i przedłużać proces uzyskania finansowania. Kredyty dla JST są stosunkowo mało złożonym instrumentem finansowym i oparcie się na typowej dokumentacji stosowanej przez poszczególne banki nie rodzi po stronie samorządów istotnego ryzyka. Natomiast konieczność analizy i uzyskania osobnej zgody na narzucony wzór umowy kredytowej może wydłużyć postępowanie lub w ogóle uniemożliwić złożenie oferty przez poszczególne banki, ograniczając konkurencyjność oferowanych warunków cenowych.

Bardzo popularnym instrumentem wśród samorządów są też obligacje. Wybór organizatora emisji i podmiotu obejmującego obligacje nie wymaga stosowania Prawa Zamówień Publicznych. Jednak jest to instrument dłużny, który podlega wymogom oferowania papierów wartościowych i procedur MiFID (dyrektywa w sprawie rynków finansowych).

W ostatnich dwóch latach rośnie popularność pożyczek udzielanych przez banki. Instrument ten łączy w sobie pozytywne kredytu i obligacji. Wymogi dokumentacyjne w przypadku pożyczki są zbliżone do kredytu (krótka i przejrzysta umowa przygotowana przez bank). Z kolei w zakresie wyboru banku finansującego samorząd ma swobodę zbliżoną do emisji obligacji, a więc wynikającą z braku konieczności stosowania reżimu PZP.

Konstrukcja finansów samorządowych powoduje, że banki, podejmując decyzje kredytowe, bazują na publicznie dostępnych sprawozdaniach i prognozach danej jednostki. Stąd zasób informacji, który musi przedstawić samorząd, jest ograniczony, a procedura po stronie banków stosunkowo krótka. Jednak samorządy powinny liczyć się z co najmniej cztero tygodniowym czasem na pozyskanie ofert.

W przypadku spółek komunalnych proces pozyskania finansowania na realizację projektów inwestycyjnych jest z reguły bar-

dziej skomplikowany i dłuższy niż w przypadku samorządów.

Obecnie dominującą formą finansowania spółek są kredyty. Od czasu zmiany Prawa Zamówień Publicznych w 2016 r. nie ma wątpliwości, że pozyskanie finansowania w jakiegokolwiek formie przez spółki nie wymaga stosowania PZP. Spółki mogą emitować obligacje, natomiast ten instrument jest stosowany tylko w szczególnych i uzasadnionych przypadkach.

Przystępując do pozyskania środków, spółka komunalna powinna wiedzieć, że bank, podejmując decyzję o udzieleniu takiego finansowania, musi dokonać nie tylko oceny zdolności kredytowej samego podmiotu, ale również ocenić przedmiot inwestycji i realność źródeł spłaty. Oznacza to, że – inaczej niż w przypadku samorządów – w przypadku spółek komunalnych konieczne jest przedstawienie szeregu dokumentów i informacji. Podstawowy zakres informacji obejmuje:

- historyczne sprawozdania podmiotu,

- biznesplan lub prognozy finansowe na okres finansowania wraz założeniami,
- informacje na temat realizowanego projektu inwestycyjnego, w tym przedmiotu, harmonogramu, budżetu, kompletne źródła finansowania i formuły realizacji,
- informacje na temat zabezpieczeń prawnych przedmiotowego finansowania.

Warto rozważyć w takiej sytuacji przeprowadzenie postępowania dwuetapowe. W pierwszym etapie spółka przedstawia bankom swoje dane historyczne oraz podstawowe dane o projekcie i zaprasza banki do złożenia wstępnych ofert. Czynności te pozwalają na ustalenia pomiędzy spółką a bankami ostatecznych satysfakcjonujących warunków finansowania oraz zakresu informacji wymaganego do uzyskania przez bank decyzji kredytowej. Często też – po etapie negocjacji wstępnych ofert – spółki wybierają bank, z którym chcą prowadzić dalszy proces pozyskania finansowania. W drugim etapie wybrany bank lub dopuszczone do niego banki

przedstawiają wiążące oferty, czyli potwierdzone decyzjami kredytowymi odpowiednich organów własnych. Może się wydawać, iż taka procedura dwuetapowa jest bardziej czasochłonna, jednak w praktyce – na bazie wieloletnich doświadczeń – można stwierdzić, że zdecydowanie przyczynia się do efektywnego pozyskania przez spółkę komunalną finansowania na oczekiwanych i możliwych do spełnienia warunkach (np. w zakresie zabezpieczeń czy zaangażowania w projekt samorządu).

Struktura finansowania projektów realizowanych przez spółki komunalne jest często bardziej złożona niż samo podstawowe finansowanie nakładów inwestycyjnych. Proces wymaga zbudowania struktury kontraktowej adekwatnej dla charakteru realizowanego projektu. Część projektów wymaga uwzględnienia w tej strukturze także zaangażowania JST. Kompleksowe finansowanie obejmuje – poza kredytem inwestycyjnym, który pokrywa nakłady inwestycyjne netto – również kredyty pomostowe. Kredyt pomostowy może pokrywać podatek VAT od nakładów inwestycyjnych, o ile taki podatek podlega zwrotowi i może stanowić źródło spłaty takiego kredytu. Produkty pomostowe mogą również zapewniać nieprzerwane finansowanie projektu w przypadku, gdy w strukturze finansowania znajdują się środki pomocowe, których wypłata nie jest ściśle skorelowana z przebiegiem robót inwestycyjnych (np. dotacje wypłacane po zakończeniu projektu).

Szczególnie w przypadku większych i bardziej złożonych projektów inwestycyjnych warto zarezerwować odpowiedni czas na pozyskanie finansowania.

Można zatem podsumować, że kluczowymi warunkami niezbędnymi do pozyskania finansowania z sukcesem jest podjęcie działań z odpowiednim wyprzedzeniem oraz właściwe przygotowanie projektu. Więcej na <https://www.bgk.pl/samorzady/>.

Materiał został przygotowany w celu promocji i reklamy produktów inwestycyjnych. Materiał nie jest poradą ani rekomendacją w odniesieniu do jakiegokolwiek instrumentu finansowego ani nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego. BGK informuje, że jeżeli klient zdecyduje się zawrzeć transakcję z wykorzystaniem instrumentu finansowego ponosi on ryzyko związane z danym instrumentem finansowym. Zawierając transakcję z wykorzystaniem instrumentów finansowych, klient polega wyłącznie na własnej ocenie ryzyka i powinien brać pod uwagę wszystkie ryzyka, w szczególności ryzyka ekonomiczne, prawne oraz podatkowe związane z daną transakcją. BGK może udostępnić klientowi dane rynkowe pomocne w analizach ryzyka, ale decyzję dotyczącą transakcji klient podejmuje wyłącznie na własne ryzyko i odpowiedzialność. Bank Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie, al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa; adres do korespondencji: VARSO 2, ul. Chmielna 73, 00-801 Warszawa; infolinia: +48 22 475 8888, e-mail: bgk@bgk.pl. Organem sprawującym nadzór nad działalnością BGK jest Komisja Nadzoru Finansowego, ul. Piękna 20, 00-549 Warszawa, skr. poczt. 419.

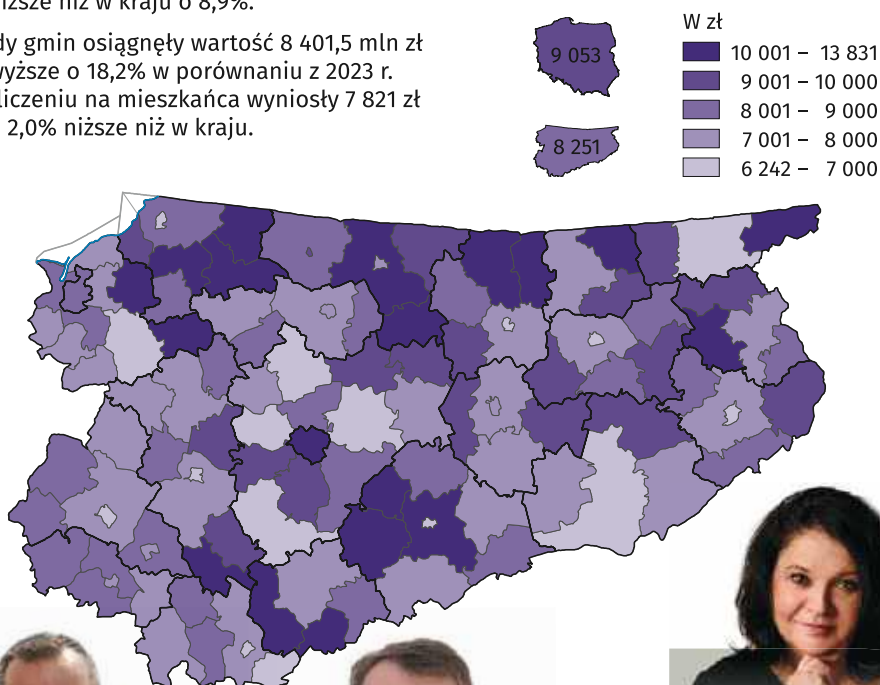
Materiał partnerski 86925OTBR-A-K

Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w przeliczeniu na mieszkańca w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Łączne dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu w województwie w 2024 r. wyniosły 11 167,2 mln zł i były o 14,3% wyższe niż rok wcześniej. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 8 251 zł i były niższe niż w kraju o 8,9%.

Dochody gmin osiągnęły wartość 8 401,5 mln zł i były wyższe o 18,2% w porównaniu z 2023 r. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 7 821 zł i były o 2,0% niższe niż w kraju.

Dochody gmin osiągnęły wartość 8 401,5 mln zł i były wyższe o 18,2% w porównaniu z 2023 r. W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 7 821 zł i były o 2,0% niższe niż w kraju.

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

To wyjątkowo ważne i budujące wyróżnienie dla Olsztyna, które potwierdza, że prowadzimy odpowiedzialną i skuteczną politykę finansową. To dowód, że umiemy dobrze wykorzystywać potencjał miasta – zarówno w zakresie rozwoju gospodarczego, jak i pozyskiwania środków zewnętrznych. Stabilne i rosnące dochody budżetu oznaczają większe możliwości inwestowania w to, co najważniejsze dla mieszkańców – infrastrukturę, edukację, kulturę, transport czy zieleń miejską. Każda złotówka w budżecie to szansa na poprawę jakości życia w Olsztynie i dalsze wzmacnianie jego pozycji w regionie i kraju. Ten sukces to wspólne osiągnięcie wszystkich olsztynian – przedsiębiorców, pracowników, organizacji i instytucji, które razem tworzą nowoczesne, odpowiedzialne miasto. Naszym celem jest, by te dobre wyniki przekładały się na realne korzyści dla mieszkańców i inspirowały nas do dalszego, zrównoważonego rozwoju Olsztyna.

Piotr Rakoczy
wójt Gminy Janowiec Kościelny

Wysokość dochodów budżetów gmin na jednego mieszkańca jest bardzo zróżnicowana i zależy od specyfiki danej jednostki samorządu, struktury gospodarczej oraz wielkości dochodów własnych, subwencji i dotacji. Dochody własne Gminy Janowiec Kościelny w 2024 roku stanowiły 14% ogółu dochodów budżetu. Aby wykonać zadania inwestycyjne, m.in. poprawę jakości gospodarki wodno-kanalizacyjnej, przebudowę i modernizację dróg gminnych, utworzenie żłobka oraz dofinansowywać przebudowę dróg powiatowych, Gmina pozyskała środki zewnętrzne zagraniczne i krajowe w wysokości 40% dochodów. Uważam, że jest to bardzo duże osiągnięcie, jak na gminę typowo rolniczą, czego skutkiem było zrealizowanie aż 41 % wydatków inwestycyjnych w ogólnej strukturze budżetu. Inwestycje znacząco przyczyniły się do rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększając jednocześnie atrakcyjność samorządu dla przyszłych inwestorów.

Renata Wioletta Bednarczyk
burmistrz Miasta i Gminy Młynary

Z ogromną satysfakcją i dumą przyjąłem informację, że Gmina Młynary znalazła się w pierwszej trójce w kategorii „dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca” w Rankingu Wszystkich Gmin Powiatu. To wyróżnienie nie jest przypadkiem – to rezultat wspólnej pracy i zaangażowania całej naszej społeczności. Stabilne dochody budżetu stanowią fundament rozwoju. Dzięki nim możemy z większą pewnością realizować inwestycje, które służą mieszkańcom na co dzień – modernizować infrastrukturę, wspierać edukację, kulturę i sport, dbać o estetykę przestrzeni publicznej oraz jakość usług komunalnych. To także sygnał, że Gmina Młynary jest atrakcyjnym miejscem do życia i pracy, gdzie warto inwestować i wiązać swoją przyszłość. Ten sukces traktuję jako motywację do dalszej, konsekwentnej pracy na rzecz mieszkańców. Dziękuję wszystkim – zarówno mieszkańcom, jak i przedsiębiorcom oraz pracownikom samorządowym – za wkład w ten wspólny wynik. Razem pokazujemy, że mała gmina może osiągać wielkie rzeczy, jeśli działa się z pasją, odpowiedzialnością i wizją przyszłości.

GMINY MIEJSKIE		2022	2023	2024
1	Olsztyn	8 861	10 905	10 593
2	Górowo Iławeckie	7 945	8 518	9 587
3	Elbląg	7 215	7 338	8 893
4	Mragowo	5 739	6 757	7 722
5	Bartoszyce	5 275	5 785	7 262
6	Lubawa	6 212	6 950	7 203
7	Lidzbark Warmiński	6 582	7 041	7 157
8	Nowe Miasto Lubawskie	7 150	6 411	7 070
9	Iława	5 551	6 101	6 910
10	Ostróda	5 290	5 677	6 541
11	Działdowo	5 399	4 844	6 533
12	Braniewo	5 738	6 725	6 466
13	Kętrzyn	5 555	5 497	6 417
14	Giżycko	5 381	5 428	6 379
15	Ełk	5 505	5 473	6 307
16	Szczytno	5 217	5 691	6 242

GMINY WIEJSKIE		2022	2023	2024
1	Janowiec Kościelny	8 725	9 512	13 831
2	Szczytno	6 004	5 015	11 835
3	Jedwabno	8 611	9 207	11 695
4	Kozłowo	7 519	8 657	11 429
5	Budry	9 894	8 891	11 181
6	Dąbrówno	8 194	7 378	11 167
7	Świątajno	8 269	9 278	10 741
8	Dubeninki	7 768	7 361	10 729
9	Bartoszyce	7 070	7 532	10 659
10	Lełkowo	8 835	7 889	10 593
64	Świątajno	7 559	5 835	7 048
65	Jonkowo	6 319	5 864	6 805
66	Iłowo-Osada	8 068	5 542	6 680

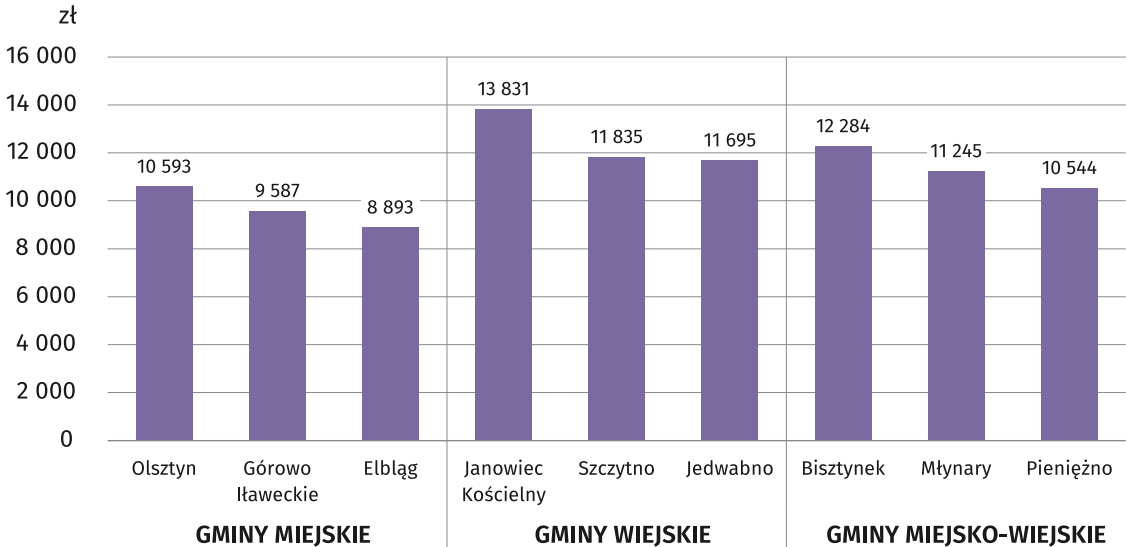
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		2022	2023	2024
1	Biszynek	7 184	7 629	12 284
2	Młynary	8 693	8 410	11 245
3	Pieniężno	7 704	6 489	10 544
4	Pasym	8 239	7 668	10 489
5	Orzysz	7 430	6 170	9 531
6	Ryn	7 625	6 249	9 513
7	Mikołajki	9 788	8 552	9 501
8	Sępólno	7 263	7 571	9 482
9	Rezjanów	8 987	7 289	9 426
10	Reszel	6 625	7 596	9 242
32	Dobre Miasto	5 925	5 332	6 654
33	Barczewo	5 869	5 515	6 571
34	Pisz	6 178	5 538	6 512

Krzysztof Kisiel
burmistrz Pieniężna

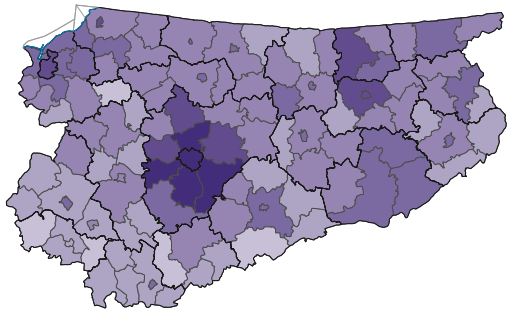
Wysoka pozycja Gminy Pieniężno w zestawieniu dochodów budżetowych na mieszkańca to przede wszystkim efekt skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych. Sięgamy zarówno po fundusze krajowe, jak i unijne, co pozwala nam realizować liczne przedsięwzięcia bez nadmiernego obciążania lokalnych podatników. Obecnie prowadzimy kilkanaście inwestycji, które przekładają się na rozwój infrastruktury, jakość życia mieszkańców i atrakcyjność naszej gminy. Jednocześnie utrzymujemy podatki lokalne na umiarkowanym, stabilnym poziomie, co buduje przyjazne otoczenie dla mieszkańców i przedsiębiorców.

Gminy województwa warmińsko-mazurskiego o największych dochodach budżetu w przeliczeniu na mieszkańca w 2024 r.

		2022	2023	2024
	POLSKA	7 455	7 549	9 053
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	7 002	7 168	8 251
1	Janowiec Kościelny	8 725	9 512	13 831
2	Bisztynek	7 184	7 629	12 284
3	Szczytno	6 004	5 015	11 835
4	Jedwabno	8 611	9 207	11 695
5	Kozłowo	7 519	8 657	11 429
6	Młynary	8 693	8 410	11 245
7	Budry	9 894	8 891	11 181
8	Dąbrówno	8 194	7 378	11 167
9	Świątajno	8 269	9 278	10 741
10	Dubeninki	7 768	7 361	10 729
...				
114	Giżycko	5 381	5 428	6 379
115	Ełk	5 505	5 473	6 307
116	Szczytno	5 217	5 691	6 242

Mediana wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej* w grudniu 2024 r.

W zł
7 501 – 8 438
7 001 – 7 500
6 501 – 7 000
6 001 – 6 500
5 501 – 6 000
5 230 – 5 500

W grudniu 2024 r. w województwie warmińsko-mazurskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 8 090,14 zł i było niższe od przeciętnego wynagrodzenia w kraju o ponad 11%. Natomiast mediana wynagrodzeń w gospodarce narodowej wyniosła 6 747,28 zł.

Wartość mediany oznacza, że połowie zatrudnionych zostało wypłacone wynagrodzenie nie wyższe niż ta kwota, a druga połowa otrzymała wynagrodzenie nie niższe.

Najwyższą wartość mediany wynagrodzeń odnotowano w gminie Stawiguda, najniższą w gminie Kozłowo. Różnica między najwyższą i najniższą wartością mediany w gminach województwa wyniosła ponad 3 tys. zł.

* na podstawie administracyjnych źródeł danych; według miejsca zamieszkania

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

	Województwo Warmińsko-Mazurskie	6 747
1	Stawiguda	8 438
2	Olsztyn	7 951
3	Dywity	7 845
4	Gietrzwałd	7 574
5	Purda	7 553
6	Jonkowo	7 500
7	Braniewo	7 450
8	Elbląg	7 324
9	Giżycko	7 294
10	Barczewo	7 294
11	Giżycko	7 241
12	Węgorzewo	7 160
13	Dobre Miasto	7 097
14	Lidzbark Warmiński	6 998
15	Bartoszyce	6 980
...		
112	Biskupiec	5 493
113	Wielbark	5 463
114	Godkowo	5 363
115	Grodziczno	5 360
116	Kozłowo	5 230

Michał Kontraktowicz
wójt Gminy Stawiguda

Gmina nie jest jednorodnym organizmem. Tworzą ją mieszkańcy w różnym wieku, o różnej aktywności zawodowej i różnej wysokości wynagrodzeń. Jako wójt bezpośredni wpływ mam jedynie na wysokość wynagrodzeń w urzędzie gminy i jej jednostkach organizacyjnych. I tak, w tym obszarze dokładamy starań, by zarobki były na dobrym poziomie.

Natomiast wysokość wynagrodzeń ogółu mieszkańców pośrednio przekłada się na rozwój naszej gminy, bo przecież wpływy z podatków od firm, jak i mieszkańców stanowią znaczącą część wpływów do budżetu gminy, co pozwala na realizację inwestycji, budowy dróg, ścieżek, zapewnienie opieki zdrowotnej czy bazy edukacyjnej. A to oczywiście wielki plus.

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

To wspaniała wiadomość i powód do dumy dla całego Olsztyna. Nasz lokalny rynek pracy rozwija się, a Olsztyn staje się coraz silniejszym ośrodkiem gospodarczym. Nie jest to dziełem przypadku – to efekt konsekwentnych działań samorządu, przedsiębiorców, uczelni wyższych i instytucji wspierających innowacje. Razem budujemy miasto nowoczesne, przyjazne inwestorom i atrakcyjne dla specjalistów różnych branż. Cieszy mnie, że coraz więcej firm z Olsztyna oferuje stabilne zatrudnienie i konkurencyjne płace, co przekłada się na lepszą jakość życia mieszkańców. To dowód, że nasza strategia rozwoju, oparta na równowadze między gospodarką, edukacją i ekologią, przynosi wymierne efekty. Olsztyn to dziś nie tylko zielone i piękne miasto, ale też miejsce, w którym można realizować zawodowe ambicje i budować przyszłość z perspektywą.

w zł
*na podstawie administracyjnych źródeł danych; według miejsca zamieszkania

PRIVATE BANKING NOWYCH CZASÓW

PROFESJONALNE ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM I PRZYJAZNA TECHNOLOGIA

O tym, czym jest dziś bankowość prywatna, jak się zmieniła i z jakimi wyzwaniami się mierzy, a także dlaczego mBank nie ma dziś kompleksów wobec zagranicznych kolegów rozmawiamy z Albertem Jurkowskim, dyrektorem regionu północnego private banking mBanku oraz Magdaleną Lewandowską-Krupską i Elżbietą Riemer, doradczyniami z jego zespołu z Olsztyna.

Private banking w Polsce ma już prawie 30 lat. Jak wyglądały początki tego sektora?

Albert Jurkowski: Niezaprzeczalnie sektor bankowości prywatnej w Polsce przeszedł znaczącą transformację w ciągu ostatnich 30 lat. Początkowo usługi private banking były skoncentrowane na podstawowych produktach bankowych, takich jak lokaty czy zakup obligacji. Wszystko oczywiście otoczone indywidualną obsługą. Klientami byli początkujący przedsiębiorcy. Ich potrzeby były zupełnie inne niż dziś. Przeszliśmy długą drogę od prostych usług bankowych po zaawansowane rozwiązania i od tradycyjnych spotkań w oddziale do elastycznych form kontaktu, jak choćby bardzo popularne wideokonferencje na Teamsach. Przeszliśmy ją razem z klientami i napawa nas to dumą, bo niektórzy są z nami nawet od samego początku. Powiem więcej, obsługujemy już kolejne pokolenia, a to największy dowód na zaufanie, jakie wspólnie zbudowaliśmy.

Magdalena Lewandowska-Krupska: Pamiętam, jak na studiach przejeżdżałam obok budynku, na którym widniał dumny napis BRE Bank. Brzmiało to bardzo dystygnowanie, a sam oddział sprawiał wrażenie miejsca elitarnego, ale też mało dostępnego. Teraz wizerunek oddziału jest ważny, jednak spotkać możemy się z klientem także w restauracji, u niego w firmie czy np. online, wykorzystując w tym celu bezpieczne połączenie na Teamsach. Staliśmy się dużo bardziej mobilni.

Współpracując z coraz młodszym pokoleniem, widzę, jak duże znaczenie ma technologia. Bardzo

Material partnerski 91725OTBR-A

Przeszliśmy długą drogę od prostych usług bankowych po zaawansowane rozwiązania.

Albert Jurkowski
Dyrektor regionu północnego private banking mBanku

cieszę się, że jako private banking & wealth management mBanku doskonale łączymy 30-letnie doświadczenie z najnowocześniejszymi technologiami. Często słyszę od klientów, że private banking z Luksemburga czy Niemiec, funkcjonujący dużo dłużej niż polska bankowość prywatna, mógłby się od nas uczyć, jeśli chodzi o technologię. Potwierdzeniem tego są liczne nagrody przyznawane przez ekspertów branżowych, m.in. Wealth Tech Awards 2024 (przyznaje ją „Financial Times”) czy statuetka dla najlepszej cyfrowej bankowości prywatnej w centralnej i wschodniej Europie.

Elżbieta Riemer: Trzeba jednak podkreślić, że choć technologia daje ogromne możliwości, to niemiennie, także teraz, w private banking kluczową rolę odgrywa

człowiek i zaufanie do niego. Zamożni klienci cenią sobie indywidualne podejście, empatię oraz zdolność doradcy do rozwiązywania skomplikowanych problemów. Współczesny private banking jest więc połączeniem profesjonalnego doradztwa, tradycyjnych wartości i najnowszych osiągnięć technologii.

Dla kogo jest bankowość prywatna? Kto dziś jest jej klientem?

Albert Jurkowski: Bankowość prywatna to oferta dla zamożnych osób, które posiadają przynajmniej milion złotych w aktywach. W Polsce tymi osobami są zazwyczaj przedsiębiorcy. Są to klienci, którzy w ostatnich 30 latach budowali swoje firmy oraz majątki i które mają bezpośredni

wpływ na transformację jakiejś działalności. Około 10 proc. stanowią tzw. profesjonalści, czyli kadra menedżerska, a około 5–10 proc. spadkobiercy dużych majątków. W krajach takich jak Szwajcaria czy Wielka Brytania te proporcje są odwrotne – około 80 proc. to klienci, którzy otrzymali swój majątek w spadku, a przedsiębiorcy stanowią tylko 10 proc. Tam bankowość prywatna i klasa najzamożniejszych obywateli funkcjonują od pokoleń. W Polsce dopiero dochodzimy do tego etapu – etapu zmiany pokoleniowej.

Magdalena Lewandowska-Krupska: Klientem bankowości prywatnej mBanku są całe rodziny. Z myślą o nich stworzyliśmy pakiet Family Office (kompleksową ofertę m.in. z zakresu bankowości codziennej, inwestycyjnej i sukcesyjnej). Wealth management nabrał

Moim zdaniem najważniejsze jest powtarzalna jakość współpracy. Jakkolwiek to brzmi, to właśnie powtarzalność w dostarczaniu najwyższej jakości powoduje nawiązanie długoletnich relacji. Klient musi czuć, że może liczyć na specjalistę, z którym współpracuje, i czuć się bezpiecznie niezależnie od tego, co dzieje się na rynku.

W pierwszej kolejności badamy potrzeby klienta, robimy rozpoznanie, a następnie przekierowujemy do najlepszego specjalisty. Za nami stoi cały sztab ekspertów, którzy wspierają nas i klientów. Nasz zespół składa się z osób z wieloletnim doświadczeniem. Większość posiada certyfikaty EFPA, które potwierdzają standardy zawodowe dla doradców i ekspertów planowania inwestycyjnego.

Zamożni klienci cenią sobie indywidualne podejście, empatię oraz zdolność doradcy do rozwiązywania skomplikowanych problemów.

Elżbieta Riemer
Doradczyni regionu północnego private banking mBanku

nowego znaczenia; myślimy o majątku klienta holistycznie. Współpracujemy z wysokiej klasy specjalistami, firmami księgowymi i kancelariami prawnymi, po to, by całościowo wesprzeć klientów. Powtarzam im, żeby odezwali się do mnie, jeśli mają jakiś pomysł na inwestycję czy potrzebują jakiegoś wsparcia, a ja sprawdzę czy nie mamy w Grupie mBank spółki czy departamentu, gdzie uda nam się znaleźć rozwiązanie.

Czego oczekują osoby, które korzystają z bankowości prywatnej? Co jest ważne w budowaniu relacji z nimi?

Magdalena Lewandowska-Krupska: Klienci private banking oczekują indywidualnego podejścia, zrozumienia ich konkretnej sytuacji. Co jest ważne w budowaniu relacji z klientami?

Albert Jurkowski: Private banking od zawsze opierał się na budowaniu długotrwałych relacji z klientami. Klient otrzymywał indywidualnego doradcę, który znał jego cele, styl życia i oczekiwania i na tej podstawie przygotowywał strategię inwestycyjną, doradzał w zakresie sukcesji czy optymalizacji podatkowej. Współczesny private banking kontynuuje tę filozofię, ale uzupełnia ją nowymi narzędziami i kanałami komunikacji.

Jakie są wyzwania i kierunki rozwoju bankowości prywatnej w Polsce?

Elżbieta Riemer: Młodszy klient – często spadkobiercy dużych majątków – są bardziej świadomi ekologicznie i społecznie, dlatego coraz częściej wybierają inwestycje zgodne z zasadami ESG (en-

30 lat
działania na rynku

125 osób
– tyle liczy cały zespół private banking & wealth management

55
doradców w całej Polsce

6
ekspertów specjalizujących się w doradztwie inwestycyjnym z licencją maklera papierów wartościowych (do tego 4 z licencją doradcy inwestycyjnego oraz 3 z certyfikatem CFA)

29 lat
– tyle wynosi najdłuższa współpraca z klientem

Ponad 18 mld zł
– suma aktywów, którymi zarządzamy

1 miliard zł
– suma aktywów zarządzanych w ramach usługi indywidualnego doradztwa inwestycyjnego

Klientem bankowości prywatnej mBanku są całe rodziny. Z myślą o nich stworzyliśmy pakiet Family Office.

Magdalena Lewandowska-Krupska
Doradczyni regionu północnego private banking mBanku

vironmental, social, governance). Private Banking nowych czasów musi więc nie tylko oferować zysk, ale również odpowiadać na wartości klientów.

Poza tym, wraz z cyfryzacją usług, rośnie znaczenie ochrony danych i cyberbezpieczeństwa. Klienci bankowości prywatnej powierzają bankom nie tylko środki finansowe, ale również poufne informacje o rodzinie, firmach i planach sukcesyjnych. Dlatego banki inwestują w zaawansowane systemy zabezpieczeń, wieloetapową autoryzację, szyfrowanie danych i monitoring transakcji w czasie rzeczywistym.

W kolejnych latach możemy spodziewać się też dalszej integracji technologii z usługami doradczymi. Sztuczna inteligencja będzie analizować sytuację finansową, ale również preferencje behawioralne klienta, tworząc kompleksowy profil, który pozwoli przewidywać potrzeby i reagować na nie niemal zanim zostaną wyrażone.

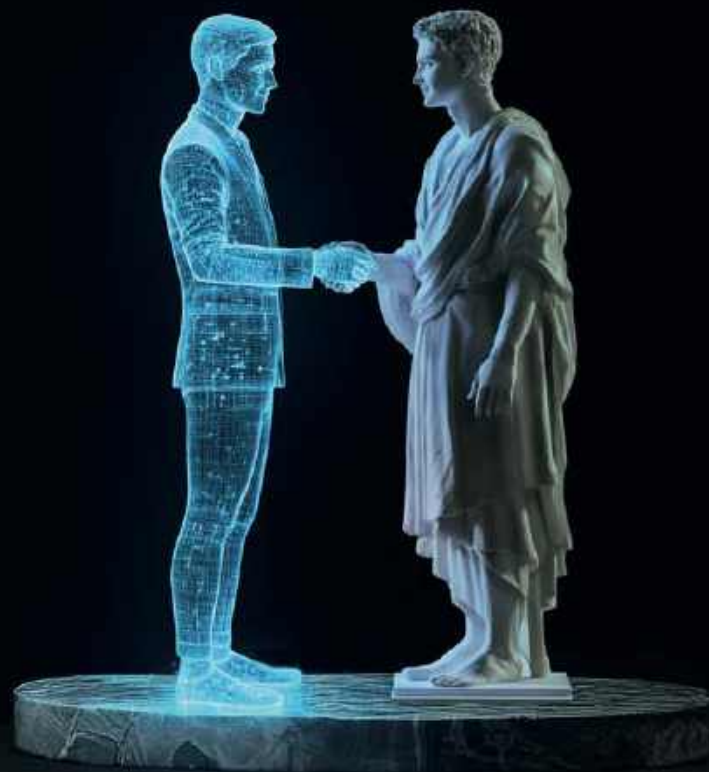
Współpracujemy z wysokiej klasy specjalistami, firmami księgowymi i kancelariami prawnymi, po to, by całościowo wesprzeć klientów.

Albert Jurkowski

Dyrektor regionu północnego private banking mBanku

mBank

30 lat
private
banking

sztuka wieloletnich relacji

OLSZTYŃSKIE STAROSTWO PRZYJAZNY URZĄD

PODCZAS UROCZYTEJ GALI FINAŁOWEJ X EDYCJI OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU „PRZYJAZNY URZĄD” STAROSTWO POWIATOWE W OLSZTYNIE OTRZYMAŁO AŻ DWA PRESTIŻOWE WYRÓŻNIENIA PRZYZNAWANE PRZEZ EUROPEJSKIE CENTRUM BADAŃ NAD JAKOŚCIĄ.

„Administracja przyjazna obywatelowi to taka, która nie tylko minimalizuje bariery biurokratyczne, ale również aktywnie wspiera inkluzję społeczną, równość dostępu do usług oraz cyfrową transformację zgodną z zasadami dobrej administracji. Taki model sprzyja nie tylko wzrostowi efektywności, ale również umacnia społeczny kapitał zaufania – podstawę trwałości ładu demokratycznego. W konkursie staramy się identyfikować, nagradzać i promować instytucje administracji publicznej, które spełniają kryteria nowoczesności, innowacyjności, kreatywności i otwartości na potrzeby interesariuszy zewnętrznych. Gratulujemy znalezienia się w gronie Laureatów Konkursu – Urzędów spełniających

najwyższe kryteria...” – napisał Wiktor Żyła, prezes zarządu Europejskiego Centrum Badań nad Jakością w Krakowie, w liście gratulacyjnym skierowanym do Andrzeja Abako, starosty olsztyńskiego.

Godło „Przyjazny Urząd” przyznaje kapituła złożona z naukowców ekspertów oraz praktyków administracji publicznej, specjalizujących się naukowo lub zawodowo w problematyce administracji publicznej i zarządzania jakością. Oceniała ona jakość obsługi klienta, kulturę jakości w urzędzie, skuteczność wprowadzania nowoczesnych modeli zarządzania publicznego oraz działania na rzecz efektywnej, transparentnej i dostępnej administracji, która stawia obywatela w centrum uwagi.

Ocena działalności olsztyńskiego starostwa wypadła na tyle dobrze, że urząd otrzymał aż dwa certyfikaty: Znak Jakości „Przyjazny Urząd” oraz Wyróż-

nienie Nadzwyczajne „Innowacyjny Urząd”.

– Cieszę się, że tak dobrze wypadliśmy w oczach ludzi, którzy niewątpliwie znają się na rzeczy. Nagrody te są potwierdzeniem naszego zaangażowania w ciągłe podnoszenie standardów pracy, cyfrową transformację, dbanie o dostępność urzędu także dla osób ze szczególnymi potrzebami, tworząc samorząd bez barier. To jest nagroda dla wszystkich pracowników starostwa, którym gratuluję kolejnego sukcesu – mówi starosta Andrzej Abako. – To motywacja dla nas do dalszych działań zmierzających do poprawy satysfakcji naszych interesantów.

Certyfikaty wraz z gratulacjami od członków kapituły i organizatorów konkursu menedżerowie sektora administracji publicznej z całej Polski odebrali podczas poniedziałkowej gali w siedzibie Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Do tej pory przyznawany przez ECBJ Znak Jakości „Przyjazny Urząd” na Warmii i Mazurach otrzymały w roku 2015, pierwszej edycji tego konkursu, Urząd Miejski w Barczewie oraz dwa lata temu – w roku 2023 – Elbląskie Centrum Usług Społecznych.

www.powiat-olsztynski.pl

[f powiatolsztynski](https://www.facebook.com/powiatolsztynski)
[in powiatolsztynski](https://www.instagram.com/powiatolsztynski)

Mirosław Małkowski
przewodniczący Rady
Miejskiej w Barczewie

Gmina Barczewo jest coraz bardziej zauważana jako miejsce przyjazne dla inwestorów i prowadzenia biznesu. Obserwujemy wyraźną dominację sektora prywatnego wśród podmiotów gospodarczych. Liczba podmiotów prywatnych systematycznie rosła z 1 426 w 2016 roku do 2 069 w 2024 roku, co świadczy o dynamicznym rozwoju przedsiębiorczości i wzroście aktywności gospodarczej mieszkańców.

W naszej gminie dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, których w 2024 roku było 2 040, co świadczy o dynamicznym wzroście małej przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej lokalnej społeczności. Firm zatrudniających od 10 do 49 osób było 54, przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 - 10, mamy także u siebie dwie firmy zatrudniające 250 i więcej osób.

Gospodarka lokalna rozwija się najbardziej w sektorach nowoczesnych i usługowych, zwłaszcza w informatyce i komunikacji, działalności profesjonalnej, budownictwie oraz usługach gastronomicznych i transportowych. Wzrost liczby podmiotów w tych branżach przekracza znacznie poziom innych sektorów, co świadczy o modernizacji gospodarki i osiedlaniu się mieszkańców, którzy świadczą usługi profesjonalne i informatyczne. Od 2018 roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów znacząco przewyższa liczbę wykreślonych z rejestru REGON, co potwierdza rosnącą przedsiębiorczość i otwartość mieszkańców na prowadzenie własnej działalności. Ten korzystny bilans świadczy o stabilnym i sprzyjającym klimacie biznesowym w gminie Barczewo. Zachęcam do zwrócenia uwagi na nasze tereny inwestycyjne!

Tomasz Orłowski
burmistrz Morąga

To wyróżnienie potwierdza, że nasza gmina jest przyjaznym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej i sprzyja rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Morąg w 2024 roku wyniosła 1038, co było o ok. 12 proc. więcej niż w 2021 roku. Taka dynamika rozwoju sektora gospodarczego to efekt zaangażowania wielu stron – przede wszystkim samych przedsiębiorców, którzy inwestują w Morąg i tworzą miejsca pracy, ale również władz samorządowych, które starają się konsekwentnie budować klimat sprzyjający biznesowi. Inwestujemy w infrastrukturę, wspieramy inicjatywy lokalne i aktywnie współpracujemy z sektorem prywatnym. Choć Morąg jest dość dużą gminą miejsko-wiejską, liczba mieszkańców to ok. 24 tys., może być wystarczająca, by istniał lokalny rynek pracy, lokalny popyt, obsługa usług etc. Ponadto, ludzie często rozpoczynają działalność gospodarczą w miejscach, gdzie widzą lokalną niszę, i tam, gdzie koszty prowadzenia są niższe niż w dużych miastach. Cieszy mnie, że Morąg staje się coraz bardziej rozpoznawalny jako ośrodek gospodarczy w regionie.

Tomasz Andrukiewicz
prezydent Ełku

Jestem niezwykle dumny, że Ełk znalazł się na podium wśród samorządów z najwyższym wskaźnikiem przedsiębiorczości. Ten wynik pokazuje, że nasze miasto rozwija się dynamicznie, a przedsiębiorczość mieszkańców jest jednym z jego największych atutów.

W czasie, gdy nowe technologie i sprzedaż internetowa rozwijają się w oszałamiającym tempie, lokalni przedsiębiorcy potrafią dostosowywać się do zmian i szukać nowych możliwości. W Ełku nie brakuje ludzi odważnych. Nie brakuje ludzi z pomysłem, gotowych wykorzystać potencjał nowoczesnej gospodarki i przekuć go w konkretne działania.

Miasto Ełk inwestuje w infrastrukturę i oferuje różne formy zwiększenia kompetencji przedsiębiorców. Dalsze wzmacnianie warunków do rozwoju biznesu - to nasz cel na kolejne lata.

Łukasz Łukaszewski
przewodniczący Rady
Miasta Olsztyna

Olsztyn od lat buduje swoją pozycję jako miasto przyjazne przedsiębiorcom i cieszy mnie, że liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców utrzymuje się na wysokim poziomie. To dowód, że nasz lokalny rynek jest atrakcyjny i sprzyja rozwojowi biznesu. Jako stolica województwa dysponujemy atutami, których nie mają inne gminy – dobrą infrastrukturą, doskonałą komunikacją oraz zapleczem naukowym i administracyjnym. Olsztyn jest miastem, w którym można skutecznie rozwijać zarówno duże inwestycje, jak i rodzinne firmy. Jako samorząd staramy się tworzyć jak najlepsze warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, a także aktywnie zachęcamy przedsiębiorców do lokowania tu swoich projektów. Otwartość na dialog i współpracę to dla nas priorytet, bo zdajemy sobie sprawę, że to właśnie przedsiębiorcy są fundamentem lokalnej gospodarki i kluczem do dalszego rozwoju Olsztyna.

Michał Kontraktowicz
wójt Gminy Stawiguda

Bardzo się cieszę, że nasze działania nakierowane na pozyskiwanie przedsiębiorców przynoszą efekty. W naszej gminie mamy bardzo dobre warunki dla przedsiębiorców, od położenia geograficznego i szlaków komunikacyjnych, po warunki przyrodnicze, wymarzone wręcz do łączenia pracy i życia po pracy.

Ale chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt. Dane statystyczne odzwierciedlają to, co wiemy na co dzień - w gminie Stawiguda mieszkają bardzo przedsiębiorczy ludzie. Liczba zarejestrowanych firm nie tylko przekłada się na zasoby finansowe gminy, ale także na jej charakter. Nasi mieszkańcy aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, angażują się w różnego rodzaju akcje, biorą udział w spotkaniach, podczas których zadają dużo pytań, zgłaszają swoje pomysły, bronią swojego zdania. To są prawdziwi zaangażowani obywatele.

PODMIOTY GOSPODARCZE

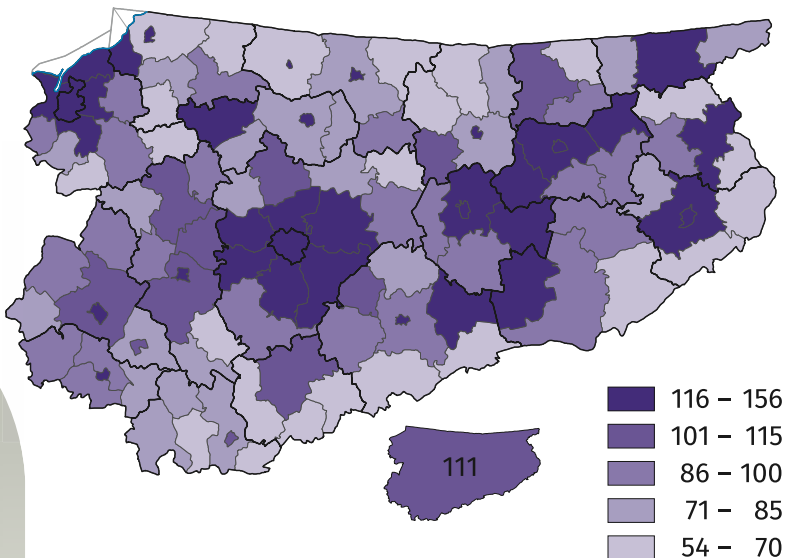
OGÓŁEM	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
NOWO ZAREJESTROWANE								
województwo warmińsko-mazurskie	10 791	12 338	11 952	10 484	11 120	10 712	11 032	10 564
Polska	361 143	392 659	378 961	329 090	368 277	385 966	385 170	378 252
WYREJESTROWANE								
województwo warmińsko-mazurskie	9 566	10 235	6 733	5 678	6 470	7 185	7 429	7 318
Polska	286 833	331 648	226 921	170 140	190 218	221 258	224 987	219 672
NA 10 000 LUDNOŚCI	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON								
województwo warmińsko-mazurskie	874	890	927	984	1024	1053	1085	1113
Polska	1121	1136	1175	1224	1276	1323	1368	1415
PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON								
województwo warmińsko-mazurskie	75	86	84	75	81	78	81	78
Polska	94	102	99	86	97	102	102	101
PODMIOTY WYKREŚLONE Z REJESTRU REGON								
województwo warmińsko-mazurskie	67	72	47	41	47	52	55	54
Polska	75	86	59	45	50	58	60	58

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności według gmin w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Karol Sobczak
burmistrz Olecka

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości to dla nas jeden z kluczowych kierunków działania. Wspieramy firmy poprzez opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego, dostosowanych do różnych rodzajów działalności, oraz utrzymujemy jedne z najniższych podatków w regionie. Dzięki temu Olecko staje się atrakcyjnym miejscem dla inwestorów, którzy tworzą tu miejsca pracy i wzmacniają lokalną gospodarkę. Realizujemy także pierwszy zintegrowany plan inwestycyjny, by jeszcze skuteczniej wspierać rozwój biznesu. To wyróżnienie pokazuje, że przedsiębiorcy mogą liczyć na samorząd, który stwarza przyjazne warunki do inwestowania. Cieszy nas, że sukces ten współgra z uznaniem w kategorii mieszkań oddanych do użytkowania.

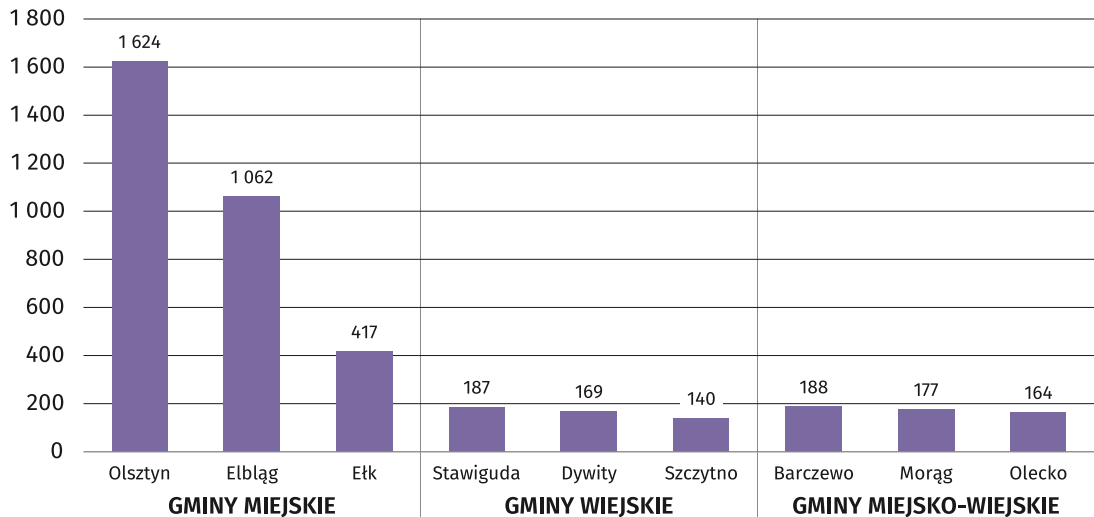

O poziomie przedsiębiorczości na danym obszarze świadczy wskaźnik przedsiębiorczości, który może być liczony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności zamieszkującej dany obszar. W 2024 r. na 1000 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego przypadało 111 podmiotów gospodarki narodowej (w 2023 r. – 108). W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 141 (w 2023 r. – 137).

Biorąc pod uwagę wskaźnik przedsiębiorczości, największą aktywnością gospodarczą w województwie wykazali się mieszkańcy Olsztyna (156 podmiotów na 1000 ludności) oraz gmin Stawiguda (154) i Dywity (151). Najniższy natomiast wskaźnik przedsiębiorczości charakteryzował gminę wiejską Górowo Iławeckie (54).

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Gminy o największej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

		2024
	POLSKA	141,0
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	111,0
1	Olsztyn	156
2	Stawiguda	154
3	Dywity	151
4	Mikołajki	145
5	Jonkowo	143
6	Giżycko	142
7	Gietrzwałd	138
8	Elbląg	137
9	Mrągowo	136
10	Lidzbark Warmiński	130
...		
114	Kalinowo	60
115	Barciany	59
116	Górowo Iławeckie	54

GMINY MIEJSKIE	2023	2024
1 Olsztyn	1 736	1 624
2 Elbląg	1 123	1 062
3 Ełk	460	417
4 Iława	275	218
5 Ostróda	225	217
6 Giżycko	231	195
7 Szczytno	225	168
8 Mrągowo	163	164
9 Kętrzyn	163	155
10 Działdowo	121	124
11 Bartoszyce	145	111
12 Lidzbark Warmiński	109	100
13 Nowe Miasto Lubawskie	90	98
14 Braniewo	115	96
15 Lubawa	84	75
16 Górowo Iławeckie	28	32

GMINY WIEJSKIE	2023	2024
1 Stawiguda	191	187
2 Dywity	167	169
3 Szczytno	146	140
4 Ostróda	136	137
5 Iława	110	111
6 Elbląg	90	107
7 Ełk	115	106
8 Jonkowo	87	90
9 Giżycko	99	89
10 Purda	93	79
...		
64 Budry	18	12
65 Banie Mazurskie	17	11
66 Janowo	14	9

GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE	2023	2024
1 Barczewo	180	188
2 Morąg	146	177
3 Olecko	171	164
4 Pisz	162	147
5 Nidzica	125	144
6 Pasłęk	142	136
7 Gołdap	129	126
8 Biskupiec	138	120
9 Dobrze Miasto	122	114
10 Lidzbark	69	107
...		
32 Wielbark	42	33
33 Sępól	32	31
34 Frombork	19	28

WIATR PARTNERSTWA OZE Z SAMORZĄDAMI, NIE OBOK NICH

DIALOG I TRANSPARENTNOŚĆ SĄ KLUCZEM – MÓWI KAJA SAWICKA, DYREKTOR PROJEKTÓW OZE W ENERCONECIE. FIRMA PLANUJE NA WARMII I MAZURACH ROZPROSZONE INWESTYCJE WIATROWE, ŁĄCZĄC TWARDE KRYTERIA TECHNICZNE Z BLISKĄ WSPÓŁPRACĄ Z GMINAMI I MIESZKAŃCAMI. CELEM SĄ PROJEKTY BEZPIECZNE ŚRODOWISKOWO, AKCEPTOWANE SPOŁECZNIE I KORZYSTNE DLA LOKALNYCH BUDŻETÓW.

Planują Państwo inwestycje na naszym terenie. Co decyduje o tym, że dany region jest w obrębie zainteresowania Państwa firmy?

Na decyzję o wyborze lokalizacji parku wiatrowego składa się wiele zmiennych, bo jak Państwo wiedzą, nie wszędzie takie inwestycje mogą powstać. Zanim w ogóle zaczniemy rozmawiać o inwestycji, prowadzimy wieloetapowe, szczegółowe analizy.

W pierwszej kolejności sprawdzamy potencjał wiatrowy, który musi zapewniać opłacalność i stabilność pracy turbin przez kilkadziesiąt lat. Turbiny wiatrowe zaczynają pracę przy prędkości wiatru około 3-4 m/s, a moc optymalną osiągają przy wietrze powyżej 10 m/s. Regiony z silnymi i najbardziej stabilnymi wiatrami są najbardziej atrakcyjne pod kątem produkcji energii. Ważne jest też ukształtowanie terenu. Nizinno-równinne tereny i otwarte przestrzenie, takie jak pola uprawne, nieużytki czy łąki, sprzyjają efektywnej pracy turbin.

Po drugie, kluczowe znaczenie mają możliwości przyłączenia inwestycji do sieci energetycznej – bez dostępu do infrastruktury przesyłowej nie da się wprowadzać energii do systemu. W tym celu uzyskujemy warunki przyłączeniowe, czyli pewnego rodzaju zapewnienie od operatora sieci, że jeśli wybudujemy elektrownię wiatrową, to on przyjmie wyprodukowaną w niej energię. Jest to kluczowy etap, bez którego nigdy nie rozpoczynamy naszych projektów.

Po trzecie, bierzemy pod uwagę uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe. Warto zaznaczyć, że w Polsce obowiązują jedno z najbardziej restrykcyjnych przepisów dotyczących

lokalizacji turbin wiatrowych w Europie, w tym minimalne odległości od zabudowań i rygorystyczne normy środowiskowe. Spełnienie tych kryteriów jest absolutnym warunkiem, aby w ogóle rozpocząć proces inwestycyjny. Tu kluczową rolę odgrywają tereny przyrodniczo prawnie chronione, które są wyłączone z naszych planów – a takich terenów nie brakuje w regionie warmińsko-mazurskim. Pod uwagę bierzemy też trasy migracyjne ptaków. Nawet jeśli teren nie podlega ochronie, zawsze wykonujemy minimum czterooszonowe obserwacje ornitologiczne (za pomocą radaru oraz z natury), które pozwalają nam na planowanie rozmieszczenia wiatraków tak, by nie kolidowały z tymi trasami.

I na koniec nie możemy pominąć bardzo istotnego elementu: współpracy z lokalnymi władzami oraz otwartości mieszkańców. Inwestycja może się udać tylko wtedy, gdy będzie miała poparcie w społeczności.

Jakie są plany inwestycyjne na terenie Warmii i Mazur? Których regionów dotyczą? Jaka jest planowana wielkość inwestycji?

Warmia i Mazury mają bardzo dobry potencjał wiatrowy, wynikający z ukształtowania terenu i dużych otwartych przestrzeni, dlatego rozważamy tu kilka dużych, ale rozproszonych projektów. Wszystkie z poszanowaniem dla otaczającej przyrody i obszarów Natura 2000. Po wstępnych analizach obecnie prowadzimy rozmowy zarówno z właścicielami gruntów, jak i władzami lokalnymi oraz mieszkańcami.

Zuwagi na trwające procedury nie mogą podać jeszcze nazw konkretnych gmin.

Skala? Myślimy o przedsięwzięciach złożonych z kilku-

Kaja Sawicka, Dyrektor Projektów OZE w Enerconet

dziesięciu turbin, czyli setek megawatów czystej mocy. Oznacza to więcej energii z regionu, stabilne dochody podatkowe dla gmin i impuls dla lokalnych firm w fazie budowy i eksploatacji.

Co z hałasem, infradźwiękami i innymi źródłami obaw mieszkańców? Czy spotykają się Państwo z nimi? Jak jest Państwa doświadczenie w realizacji takich inwestycji i mierzeniu się z protestami mieszkańców?

Rozumiemy, że każda duża inwestycja budzi pytania i wątpliwości – to naturalne. W przypadku farm wiatrowych, które pojawiły się w Polsce ponad dwadzieścia lat temu, narosło wiele mitów. Ich źródłem była głównie obawa przed nieznanym i niewiedza. Dziś nadal są one obecne w rozmowach – zakorzeniły się w postrzeganiu inwestycji wiatrowych przez lata zaniedbań komunikacyjnych. Nikt ich nie wyjaśniał. Jednak po tym czasie możemy śmiało je obalać i wyjaśniać, co robimy podczas konsultacji społecznych, posilując się badaniami, opracowaniami i własnym doświadczeniem.

Przywołane przez Pana obawy o hałas to chyba najczęściej przywoływany argument. Warto tu podkreślić, że montowane obecnie nowoczesne turbiny muszą spełniać bardzo restrykcyjne normy akustyczne, określone w prawie polskim oraz unijnym. To nie ta sama technologia co przed dwudziestoma laty. Zanim powstanie jakakolwiek farma, przeprowadzane są szczegółowe analizy oddziaływania na środowisko, w tym właśnie modelowanie akustyczne – i dopiero pozytywne wyniki pozwalają uzyskać decyzję środowiskową.

Material Partnerski 86925OTBR-A-K

Co do infradźwięków – są to dźwięki o bardzo niskiej częstotliwości, występują, naturalnie wokół nas – np. podczas wiatru, fal morskich czy w ruchu ulicznym. Dziś istnieje wiele badań, które pokazują, że ich poziom w odległościach, w jakich lokalizowane są turbiny, jest porównywalny lub niższy niż ten generowany np. przez jadące samochody, urządzenia AGD czy wiatr wiejący w drzewach. Również liczne opracowania naukowe nie wykazują możliwości negatywnego wpływu turbin wiatrowych na organizm ludzki czy zwierzęcy.

Z naszego doświadczenia wynika, że największą rolę odgrywa otwarta komunikacja. Obawy często wynikają z braku informacji. Dlatego stawiamy na dialog: spotkania, prezentacje wyników badań, możliwość zadawania pytań i dyskusję. Kiedy mieszkańcy dostają rzetelne dane i mogą je sami zweryfikować, zdecydowana większość obaw znika.

**Rzetelność informacji.
Dlaczego to Pani zdaniem
ważny aspekt we współpracy
z lokalną społecznością?**

Każda inwestycja wymaga zaufania, a to zaufanie można zbudować tylko na otwartości i uczciwości. Jeżeli społeczność lokalna ma poczucie, że informacje są niepełne lub podawane wybiórczo, bardzo trudno będzie przekonać mieszkańców do projektu. Dlatego stawiamy na przejrzystość – podczas otwartych spotkań w gminach mówimy o zaletach wynikających z posiadania parku wiatrowego, ale nie unikamy też tematów trudnych. Uważamy, że mieszkańcy mają prawo do pełnej wiedzy na temat inwestycji, która będzie realizowana w ich otoczeniu. To oni są gospodarzami terenu i od początku powinni wiedzieć, jakie zmiany i jakie korzyści przyniesie park wiatrowy. Rzetelna informacja to fundament dialogu, a dialog jest fundamentem współpracy.

Dlaczego OZE jest przyszłością w branży energetycznej i jakie zalety niesie za sobą transformacja energetyczna, której jesteśmy świadkami?

Czy się z tym zgadzamy, czy próbujemy oddalić od siebie ten fakt, stoimy na progu ogromnych problemów klimatycznych, z którymi musimy sobie mądrze

poradzić. Jednocześnie świat stoi przed ogromnym wyzwaniem – zapewnienia dostępu do energii w sposób, który nie degraduje środowiska i nie uzależnia gospodarek od paliw kopalnych.

Odnawialne źródła energii są odpowiedzią na te wyzwania. Energia wiatru i słońca jest nie tylko czysta, ale też coraz tańsza i bardziej dostępna. W przypadku Polski oznacza to większe bezpieczeństwo energetyczne: mniej zależności od importu surowców i większą niezależność krajowego systemu. Oprócz tych aspektów globalnych transformacja ma też istotny wymiar lokalny. Docelowo zwiększenie efektywności energetycznej oraz optymalizacja zużycia energii prowadzi do redukcji kosztów w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych. Nowe wytwórnice energii takie jak parki wiatrowe, które mogą powstać w miejscach, gdzie nigdy nie powstałaby tradycyjna elektrownia, to też nowe miejsca pracy w regionie i inwestycja w jego innowacyjny rozwój. Jak widać, to zmiana, która nie tylko odpowiada na potrzeby klimatyczne, ale także otwiera nowe szanse rozwojowe dla regionów takich jak Warmia i Mazury.

Partnerstwo z gminami przy budowie turbin wiatrowych. Na czym polega, jakie jest Państwa doświadczenie w tym zakresie, np. z innych regionów Polski? Jakie są wyróżniki firmy w tej dziedzinie?

W naszej filozofii inwestowanie w energetykę wiatrową zawsze idzie w parze z inwestowaniem w lokalną społeczność. Partnerstwo z gminą polega nie tylko na odprowadzaniu podatków, choć te są znaczące i często stają się jednym z głównych źródeł dochodu samorządu. To także współpraca w zakresie rozwoju infrastruktury gminnej, wsparcia inicjatyw lokalnych i działań społecznych. Z naszych doświadczeń z innych regionów Polski wiemy, że największą wartość ma długoterminowa relacja – jesteśmy obecni w gminach nie na chwilę, ale na dziesięciolecia. Na północy Polski są gminy, z którymi współpracujemy od piętnastu czy nawet dwudziestu lat. Wspieramy je w różnych inicjatywach. Czasem to wsparcie kilkudziesięciu świetlic szkolnych, czasem wyposażenie jednostek OSP, a innym razem budowa

drogi czy chodnika. Naszym wyróżnikiem jest otwartość na potrzeby mieszkańców – wspieramy lokalne projekty edukacyjne, kulturalne czy sportowe. Chcemy, aby mieszkańcy czuli, że farma wiatrowa to nie tylko inwestycja obok nich, ale coś, co realnie przyczynia się do poprawy jakości życia w gminie.

Jakie najbliższe działania przewiduje Enerconet na terenie Warmii i Mazur?

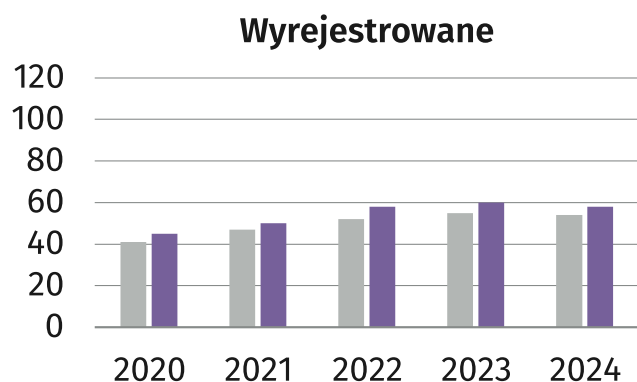
Obecnie koncentrujemy się na dwóch kluczowych rzeczach. Po pierwsze, zabezpieczamy grunty pod przyszłe inwestycje, co jest podstawą do rozpoczęcia całego procesu. Po drugie, przygotowujemy się do procedur planistycznych i środowiskowych, które są niezbędne, aby móc rozpocząć realizację projektu. Równolegle prowadzimy rozmowy z samorządami i planujemy działania informacyjne dla mieszkańców. Chcemy, aby lokalna społeczność od samego początku miała pełną wiedzę o naszych planach i mogła uczestniczyć w dialogu.

STATYSTYKI

Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w województwie warmińsko-mazurskim

W 2024 r. w województwie do rejestru REGON wpisano 10,6 tys. nowych podmiotów gospodarczych. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 78 podmiotów nowo zarejestrowanych. W kraju wskaźnik wyniósł 101.

W tym czasie z rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego wykreślono 7,3 tys. podmiotów gospodarczych, co w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców dało wartość 54. W kraju wskaźnik wyniósł 58.

■ Polska ■ Warmińsko-mazurskie

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

POWIAT DZIAŁDOWSKI STAWIA NA ROZWÓJ

NIE TYLKO INWESTYCJE W DROGI I SZPITAL, ALE TAKŻE W MŁODYCH LUDZI
— TO PRIORYTETY POWIATU DZIAŁDOWSKIEGO. STAROSTA PAWEŁ CIEŚLIŃSKI PRZEKONUJE, ŻE PIENIĄDZE
PRZEZNACZONE NA EDUKACJĘ I STYPENDIA TO NAJLEPSZA INWESTYCJA W PRZYSZŁOŚĆ REGIONU.

— Jak dziś funkcjonuje szpital w Działdowie? Czy mieszkańcy mogą czuć się bezpiecznie?

— Jak wszystkie szpitale powiatowe, również my borykamy się z problemami finansowymi. Utrzymanie bieżącego budżetu wciąż jest wyzwaniem – szpital nadal funkcjonuje z deficytem, choć na szczęście z roku na rok udaje nam się go systematycznie zmniejszać. Pomimo tych trudności, staramy się jak najwięcej środków inwestować w rozwój placówki, by dostosować ją zarówno do współczesnych potrzeb mieszkańców, jak i do ewentualnych przyszłych wyzwań związanych z sytuacją krajową czy międzynarodową. Szpital w Działdowie został zakwalifikowany jako szpital przyjazny wojsku, co oznacza, że w przyszłości będą tu realizowane inwestycje o charakterze strategicznym – m.in. budowa nowego skrzydła i wyposażenie placówki z myślą o potrzebach obronnych. W tym zakresie złożyliśmy już wniosek o dofinansowanie w wysokości 154 milionów złotych. Równolegle prowadzimy modernizacje niezbędne z punktu widzenia naszych pacjentów. Od dwóch lat trwa rozbudowa i modernizacja szpitalnego oddziału ratunkowego, realizowana w trakcie jego bieżącego funkcjonowania, co oczywiście stanowi dodatkowe utrudnienie. To inwestycja o wartości ponad 14 milionów złotych. Kolejne zadania to m.in. cyfryzacja szpitala za 6 milionów złotych, wyposażenie poradni specjalistycznych – około 4 miliony złotych, a także złożony wniosek o 7 milionów złotych na przebudowę oddziału ginekologiczno-położniczego i OIOM-u. Dodatkowo przygotowujemy wyposażenie pododdziału kardiologicznego o wartości blisko 1,7 miliona złotych. Jeśli podsumować wszystkie planowane inwestycje, mówimy o kwocie przekraczającej 200 milionów złotych, które chcielibyśmy przeznaczyć na rozwój i unowocześnienie naszego szpitala. Działdowski SPZOZ obsługuje dziś nie tylko mieszkańców

Paweł Cieśliński - starosta działdowski

powiatu działdowskiego, ale również powiatu nidzickiego, części nowomiejskiego i mławskiego, gdzie placówki borykają się z większymi problemami. To sprawia, że do naszego szpitala trafia coraz więcej pacjentów z sąsiednich powiatów. Posiadamy też oddziały specjalistyczne, których nie ma w innych okolicznych szpitalach, dlatego nasza rola w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego stale rośnie. Musimy być przygotowani zarówno na bieżące potrzeby mieszkańców, jak i na wyzwania, które mogą pojawić się za rok, dwa czy pięć – również te związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju.

— Powiat otrzymał środki w ramach Programu ochrony ludności i obrony cywilnej. Na co konkretnie zostaną przeznaczone?

— To nie są duże środki, ale bardzo potrzebne. Przeznaczone będą na bieżące zabezpieczenie i zaopatrzenie mieszkańców naszego powiatu. Przystąpiliśmy

do budowy pomieszczeń magazynowo-garażowych – pięciu nowoczesnych, docieplonych boksów z klimatyzacją, przystosowanych do przechowywania różnego rodzaju produktów i materiałów: od żywności i leków po sprzęt techniczny. Wartość inwestycji to blisko 1,4 miliona złotych, a dodatkowo 100 tysięcy złotych przeznaczymy na zakup sprzętu – m.in. agregatów prądotwórczych na potrzeby starostwa. W przyszłym roku powiaty otrzymają kolejne środki w ramach programu, dlatego planujemy rozszerzyć inwestycje w sprzęt niezbędny do ochrony ludności, a także do bieżącego utrzymania Powiatowego Zarządu Dróg. W kolejnej edycji finansowanie będzie realizowane w formule 50 na 50, natomiast obecna inwestycja w magazyny powstaje przy 90-procentowym dofinansowaniu ze środków państwowych. Część pozyskanych funduszy przeznaczymy również na szkolenia i działania edukacyjne – nie tylko dla naszych pracow-

— W ostatnich latach zainwestowaliście ogromne środki w drogi. Jakie inwestycje udało się zrealizować?

— W ostatnim czasie, niestety, środków finansowych na inwestycje drogowe jest znacznie mniej niż w poprzednich latach. Mimo to staramy się realizować wszystkie możliwe zadania. Niedawno oddaliśmy do użytku ulicę Księżodworską, przebiegającą przez teren miasta i gminy Działdowo. Była to inwestycja o wartości 3,2 miliona złotych – jedyna tak duża w tym roku. Udało się też zakończyć budowę chodnika w Bryńsku, a obecnie przygotowujemy się do odbiorów w Sochach i Dźwierzni. To mniejsze zadania, realizowane we współpracy z gminami, ale niezwykle ważne dla lokalnych społeczności. Złożyliśmy również wniosek o dofinansowanie modernizacji drogi Tuczki – Koszelewy. To bardzo ruchliwy i strategiczny odcinek, dlatego mamy nadzieję, że w przyszłym roku uda się zrealizować tę inwestycję. Liczymy także, że pojawią się środki z Krajowego Planu Odbudowy na ochronę ludności, które mogłyby zostać przeznaczone m.in. na modernizację dróg ewakuacyjnych. Wtedy możliwe byłoby szersze przygotowanie infrastruktury drogowej naszego powiatu na wypadek sytuacji kryzysowych. W poprzednich latach zainwestowaliśmy w drogi naprawdę duże środki i widzimy, jak bardzo po-

prawilo to komfort i bezpieczeństwo mieszkańców. Chcielibyśmy utrzymać to tempo i w ciągu 4–5 lat zrealizować wszystkie zaplanowane potrzeby, jednak wiele zależy od dostępnych funduszy. Mamy przygotowaną dokumentację techniczną dla pięciu kolejnych dróg – jesteśmy gotowi rozpocząć ich realizację praktycznie od zaraz, jeśli tylko pojawią się środki. Naszym celem jest, by mieszkańcy powiatu działdowskiego mogli poruszać się po bezpiecznych, nowoczesnych i dobrze utrzymanych drogach, które ułatwią codzienne życie i rozwój regionu.

— We wrześniu aż 133 uczniów i absolwentów otrzymało stypendia. Co to mówi o młodzieży z powiatu działdowskiego?

— Cieszymy się bardzo, że po raz kolejny nasz powiat znajduje się w czołówce województwa, jeśli chodzi o wyniki matur i egzaminów zawodowych. W tym roku zajęliśmy pierwsze miejsce w regionie, co jest dla nas ogromnym powodem do dumy, ale i zobowiązaniem, by dalej utrzymywać wysoki poziom edukacji. To nie jest jednorazowy sukces – już od kilku lat utrzymujemy się w czołówce województwa, co potwierdza, że nasze szkoły pracują na bardzo dobrym, stabilnym poziomie. Cieszy nas również to, że tak wielu uczniów i absolwentów mogło otrzymać stypendia. Uważam, że to najlepiej zainwestowane pieniądze – w młodych, ambitnych ludzi, którzy właśnie rozpoczynają nowy etap swojego życia, czy to na studiach, czy w pracy zawodowej. Stypendia w wysokości od 2000 do 2500 złotych to znaczące wsparcie dla młodzieży, a jednocześnie forma docenienia ich wysiłku. To także motywacja do dalszej nauki i rozwijania pasji. My natomiast mamy ogromną satysfakcję, że wspólny wysiłek nauczycieli, rodziców i samych uczniów przynosi tak wspaniałe efekty. Ten sukces pokazuje, że naprawdę warto się uczyć i warto stawiać sobie wysokie cele.

POWIAT DZIAŁDOWSKI OTRZYMAŁ DOTACJĘ MINISTRA OBRONY NARODOWEJ w ramach konkursu ofert „Strzelnica w powiecie 2025” nr 1/2025/CWCR

na realizację zadań związanych z utworzeniem wirtualnych strzelnic umożliwiających prowadzenie zorganizowanego szkolenia strzeleckiego, w szczególności wśród dzieci i młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także członków organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze proobronnym.

**Wirtualna strzelnica została zamontowana w Zespole Szkół Zawodowych nr 1
im. gen. Sylwestra Kaliskiego przy ul. Pocztowej 6 w Działdowie.**

- wspólnego wykonywania zadań strzeleckich o różnym stopniu skomplikowania.

Trening prowadzony jest w oparciu o obraz animacji komputerowej, tworzony na bazie wirtualnej przestrzeni 3D, wyświetlany na ekranie w postaci płaskiego obrazu. Dzięki takiemu rozwiązaniu system posiada szerokie możliwości kształtowania wirtualnej rzeczywistości w tym zmiany pory dnia, warunków oświetleniowych, ukształtowania powierzchni, roślinności, obiektów terenowych, sprzętu oraz wpływania na przebieg zdarzeń.

Zasada działania systemu opiera się na obserwacji ekranu przez kamerę i detekcji miejsca odbicia światła lasera wyemitowanego z modułu zamontowanego na broni treningowej. Analiza obrazu z kamery przeprowadzana jest przez odpowiednie moduły oprogramowania. Każde zarejestrowane przez kamerę trafienie w ekran rozpoczyna proces obliczania krzywej balistycznej lotu wirtualnego pocisku (zależnie od rodzaju broni i amunicji) oraz wygenerowanie jej w przestrzeni 3D, a następnie porównanie z celami 3D. Trafienie lub nietrafienie (uderzenie wirtualnego pocisku wzięciem celu obrazowane jest odpowiednio na ekranie.

System przeznaczony jest do nauki i doskonalenia umiejętności w zakresie:

- bezpiecznego posługiwania się bronią, w tym manualnej jej obsługi;
- celowania z wykorzystaniem różnych rodzajów celowników mechanicznych i kolimatorów,
- ćwiczeń w obserwacji – wykryciu, rozpoznaniu i identyfikacji celów,
- prowadzenia celnego ognia z różnych postaw, na różnych odległościach, w tym do ruchomych celów, ukazujących się, w zmiennych warunkach oświetleniowych i ograniczonej widoczności,

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU CELOWEGO
DOTACJA CELOWA FINANSOWANA ZE ŚRODKÓW
MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ**

Dostawa i montaż wirtualnej strzelnicy – systemu szkolno-treningowego w ramach rozwoju sportu strzeleckiego na terenie powiatu działdowskiego dla Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Działdowie

**DOFINANSOWANIE 98 115,63 zł
CAŁKOWITA WARTOŚĆ 124 197,00 zł**

**DATA PODPISANIA UMOWY
lipiec 2025**

**Ministerstwo
Obrony Narodowej**

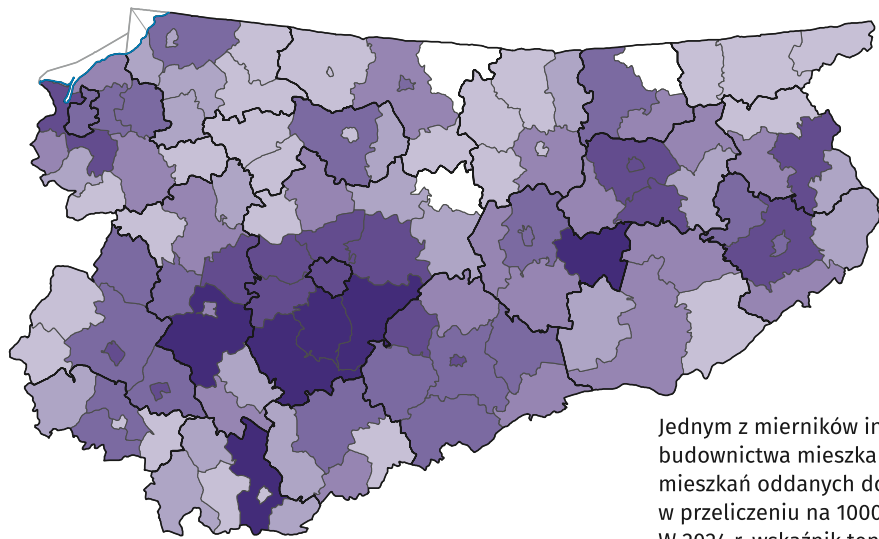
Kwota inwestycji: **124 197,00 zł**

Dofinansowanie z Ministerstwa Obrony Narodowej: **98 115,63 zł**

Środki własne Powiatu Działdowskiego: **26 081,37 zł**

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności według gmin w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

- 10,1 – 19,6
- 5,1 – 10,0
- 3,1 – 5,0
- 2,1 – 3,0
- 1,1 – 2,0
- 0,1 – 1,0
- zjawisko nie wystąpiło

Jednym z mierników intensywności budownictwa mieszkaniowego jest liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności. W 2024 r. wskaźnik ten wyniósł w województwie 4,0 (w kraju 5,3) i był niższy niż w 2023 r. (4,4).

Najwięcej mieszkań w województwie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oddano w gminie wiejskiej Ostróda (19,6) oraz gminie miejsko-wiejskiej Olsztynek (13,4), natomiast najniższy wskaźnik charakteryzował gminę miejsko-wiejską Korsze (0,1). W gminie miejsko-wiejskiej Sępólno oraz gminach wiejskich Kolno i Budry w 2024 r. nie oddano do użytkowania żadnego mieszkania.

4,0

Bogusław Fijas wójt Gminy Ostróda

Związane jest to z realizacją projektu z roku 2022, wykonaliśmy 19 mieszkań komunalnych w ramach zagospodarowania pustostanów. Taki pustostan nabyliśmy wcześniej od likwidowanej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Tyrowie. Dawniej był to obiekt biurowo-socjalny. Ten projekt składał się z 80-procentowego dofinansowania z Banku Gospodarstwa Krajowego, pozostałe środki pochodziły z budżetu gminy. Łącznie zamknął się kwotą około 5 milionów złotych. Za te pieniądze powstało 19 mieszkań w pełni wyposażonych. Kluczem do nich otrzymali najbardziej potrzebujący pomocy mieszkańcy gminy. To bardzo dobry projekt, który polecam. Już wcześniej z niego korzystaliśmy. Uczestniczymy też w programie Społecznej inicjatywie mieszkaniowej, czyli SIM. Powstaną lokale dla osób i rodzin nie posiadających własnego mieszkania, którzy dysponują środkami na regularne opłacanie czynszu, jednak ich dochody są za niskie na zaciągnięcie kredytu hipotecznego. Tu też musimy poczekać, projekt jest w trakcie realizacji. Powstanie około stu mieszkań. Wykorzystujemy takie szanse, bo gminy nie stać na to, by samodzielnie budować, a potrzeby społeczne są tu ogromne.

Tomasz Andrukiewicz prezydent Ełku

Dążymy do tego, by nasze miasto było miejscem, w którym żyje się dobrze. Dane dotyczące liczby lokali oddanych do użytkowania w Ełku w 2024 roku napawają optymizmem. W naszym mieście powstają nowe bloki i osiedla, co pokazuje, że jest na nie realne zapotrzebowanie. To również dowód na to, że Ełk oferuje dobre warunki do inwestowania w budownictwo mieszkaniowe. Miasto wspiera rozwój mieszkalnictwa i chętnie współpracuje z inwestorami, którzy widzą tu potencjał do tworzenia przyjaznych miejsc do życia. Nowe nieruchomości powstają z myślą nie tylko o etczanach i etczanach, ale także o tych, którzy zdecydują się tu zamieszkać i zakochają się w naszym mieście. Każde nowe mieszkanie to początek nowej historii – nowych rodzin, planów i marzeń. Te inwestycje dają nadzieję na utrzymanie stabilnych wskaźników demograficznych w przyszłości.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Tomasz Osewski wójt Gminy Ełk

Wysoka pozycja Gminy Ełk w rankingu to dla nas powód do dumy, ale też potwierdzenie, że nasza gmina staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem do życia. Coraz więcej osób decyduje się opuścić miasto i osiedlić właśnie tutaj – w otoczeniu natury, z dostępem do dobrej infrastruktury, usług i spokojnego trybu życia. Rozwój budownictwa mieszkaniowego to efekt konsekwentnych działań samorządu i współpracy z mieszkańcami oraz inwestorami. To dowód, że Gmina Ełk to miejsce, w którym warto zamieszkać i budować przyszłość.

GMINY MIEJSKIE		2023	2024
1	Olsztyn	962	918
2	Elbląg	564	458
3	Ełk	116	227
4	Iława	271	163
5	Szczytno	95	151
6	Giżycko	56	142
7	Ostróda	199	93
8	Lubawa	153	89
9	Mragowo	16	85
10	Bartoszyce	3	72
11	Braniewo	13	22
12	Działdowo	23	15
13	Lidzbark Warmiński	39	8
14	Nowe Miasto Lubawskie	90	7
15	Kętrzyn	27	6
16	Górowo Iławeckie	3	1

GMINY WIEJSKIE		2023	2024
1	Ostróda	79	312
2	Stawiguda	307	191
3	Ełk	102	112
4	Dywidły	192	104
5	Purda	113	100
6	Działdowo	63	98
7	Giżycko	79	74
8	Szczytno	84	67
9	Iława	83	64
10	Elbląg	69	58
...			
64	Dubeninki	3	1
65	Kolno	2	0
66	Budry	1	0

GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		2023	2024
1	Olecko	158	198
2	Olsztynek	72	175
3	Barczewo	121	127
4	Mikołajki	81	92
5	Pisz	141	64
6	Nidzica	51	60
7	Morąg	75	60
8	Węgorzewo	67	47
9	Paść	32	38
10	Dobre Miasto	82	35
...			
32	Biszynek	1	2
33	Korsze	2	1
34	Sępólno	5	0

Mieszkania oddane na 1000 ludności		2024
POLSKA		5,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		4,0
1	Ostróda	19,6
2	Olsztynek	13,4
3	Mikołajki	12,6
4	Stawiguda	12,6
5	Purda	11,1
6	Działdowo	10,2
7	Olecko	9,5
8	Ełk	8,9
9	Lubawa	8,3
10	Giżycko	8,2
...		
114	Sępólno	0,0
115	Kolno	0,0
116	Budry	0,0

Michał Kontraktowicz
wójt Gminy Stawiguda

Gdy większość gmin w regionie, ale także ogólnie w kraju boryka się z problemem ujemnego bilansu demograficznego, my jako gmina znajdujemy się na przeciwnym biegunie. To cieszy, ale też wymusza określone inwestycje. Stąd rozbudowa placówek edukacyjnych, przygotowania do otwarcia filii ośrodka zdrowia, a także konieczność zapewnienia kolejnym mieszkańcom mieszkań. To są inwestycje odpowiadające realnym aktualnym potrzebom, ale także dowód myślenia perspektywicznego, którym kierujemy się w naszej gminie. Dokładamy starań, by nasza gmina niezmiennie była niezwykle przyjaznym miejscem do życia.

Karol Sobczak
burmistrz Olecka

W Olecku konsekwentnie rozwijamy budownictwo społeczne poprzez naszą spółkę TBS, która realizuje ambitne inwestycje we współpracy z samorządem. Jednocześnie z satysfakcją obserwujemy rosnące zainteresowanie deweloperów, co potwierdza, że w Olecku istnieje realny popyt na mieszkania. To dowód, że nasze miasto – położone w malowniczej, mazurskiej scenerii – jest atrakcyjnym miejscem zarówno do życia, jak i do wypoczynku. Kontynuujemy prace nad kolejnymi inwestycjami, uzbrajamy działki i rozwijamy infrastrukturę, by budownictwo mogło się dalej dynamicznie rozwijać. Cieszy nas, że wysiłki samorządu zostały dostrzeżone w danych GUS i że Olecko znalazło się wśród najlepszych gmin w tej kategorii.

Michał Missan
prezydent Elbląga

Elbląg to subregionalne miasto łączące wiele funkcji, w którym po prostu dobrze się żyje. Coraz więcej osób dostrzega, że Elbląg to idealna alternatywa dla życia w wielkomiejskim pędzie. Położony jest zaledwie godzinę drogi od Gdańska, a jednocześnie oferuje wszystko to, co liczy się na co dzień: przestrzeń do życia, spokój, bezpieczeństwo i pełną infrastrukturę. Z roku na rok rośnie liczba inwestorów i deweloperów. Ich obecność nie jest przypadkowa. To odpowiedź na realne potrzeby ludzi, którzy szukają miasta przyjaznego, „15-minutowego”, gdzie szkoła, praca, rekreacja i opieka nad dziećmi są na wyciągnięcie ręki. Jednocześnie jest dużo tańszym miastem pod względem życia, mieszkań, usług komunalnych i opłat lokalnych. Mamy bezpłatne żłobki, nowoczesne szkoły, znakomitą bazę sportową – od boisk i lodowiska po Park Wodny Dolinka, który latem stał się jedną z głównych atrakcji regionu. Elbląg to też czyste, zielone miasto z przepiękną Bażantarnią, zwaną „Bieszczadami północy”, gdzie można naprawdę poczuć, czym jest slow life, czyli styl życia coraz częściej wybierany przez młodych ludzi, z którymi mam okazję rozmawiać.

Łukasz Łukaszewski
przewodniczący Rady
Miasta Olsztyna

To, że Olsztyn oddał do użytkowania najwięcej mieszkań w województwie, to dla nas ogromny powód do dumy. Pokazuje to, że nasze miasto dynamicznie się rozwija i że wspólny wysiłek samorządu, inwestorów oraz mieszkańców przynosi konkretne efekty. Jako wieloletni przewodniczący komisji gospodarki komunalnej wiem jednak, że przed nami wciąż wiele pracy. Dostępność mieszkań w Olsztynie pozostaje jednym z największych wyzwań, z jakimi mierzymy się od lat. Każde nowe osiedle to nie tylko kolejne metry kwadratowe, ale także realna poprawa jakości życia olsztyńian. Cieszy mnie, że programy realizowane wspólnie z Olsztyńskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego rozwijają się tak dobrze i dają szansę na własne lokum osobom, które dotąd nie mogły sobie na to pozwolić. To przykład odpowiedzialnej polityki mieszkaniowej, która łączy rozwój gospodarczy z troską o mieszkańców. Wierzę, że ten kierunek przyniesie Olsztynowi jeszcze wiele korzyści.

Robert Waraksa
burmistrz Olsztyna

Połączenie atrakcyjnej lokalizacji z dbałością o potrzeby mieszkańców sprawia, że Olsztynek umacnia swoją pozycję jako gmina nowoczesna, otwarta i przyjazna do życia.

Gmina Olsztynek znalazła się w ścisłej czołówce rankingu „Mieszkania oddane do użytkowania” – w 2024 roku przekazano tu mieszkańcom aż 175 nowych lokali. To wyraźny sygnał dynamicznego, ale jednocześnie zrównoważonego rozwoju samorządu. To także efekt konsekwentnie prowadzonej polityki rozwoju, której fundamentem jest doskonała lokalizacja i nowoczesna infrastruktura. Dynamiczny rozwój mieszkaniowy idzie w parze z dbałością o jakość życia mieszkańców – infrastrukturę społeczną, rekreacyjną i edukacyjną.

Olsztynek to dziś gmina, w której warto mieszkać, inwestować i rozwijać się.

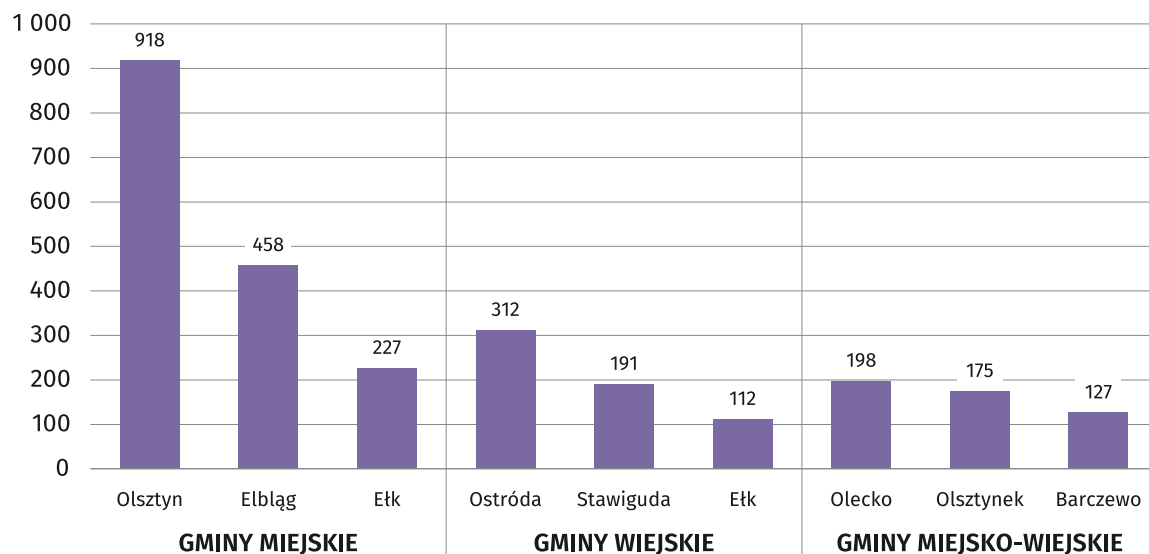

Grzegorz Matłoka
burmistrz Barczewo

W gminie Barczewo obserwujemy stałą tendencję wzrostową liczby osób wybierających naszą gminę jako miejsce do życia oraz pozytywny przyrost naturalny, co w obliczu trudnej sytuacji demograficznej w całym kraju jest niezwykle dobrą informacją. Bliskość do Olsztyna oraz przebiegająca przez gminę droga krajowa nr 16, która w perspektywie niecałych trzech lat zostanie rozbudowana, umożliwiają łączenie spokojnego życia w miejscu o wspaniałych walorach przyrodniczych wśród lasów i jezior z pracą w stolicy regionu. Widzimy, że nowi mieszkańcy wybierają właśnie miejscowości od strony Olsztyna: Wójtowo, Nikielkowo, Łęgajny. Naturalną konsekwencją tego procesu jest więc rozwój zasobów mieszkaniowych na terenie gminy. Ostatnie badania przeprowadzone przez Instytut Badawczy IPC we Wrocławiu wskazują, że od 2016 r. liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 21%, natomiast liczba mieszkań o 14%. Wskaźniki te będą nadal rosły, ponieważ w miejscowości Barczewski Dwór powstaje osiedle mieszkaniowe, na którym docelowo zamieszka 4000 osób. Jednocześnie widoczny jest wzrost jakościowy zasobów – liczba izb w mieszkaniach wzrosła o 17,6%, a powierzchnia użytkowa aż o 21,6%. Korzystnym trendem jest też spadek liczby osób na jedną izbę, gmina rozwija się więc w kierunku zarówno ilościowego przyrostu zasobów, jak i podwyższania komfortu mieszkań.

Samorząd gminy stara się stworzyć jak najlepsze warunki do życia mieszkańców, inwestując w poprawę standardu dróg, bezpieczeństwa, a także wsparcie dla rodzin, jakim jest rozbudowa żłobka miejskiego o ponad 30 nowych miejsc dla najmłodszych, czy inwestycje w rozwój infrastruktury sportowej.

Gminy o największej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Zadbaj o swoje zdrowie!

Wykonaj badania w punkcie pobrań Diagnostyki

Sprawdź naszą ofertę

- + biochemicznych
- + serologicznych
- + hormonalnych
- + alergologicznych
- + markerów nowotworowych
- + ojcostwa i pokrewieństwa
- + diagnostyki prenatalnej
- + genetycznych
- + i innych

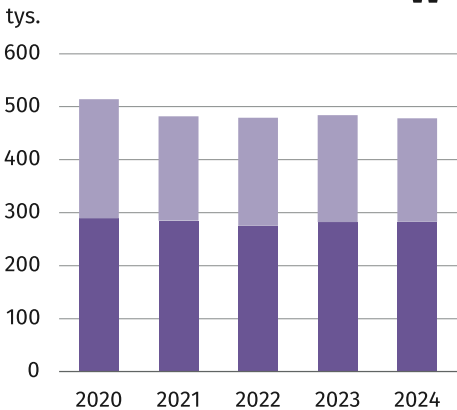
Punkty Pobrań na terenie Olsztyna:

- ul. Janowicza 1 (przychodnia MEDYK)
- Al. Sybiraków 36 (przychodnia JAMAL)
- Al. Warszawska 30 (na terenie USK, budynek przychodni - parter)
- ul. Kopernika 30 (przychodnia - parter)
- ul. Wańkowicza 5 (przychodnia)
- Al. Wojska Polskiego 62

Dni i godziny pracy naszych placówek na: **diagnostyka.pl**

infolinia: tel. 663 680 750 (czynna: 8:00-15:00) lub bokOlsztyn@diag.pl

Osoby bierne zawodowo (w wieku 15–89 lat) w województwie warmińsko-mazurskim (BAEL)

Badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) pokazało, że w województwie w 2024 r. ponad 44% ludności w wieku 15–89 lat stanowiły osoby bierne zawodowo. Poziom współczynnik aktywności zawodowej (udział osób aktywnych zawodowo czyli pracujących i bezrobotnych w ludności w wieku 15–89 lat) wyniósł 55,7% (w kraju 58,5%) i był to jeden z niższych wskaźników w kraju (niższy miało świętokrzyskie i podkarpackie).

Główne przyczyny bierności zawodowej to wiek emerytalny, nauka i podnoszenie kwalifikacji, a także choroba i niepełnosprawność. Od 2020 r. zanotowano spadek liczby osób biernych zawodowo.

**Bierni zawodowo
(w tys. osób) w województwie
(w wieku 15–89 lat)**

	Miasto	Wieś	Ogółem
2022	275	204	479
2023	282	202	484
2024	283	195	478

	Ogółem			Miasta			Wieś		
Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (w wieku 15–89 lat)	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Współczynnik aktywności zawodowej w %									
Polska	58,0	58,7	58,5	57,9	59,0	59	58,1	58,2	57,7
warmińsko-mazurskie	55,4	55,2	55,7	55,9	56,2	55,8	54,4	53,8	55,6
Wskaźnik zatrudnienia w %									
Polska	56,3	57,0	56,8	56,3	57,4	57,3	56,3	56,5	55,9
warmińsko-mazurskie	53,5	53,8	53,6	54,3	54,8	53,9	52,1	52,4	53,1
Stopa bezrobocia w %									
Polska	2,9	2,8	2,9	2,7	2,7	2,8	3,1	2,9	3,0
warmińsko-mazurskie	3,4	2,5	3,8	2,9	x	3,4	4,1	x	4,5

OSIEDLE PREMIUM

OD 9300 ZŁ/M²
KOMÓRKA LOKATORSKA
GRATIS

SPRAWDŹ OFERTĘ MIESZKAŃ
www.pieczewopremium.pl ☎ 530 193 192

Tomasz Kosobudzki
starosta olecki

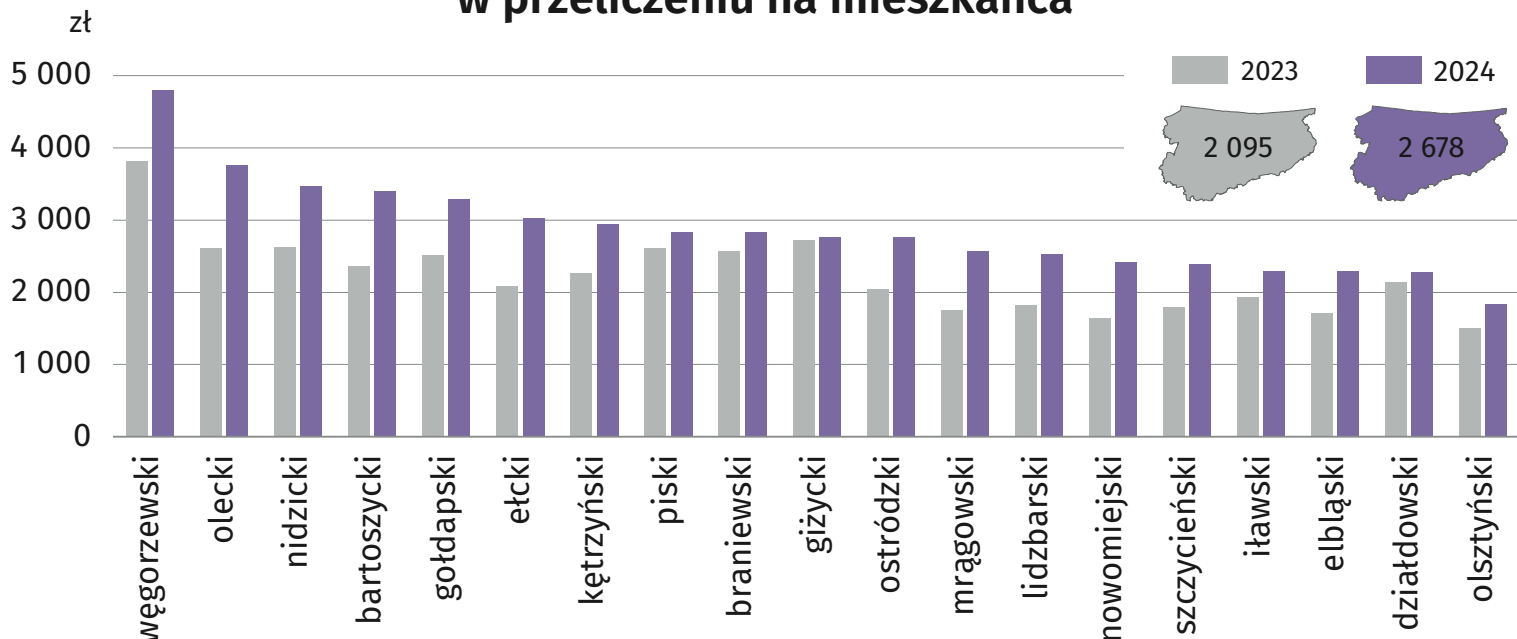
Wysokie Miejsce Powiatu Oleckiego w kategorii dochodów budżetowych na jednego mieszkańca to potwierdzenie stabilnej i odpowiedzialnej polityki finansowej, jaką prowadzimy. Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych zarówno krajowych, jak i unijnych, pozwala nam realizować inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców oraz rozwijać infrastrukturę społeczną i drogową. Zrównoważony budżet daje nam możliwość reagowania na bieżące potrzeby lokalnej społeczności, a jednocześnie planowania działań długofalowych, wspierając rozwój gospodarczy i społeczny powiatu.

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

Budżet Powiatu Nidzickiego budujemy strategicznie, by każda złotówka zewnętrznych funduszy przekładała się na realny rozwój regionu i komfort mieszkańców. Dzięki ścisłej współpracy z rządem, gminami i urzędami wojewódzkimi skutecznie sięgamy po dostępne środki. Priorytetem jest nie tylko stabilność finansowa i bezpieczeństwo zadłużenia, ale także trwałość inwestycji, które zmieniają naszą przestrzeń na lepsze. To efekt odpowiedzialności Zarządu, Rady Powiatu oraz całego zespołu.

Dochody budżetów powiatów* województwa warmińsko-mazurskiego w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody budżetów powiatów w województwie w 2024 r. wyniosły 2 876,3 mln zł i były o 26,9% wyższe niż rok wcześniej. W przeliczeniu na mieszkańca dochody wyniosły 2 678 zł i były o 21,8% wyższe niż w kraju. Podobnie jak w roku wcześniejszym, najwyższe dochody w przeliczeniu na mieszkańca osiągnięto w powiecie węgorzewskim.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

* bez miast na prawach powiatu

		Ogółem w zł			Na 1 mieszkańca w zł		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
	POLSKA	39 020 455 680	45 275 543 188	55 596 895 875	1 535	1 785	2 199
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1 942 176 363	2 265 779 613	2 876 340 791	1 786	2 095	2 678
1	Powiat węgorzewski	57 956 612	79 941 929	99 470 444	2 747	3 810	4 805
2	Powiat olecki	78 052 908	83 830 116	120 041 767	2 411	2 611	3 767
3	Powiat nidzicki	64 588 507	80 414 788	105 301 692	2 098	2 633	3 473
4	Powiat bartoszycki	101 072 968	125 174 894	177 643 198	1 890	2 365	3 396
5	Powiat gołdapski	45 211 340	62 851 095	81 506 710	1 789	2 513	3 295
6	Powiat etcki	169 347 593	184 388 704	267 187 085	1 909	2 083	3 030
7	Powiat kętrzyński	117 345 754	130 072 676	166 975 103	2 018	2 264	2 948
8	Powiat piski	96 459 202	136 197 280	146 866 210	1 830	2 604	2 835
9	Powiat braniewski	76 992 134	96 627 166	104 732 608	2 025	2 566	2 828
10	Powiat giżycki	109 851 928	146 326 339	148 005 883	2 028	2 718	2 767
11	Powiat ostródzki	183 995 788	203 742 179	272 862 601	1 837	2 049	2 765
12	Powiat mrągowski	74 386 806	83 584 218	121 787 552	1 548	1 753	2 577
13	Powiat lidzbarski	75 204 425	69 978 903	96 109 953	1 942	1 824	2 532
14	Powiat nowomiejski	68 442 416	68 906 292	101 119 540	1 619	1 636	2 417
15	Powiat szczycieński	100 222 721	119 386 745	158 809 903	1 496	1 789	2 392
16	Powiat iławski	140 226 332	174 379 494	206 419 386	1 553	1 938	2 302
17	Powiat elbląski	91 889 631	93 445 938	123 723 779	1 678	1 718	2 295
18	Powiat działdowski	106 085 156	132 148 968	139 001 298	1 709	2 141	2 272
19	Powiat olsztyński	184 844 142	194 381 891	238 776 080	1 432	1 499	1 833

LIDZBARK WARMIŃSKI NIE ZWALNIA TEMPA

ponad 350 mln zł w inwestycje od 2015 r., a uzdrowisko staje się faktem

Miasto, które z wizji uczyniło plan działania

Lidzbark Warmiński to dziś jedno z najdynamiczniej rozwijających się miast północno-wschodniej Polski. W ostatnich latach przeszło imponującą metamorfozę, stając się symbolem skutecznego zarządzania samorządowego i zrównoważonego rozwoju. Od 2015 roku, czyli od początku pierwszej kadencji burmistrza Jacka Wiśniowskiego, w mieście zrealizowano inwestycje o łącznej wartości przekraczającej **350 milionów złotych**. Większość tej kwoty stanowią środki pozyskane z funduszy unijnych, rządowych i programów krajowych.

To suma, która przełożyła się nie tylko na nowoczesną infrastrukturę i lepszą jakość życia mieszkańców, lecz także na wzrost atrakcyjności miasta dla turystów, inwestorów i nowych mieszkańców.

Inwestycje, które zmieniają miasto

Lidzbark Warmiński od dekady konsekwentnie realizuje projekty rozwojowe, które w sposób widoczny odmieniają miejską przestrzeń. W ostatnich latach zakończono i rozpoczęto równoległe szereg inwestycji drogowych, społecznych i komunalnych.

Wśród nich znajdują się m.in. przebudowa ulic Polnej i Kolejowej w formule „Zaprojektuj i Wybuduj”, termomodernizacja budynku MOPS przy ul. Akacjowej, modernizacja w Lidzbarskim Domu Kultury, a także budowa ścieżek rowerowych, zielonych przestrzeni rekreacyjnych i placów zabaw.

Realizowany jest również **Lidzbarski Klaster Energii** – projekt zwiększający niezależność energetyczną miasta, promujący odnawialne źródła energii i gospodarkę niskoemisyjną.

Uzdrowisko – nowy filar rozwoju Lidzbarka

W centrum wizji rozwoju miasta znalazła się idea **uzdrowiska**. Samorząd od lat realizuje kolejne etapy, które prowadzą do uzyska-

Burmistrz Jacek Wiśniowski w Katowicach odebrał nagrodę za II miejsce w ogólnopolskim „Rankingu 20-lecia w UE”

nia oficjalnego statusu uzdrowskiego. To inwestycja, która łączy aspekt zdrowotny, społeczny i gospodarczy.

Powstały już tężnia solankowa, promenada uzdrowskowa i Pawilon Zdrowia z zapleczem rehabilitacyjnym i fizykoterapeutycznym. Na ukończeniu znajduje się **szpital przyrodolecniczy**, którego otwarcie planowane jest jeszcze w tym roku. Placówka będzie oferować zabiegi balneologiczne, rehabilitacyjne i diagnostykę medyczną, tworząc kompleks o znaczeniu regionalnym.

– Mieszkamy w pięknym miejscu o niezwykłych walorach i trzeba to wykorzystać. Turystyka zdrowotna to dziedzina gospodarki, która bardzo dynamicznie się rozwija. Inwestuje-

my w uzdrowisko i jesteśmy na ostatniej prostej – mówi burmistrz **Jacek Wiśniowski**.

Nowe uzdrowisko ma stać się jednym z motorów lokalnej gospodarki, wspierając przedsiębiorców, tworząc miejsca pracy i budując nową markę miasta – miejsca, w którym zdrowie, przyroda i technologia współgrają ze sobą w harmonijny sposób.

Cztery filary strategii rozwoju

Rozwój Lidzbarka Warmińskiego opiera się na czterech spójnych kierunkach: Uzdrowisku, Ekologii, Infrastrukturze Miejskiej oraz Wsparciu dla Przedsiębiorców.

W obszarze ekologicznym miasto stawia na zieloną energię, klastry i poprawę jakości powie-

trza. W zakresie infrastruktury – modernizuje drogi, budynki publiczne, obiekty kulturalne i sportowe. Wspierając przedsiębiorczość, Lidzbark tworzy przyjazne warunki inwestycyjne oraz zachęca lokalnych przedsiębiorców do współpracy w ramach miejskich inicjatyw gospodarczych.

Miasto, które łączy tradycję z nowoczesnością

Dziś Lidzbark Warmiński to nie tylko stolica Warmii, ale i przykład samorządu, który łączy ambitne cele z konsekwentnym działaniem. Miasto skutecznie pozyskuje środki zewnętrzne, inwestuje w nowoczesne technologie i poprawia jakość życia mieszkańców, nie tracąc przy tym swojego historycznego i kulturowego charakteru.

Zakończenie budowy szpitala uzdrowskowego stanie się symbolicznym zwieńczeniem dekady dynamicznego rozwoju. Dla Lidzbarka to początek nowego etapu – miasta, które myśli długofalowo, działa odpowiedzialnie i inspiruje innych samorządowców do śmiałego inwestowania w przyszłość. Otwarcie uzdrowiska zaplanowano jeszcze w tym roku.

Zuzanna Leszczyńska

Strefa uzdrowskowa w Lidzbarku Warmińskim. Oficjalne otwarcie uzdrowiska jeszcze w tym roku.

**WARMIA
BROKERS**

WARMIA BROKERS TWÓJ PARTNER, EKSPERT I PRZEWODNIK W ŚWIADOMEJ SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Każda zmiana zaczyna się od decyzji. Kiedy klient decyduje się na sprzedaż nieruchomości, Warmia Brokers układa plan działania i krok po kroku prowadzi go przez cały proces — od pierwszej rozmowy po finalizację transakcji.

Konsekwentnie wprowadzają nową jakość usług na rynku nieruchomości — nowoczesną i świadomą, zgodną z tym, jak zmienia się podejście klientów i rośnie znaczenie świadomego działania. Dla Warmia Brokers korzystna i skuteczna sprzedaż to coś więcej niż dobrze przygotowana oferta, to także klarowna wizja celu i zadbanie o właściwe nastawienie mentalne również klientów sprzedających. To świadoma kreacja przebiegu transakcji.

Specjalizują się m.in. w:

- transakcjach wiązanych (sprzedaż i zakup równocześnie), co wymaga szerokiego zakresu kompetencji,
- sprzedaży nieruchomości mieszkalnych, domów, gruntów budowlanych, rolnych i komercyjnych,
- sprzedaży nieruchomości spadkowych,
- uzyskiwaniu decyzji KOWR i warunków zabudowy.

Działania Warmia Brokers są kompleksowe — to już standard na rynku, ale oni oferują coś więcej.

Te działania m.in. obejmują:

- home staging, który pokazuje potencjał przestrzeni,
- profesjonalną fotografię i filmy z drona — aby wyróżnić ofertę,
- wirtualne spacerki, pozwalające zaprezentować nieruchomość z dowolnego miejsca,
- przygotowanie kompletnej dokumentacji,
- wsparcie mentalne oraz w formalnościach posprzedażowych, czyli zgłoszenie transakcji do wszystkich wymaganych instytucji, które należy poinformować o zmianie właściciela.

Sprzedaż może być świadomą kreacją.

Zgodnie z filozofią kwantową to myśli i przekonania kształtują rzeczywistość. Świadoma kreacja połączona z klarowną wizją celu przynosi spektakularne rezultaty.

Praktyka Warmia Brokers pokazuje, że nieruchomości przygotowane w tym duchu często znajdują nowych właścicieli już po pierwszych prezentacjach. Cały proces przebiega wtedy jak dobrze napisany scenariusz filmu — pojawiają się synchroniczności, właściwe osoby i sytuacje.

„Świadoma kreacja i klarowna wizja celu prowadzą do spektakularnych efektów — sprzedaż przebiega jak dobrze napisany scenariusz.”

— Lidia Kempka,
właścicielka biura
Warmia Brokers

Kluczem do najkorzystniejszej sprzedaży jest odpowiednie przygotowanie oferty sprzedaży, jak również wspierające przekonania. A słowa mają moc. Już po kilku zdaniach można zauważyć, co może sabotować sprzedaż — i nad tym warto się pochylić, by przetransformować ograniczające przekonania i otworzyć drzwi do zrealizowania najlepszego możliwego scenariusza sprzedaży."

— Lidia Kempka, właścicielka biura Warmia Brokers

Warmia Brokers to zespół, który łączy rynkową wiedzę, bogate wieloletnie doświadczenie zdobywane od 2012 roku i świadome podejście do sprzedaży, prowadząc klientów od decyzji do najlepszej możliwej realizacji.

Warmia Brokers – Lidia Kempka
Biuro Nieruchomości
ul. Kopernika 28, lok. 2, 10-513 Olsztyn
tel. 89 525 14 84 | www.warmiabrokers.pl

NOWY IMPULS DLA MAZUR

INWESTYCJA Z POSZANOWANIEM NATURY I LUDZI

Na malowniczym Rogu Pierkunowskim, nad brzegiem Jeziora Kisajno w powiecie giżyckim, powstaje inwestycja, która może stać się jednym z najważniejszych przedsięwzięć rozwojowych w historii współczesnych Mazur. Projekt realizowany przez spółkę PROFBUD to nie tylko nowoczesny kompleks turystyczny – to przemyślany plan wprowadzenia regionu w nową erę zrównoważonego rozwoju, łączącego troskę o środowisko, tradycję i lokalną społeczność.

W zgodzie z naturą

Jednym z filarów inwestycji jest poszanowanie wyjątkowego charakteru mazurskiej przyrody. Od samego początku założono, że projekt nie może naruszać naturalnego krajobrazu i ma być przykładem harmonii pomiędzy architekturą a naturą. Około 8 hektarów terenu, czyli blisko 36 procent całej powierzchni inwestycji, pozostanie nienaruszone – to 100-metrowy pas zieleni od linii brzegowej Jeziora Kisajno. Przestrzeń ta zachowa swój dziewiczy charakter i stanie się naturalną oazą roślinności, integralną częścią krajobrazu, a nie jego ingerencją.

Architektura kompleksu została zaprojektowana tak, by wtopić się w otoczenie – zabudowa będzie niska, rozproszona i dostosowana do ukształtowania terenu. Dzięki temu powstanie przestrzeń przyjazna zarówno ludziom, jak i przyrodzie, podkreślająca walory krajobrazowe regionu.

Z myślą o ochronie środowiska PROFBUD zrealizował również program nowych nasadzeń – posadzono ponad 210 drzew, co pozwoliło zwiększyć bioróżnorodność i poprawić retencję wodną terenu. Działania te przywracają naturalną równowagę przestrzeni, która wcześniej była zwykłym polem uprawnym.

Zielona energia w służbie regionu

W dobie dzisiejszych zmian klimatycznych inwestorzy coraz częściej sięgają po odnawialne źródła energii, jednak PROFBUD zrobił krok dalej. Spółka jest pierwszym deweloperem w Polsce, który posiada własną farmę wiatrową w województwie mazowieckim i wytwarza na niej energię wykorzystywaną do zasilania swoich inwestycji. Dzięki temu kompleks nad Jeziorem Kisajno będzie funkcjonował w oparciu o czystą, odnawialną energię, bez potrzeby ingerencji w mazurski krajobraz i stawiania farmy na tych terenach.

Takie rozwiązanie nie tylko wpisuje się w założenia zrównoważonego rozwoju, ale także potwierdza, że inwestycje turystyczne mogą iść w parze z dbałością o środowisko naturalne.

Transparentność i zgodność z prawem

Realizacja projektu odbywa się w pełnej zgodzie z obowiązującymi przepisami i planem zagospodarowania przestrzennego. Działka, na której powstaje inwestycja, już w 2002 roku została przeznaczona pod zabudowę turystyczno-usługową. Spółka PROFBUD doprecyzowała zapisy planu tak, by dostosować je do współczes-

nych standardów planowania przestrzennego i zasad ochrony środowiska.

Wszystkie decyzje środowiskowe i administracyjne zostały zatwierdzone przez właściwe organy – Radę Gminy Giżycko, Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, a także utrzymane w mocy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny. Dzięki temu mieszkańcy mogą mieć pewność, że projekt jest realizowany w sposób transparentny i w pełni zgodny z prawem.

Nowe miejsca pracy i szansa dla lokalnych firm

Inwestycja na Rogu Pierkunowskim to nie tylko architektura i przyroda, ale także realne korzyści dla lokalnej gospodarki. W czasie budowy zatrudnienie znajdzie średnio około 150 osób miesięcznie, natomiast po zakończeniu realizacji kompleksu – około 100 stałych pracowników. Co ważne, inwestycja ma charakter całoroczny, co oznacza, że zatrudnienie nie będzie uzależnione od sezonu.

Nowe miejsca pracy powstaną w wielu sektorach – od obsługi apartamentów, stref wellness i rekreacji, przez administrację, po utrzymanie techniczne i pielęgnację terenów zielonych. Dodatkowo projekt wygeneruje szerokie zatrudnienie pośrednie,

tworząc zapotrzebowanie na usługi gastronomiczne, transportowe, serwisowe czy budowlane.

Spółka deklaruje także ścisłą współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami. W procesie realizacji inwestycji preferowane będą firmy z regionu, a w późniejszej działalności kompleksu – lokalni dostawcy i usługodawcy. PROFBUD planuje także współpracę z organizacjami społecznymi i kulturalnymi, które promują Mazury jako region przyjazny mieszkańcom i przyrodzie.

Całoroczna turystyka – przyszłość Mazur

Od lat jednym z głównych wyzwań regionu jest sezonowość turystyki. Mazury tętnią życiem głównie latem, a przez resztę roku wiele miejsc traci swój rytm gospodarczy. PROFBUD chce to zmienić. Projekt nad Jeziorem Kisajno ma stać się impulsem do rozwoju całorocznej turystyki – z ofertą dostosowaną do każdej pory roku.

W kompleksie planowane są wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, które będą przyciągać turystów nie tylko w sezonie letnim, ale również zimą czy wiosną. W planach są także konferencje, spotkania branżowe, strefy wellness i aktywności rodzinne, które pozwolą wykorzystywać potencjał Mazur przez cały rok.

Dzięki temu zyskają nie tylko turyści, ale przede wszystkim lokalni mieszkańcy i przedsiębiorcy. Większa liczba gości oznacza większe obroty lokalnych restauracji, hoteli, sklepów i punktów usługowych. Gmina Giżycko zyska natomiast stabilne wpływy podatkowe, które będą mogły zostać przeznaczone na rozwój infrastruktury i usług publicznych.

Z szacunkiem do tradycji i ludzi

PROFBUD od początku podkreśla, że nie buduje kurortu oderwanego od mazurskiej tożsamości. Celem projektu jest stworzenie miejsca, które wpisuje się w krajobraz kulturowy regionu i odpowiada jego duchowi. Inwestor chce pokazać, że nowoczesność nie musi oznaczać utraty autentyczności, a rozwój może iść w parze z troską o naturę i lokalną społeczność.

Róg Pierkunowski ma szansę stać się nowym symbolem Mazur – miejscem, gdzie tradycja spotyka się z nowoczesnością, a człowiek z naturą. To wieloetapowy projekt, który ma inspirować i udowadniać, że odpowiedzialne inwestowanie jest możliwe także w tak wrażliwych przyrodniczo i kulturowo regionach jak Mazury, jeśli tylko realizowany będzie w zgodzie z wartościami.

Material partnerski 19825ocwo-a

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

Investujemy w edukację jako podstawę sukcesu przyszłych pokoleń. Modernizujemy szkoły, wprowadzamy nowoczesne technologie i rozwijamy programy wsparcia dla uczniów i nauczycieli. To nasza inwestycja w potencjał młodych ludzi, którzy dzięki temu zdobywają kompetencje potrzebne na dynamicznym rynku pracy. Dbamy o to, by każdy uczeń miał równe szanse na rozwój, a nasze placówki były miejscem inspiracji i bezpieczeństwa.

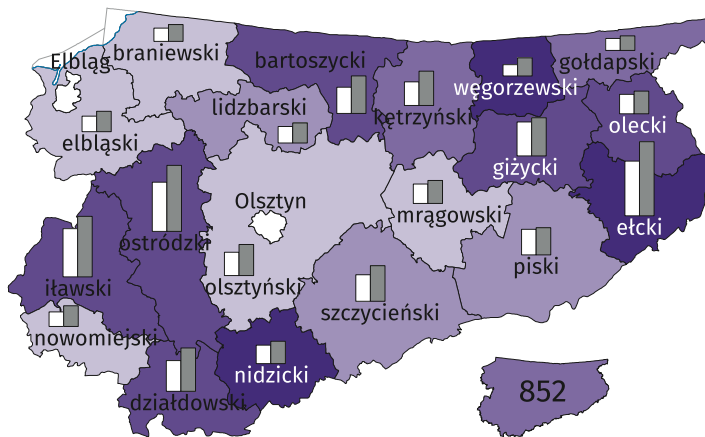
Marek Chojnowski
starosta etcki

Wysoka pozycja Powiatu Etckiego w zestawieniu samorządów powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego najwięcej inwestujących w oświatę potwierdza, że edukacja jest naszym priorytetem i konsekwentnie w nią inwestujemy. Stawiamy na rozwój Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Jachtowego, które może stać się naszą specjalnością na poziomie krajowym. Modernizujemy warsztaty i pracownie, wdrażamy naukę z wykorzystaniem nowych technologii. Wspieramy uczniów i nauczycieli, cyfryzując nauki i praktyczne kształcenie zawodowe, a także rozwijamy współpracę szkół z pracodawcami, promujemy zawody przyszłości. Edukacja to inwestycja w ludzi – a więc w przyszłość całego regionu, w którą inwestujemy każdego dnia.

Joanna Soćko
starosta węgorzewski

Edukacja to dla nas fundament rozwoju lokalnej wspólnoty. Wysoki poziom wydatków na oświatę i wychowanie wynika z przekonania, że inwestowanie w dzieci i młodzież to inwestowanie w przyszłość naszego powiatu. Zależy nam, aby szkoły były miejscem rozwoju, bezpieczeństwa i wsparcia, zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli. Konsekwentnie przeznaczamy środki na poprawę warunków nauki, modernizację placówek oraz rozwój kompetencji kadry pedagogicznej. Chcemy, by każdy młody człowiek miał równe szanse na dobre wykształcenie i start w dorosłe życie, niezależnie od miejsca zamieszkania.

Wydatki budżetów powiatów* na oświatę i wychowanie w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Na 1 mieszkańca w zł

1 051 – 1 287

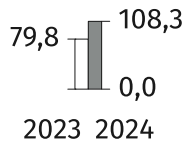
951 – 1 050

851 – 950

751 – 850

349 – 750

Ogółem w mln zł

Wydatki budżetów powiatów na oświatę i wychowanie w województwie w 2024 r. osiągnęły poziom 915,0 mln zł i w porównaniu z 2023 r. wzrosły o 29,9%. Stanowiły one największą część wydatków (31,9%).

W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 852 zł – o 201 zł więcej niż w 2023 r. W dwóch powiatach, węgorzewskim i etckim, wydatki na oświatę i wychowanie przekroczyły kwotę 1 200 zł.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

		Wydatki na oświatę i wychowanie w zł		w mln zł		Wydatki na oświatę i wychowanie na mieszkańca w zł	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		704 486 643	915 025 580	704,5	915,0	651	852
1	Powiat węgorzewski	16 748 729	26 646 367	16,7	26,6	798	1287
2	Powiat etcki	79 797 540	108 336 496	79,8	108,3	901	1228
3	Powiat nidzicki	26 946 281	32 685 170	26,9	32,7	882	1078
4	Powiat bartoszycki	38 201 497	54 924 813	38,2	54,9	722	1050
5	Powiat giżycki	49 660 439	56 104 894	49,7	56,1	922	1049
6	Powiat olecki	28 195 501	33 010 489	28,2	33,0	878	1036
7	Powiat działdowski	45 109 838	63 230 379	45,1	63,2	731	1034
8	Powiat iławski	70 324 142	88 288 009	70,3	88,3	782	985
9	Powiat ostródzki	71 673 816	96 274 631	71,7	96,3	721	976
10	Powiat kętrzyński	34 697 607	50 081 115	34,7	50,1	604	884
11	Powiat gołdapski	17 560 887	21 385 947	17,6	21,4	702	865
12	Powiat szczycieński	38 787 079	52 189 893	38,8	52,2	581	786
13	Powiat lidzbarski	24 028 909	29 495 602	24,0	29,5	626	777
14	Powiat piski	37 593 577	39 953 474	37,6	40,0	719	771
15	Powiat nowomiejski	21 172 039	29 836 739	21,2	29,8	503	713
16	Powiat mrągowski	28 228 076	33 277 322	28,2	33,3	592	704
17	Powiat braniewski	19 104 017	24 434 304	19,1	24,4	507	660
18	Powiat elbląski	22 593 636	29 428 026	22,6	29,4	415	546
19	Powiat olsztyński	34 063 035	45 441 908	34,1	45,4	263	349

INWESTYCJE NA RZECZ ROZWOJU EDUKACJI I SPORTU W PASŁĘKU SERCU POWIATU ELBLĄSKIEGO

nowoczesne źródło ogrzewania: pompę ciepła napędzaną gazem, a także zamontowano systemy zmiękczenia wody, wentylację oraz klimatyzację. Na dachach budynku szkoły i sali gimnastycznej umieszczono instalacje fotowoltaiczne. Odświeżone zostały gabinety i pomieszczenia gospodarcze, całkowicie wyremontowano aulę, aczęściowo także toalety. Obiekt zyskał nowoczesny, przeszklony szyb windowy, witraży przeciwpożarowe, a całość dostosowano do aktualnych przepisów przeciwpożarowych. Cała inwestycja pochłonęła znaczące środki finansowe. Łącznie kosztowała prawie 18,5 mln zł. Dofin-

ZSEiT Pasłęk - źródło: Powiat Elbląski

Termomodernizacja wraz z rozbudową i przebudową budynku Zespołu Szkół w Pasłęku

Pierwsze prace termomodernizacyjne rozpoczęły się w czerwcu 2023 roku. Dziś, po 28 miesiącach, to miejsce wygląda zupełnie inaczej niż wtedy. W tym czasie wymieniono stolarkę okienną i wszystkie drzwi. Zmodernizowano dach sali gimnastycznej, ocieplono cały budynek i wykonano nową elewację. Szkoła zyskała

źródło: ZS w Pasłęku

sowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wyniosło ponad 1,8 mln zł, z Rządowego Programu Funduszu Polskiego „Polski Ład”: Program Inwestycji Strategicznych wyniosło 14 mln zł a pozostała kwota w wysokości ponad 2,6 mln zł pochodziła z wkładu własnego.

Budowa hali sportowo- widowskiej w ZSEiT w Pasłęku

Po trwającej ponad dwa lata budowie hali sportowo-widowskiej przy Zespole Szkół Ekonomicznych i Technicznych w Pasłęku oddano do użytku no-

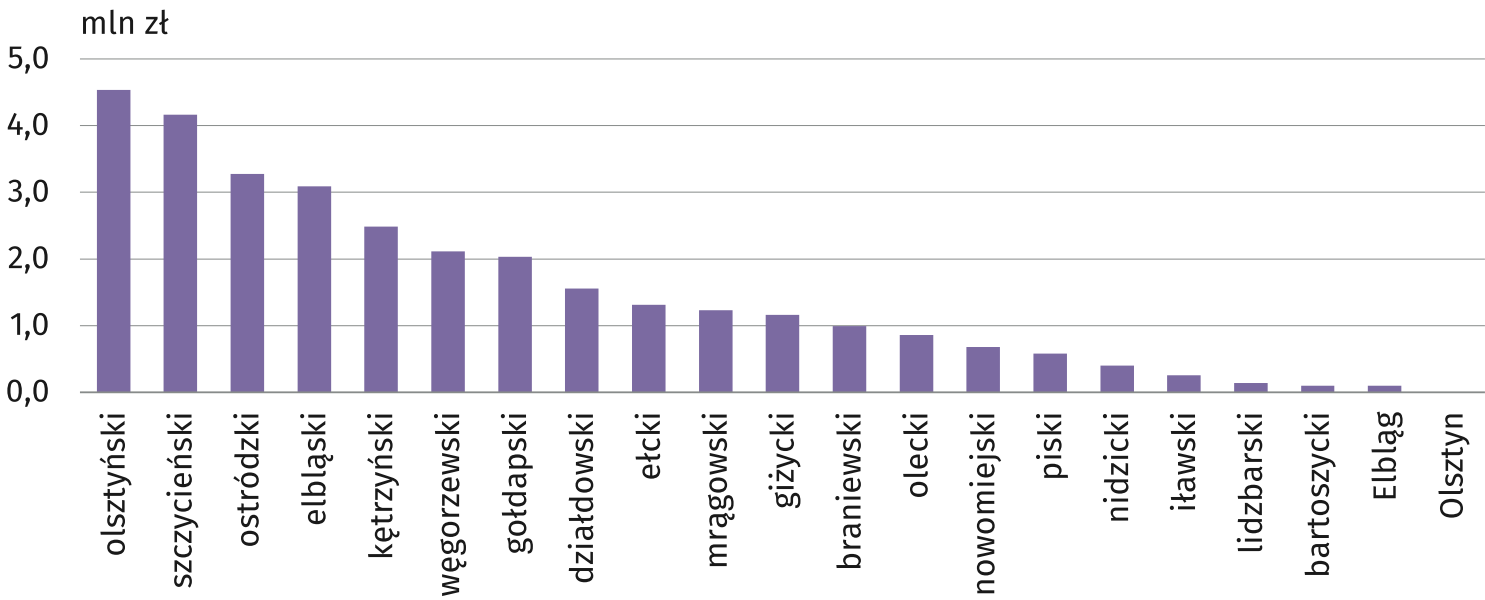
woczesny obiekt sportowy. Budowa hali wzbogaciła placówkę w piękną salę sportową z doposażeniem w urządzenia i sprzęt sportowy oraz z zapleczem socjalnym i przyszkolną infrastrukturę z dodatkowymi miejscami parkingowymi. Nowy obiekt to inwestycja zmieniająca krajobraz i infrastrukturę miasta Pasłęk. Ma służyć nie tylko społeczności ZSEiT, ale także mieszkańcom, organizacjom i instytucjom powiatu elbląskiego. Pomysł budowy tak spektakularnego na skalę miasta i powiatu obiektu sięga roku 2017. Wewnątrz znajdują się sala główna, wielofunkcyjna z boiskiem sportowym i trybunami na 194 miejsca, pomieszczenia dla trenerów i sędziów, sala narad i sali konferencyjne do prowadzenia imprez o charakterze scenicznym. To również techniczne zaplecze z pomieszczeniami magazynowymi, przebieralnią, natryskiem i toaletami. Spełniając standardy bycia przyjaznym obiektem dla osób niepełnosprawnych ruchowo, przewidziano także

montaż windy. Obiekt o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej 1384 m² może służyć do rozgrywania meczów koszykówki (boisko 15 x 28 metrów), siatkówki (boisko 9 x 18 metrów), tenisa ziemnego, badmintonu (dwa boiska jednocześnie) oraz piłki ręcznej (boisko zmniejszone). Boiska (poza boiskiem do piłki ręcznej i boiskiem do badmintonu) spełniają wymogi krajowych zawodów. Cała inwestycja kosztowała prawie 15 mln zł, a jej finansowanie pochodzi z kilku źródeł: z Rządowego Programu Funduszu Polski „Polski Ład”: Program Inwestycji Strategicznych ponad 10,9 mln zł., z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych ponad 1,9 mln zł., ze środków własnych Powiatu Elbląskiego w kwocie blisko 990 tys. zł oraz z wkładu własnego Gminy Pasłęk w wysokości 1 mln zł. Doposażenie nowo wybudowanej hali pochodzi ze środków własnych Powiatu w wysokości ponad 260 tys. zł.

ZSEiT Pasłęk - źródło: Powiat Elbląski

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z UE na finansowanie programów i projektów unijnych w 2024 r.

Środki otrzymane z Unii Europejskiej przez gminy, miasta na prawach powiatu i powiaty w województwie w 2024 r. osiągnęły wartość 31,1 mln zł. Były one o 19,9% większe niż w roku wcześniejszym i stanowiły 2,7% środków krajowych.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z UE na finansowanie programów i projektów unijnych w 2024 r.		powiaty		gminy łącznie z miastami na prawach powiatu		ogółem	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
POLSKA		293 921 344	488 991 425	578 814 973	649 155 056	872 736 317	1 138 146 482
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		8 577 077	13 566 941	17 335 567	17 498 198	25 912 644	31 065 139
1	Powiat olsztyński	613 060	737 324	1 615 118	3 797 166	2 228 178	4 534 490
2	Powiat szczycieński	63 630	4 164 382	-	-	63 630	4 164 382
3	Powiat ostródzki	1 297 120	1 375 316	2 042 280	1 900 941	3 339 400	3 276 256
4	Powiat elbląski	530 235	620 150	4 360 564	2 471 196	4 890 799	3 091 346
5	Powiat kętrzyński	874 702	843 483	512 696	1 644 268	1 387 398	2 487 751
6	Powiat węgorzewski	239 407	252 546	-	1 860 886	239 407	2 113 432
7	Powiat gołdapski	266 809	237 022	1 757 257	1 795 651	2 024 066	2 032 673
8	Powiat działdowski	735 661	1 142 978	431 085	415 187	1 166 745	1 558 164
9	Powiat etcki	490 551	740 867	977 697	568 854	1 468 248	1 309 721
10	Powiat mrągowski	586 816	598 360	680 732	635 101	1 267 548	1 233 461
11	Powiat giżycki	616 986	1 120 651	1 443 366	42 897	2 060 352	1 163 548
12	Powiat braniewski	-	632 904	-	358 579	-	991 483
13	Powiat olecki	718 802	121 176	665 226	737 295	1 384 028	858 471
14	Powiat nowomiejski	-	-	974 608	679 197	974 608	679 197
15	Powiat piski	955 801	382 766	367 394	196 720	1 323 195	579 486
16	Powiat nidzicki	-	205 838	488 303	194 035	488 303	399 874
17	Powiat iławski	367 680	251 100	673 421	1 105	1 041 101	252 205
18	Powiat lidzbarski	219 818	140 079	-	-	219 818	140 079
19	Powiat bartoszycki	-	-	-	99 630	-	99 630
20	Powiat m. Elbląg	-	-	293 308	99 489	293 308	99 489
21	Powiat m. Olsztyn	-	-	52 510	-	52 510	-

Jarosław Matlach

starosta szczycieński

Fundusze unijne stanowią ważniejszych źródeł finansowania programów i projektów. Środki pochodzące z Unii Europejskiej są dużym wsparciem dla budżetu naszego powiatu. Pozwalają na realizację zadań publicznych, które służą naszym mieszkańcom. Pozyskane w ubiegłym roku środki, oprócz pozyskanych na infrastrukturę, przeznaczyliśmy w większości na kapitał ludzki: na aktywizację osób bezrobotnych, usługi informatyczne, oświatę, wsparcie, pieczy zastępczej, ochronę zdrowia oraz zwiększenie dostępności usług.

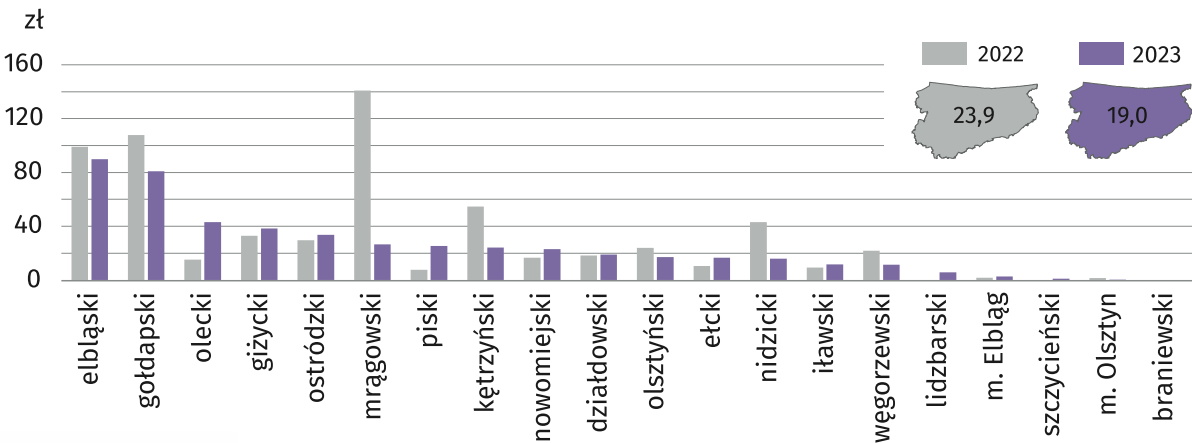
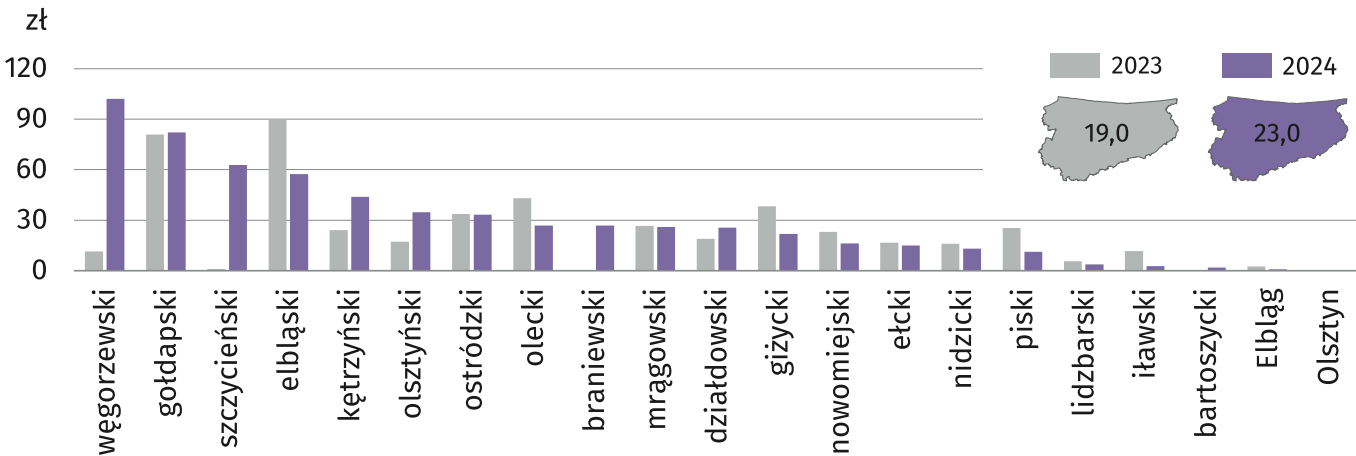
Krzysztof Tomasz Kazaniecki

starosta gołdapski

W 2024 roku Powiat Gołdapski skutecznie pozyskiwał środki z Unii Europejskiej, które przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz wsparcie kształcenia ustawicznego, odpowiadając na potrzeby lokalnego rynku pracy. Zrealizowano również działania w obszarze edukacji, umożliwiając uczniom i naszej kadrze pedagogicznej zdobywanie nowych umiejętności i doświadczeń w środowisku międzynarodowym. Pozyskane środki pozwoliły nam także wspierać pieczę zastępczą w powiecie. Dodatkowo pozyskaliśmy środki, które pozwolą na modernizację administracji, cyfryzację usług i zwiększenie bezpieczeństwa danych, aby nasz urząd działał sprawniej i nowocześniej dla mieszkańców.

Środki gmin i powiatów
województwa
warmińsko-mazurskiego z UE
na finansowanie
programów i projektów
w przeliczeniu na mieszkańca

W 2024 r. kwota środków otrzymanych z Unii Europejskiej na realizację programów i projektów unijnych przez gminy, miasta na prawach powiatu i powiaty w warmińsko-mazurskim w przeliczeniu na mieszkańca wyniosła 23 zł (w Polsce 30,3 zł). Było to o 4 zł więcej niż rok wcześniej. Najwięcej w przeliczeniu na mieszkańca otrzymał powiat węgorzewski.

Środki gmin i powiatów województwa
warmińsko-mazurskiego z UE
na finansowanie
programów i projektów
w przeliczeniu na mieszkańca

Środki otrzymane z Unii Europejskiej przez gminy, miasta na prawach powiatu i powiaty w województwie w 2023 r. osiągnęły wartość 25,9 mln zł. Były one o 20,8% mniejsze niż w roku wcześniejszym.

Na mieszkańca przypadło 19 zł i było to o 20,5% mniej w porównaniu z 2022 r. Najwięcej w przeliczeniu na mieszkańca otrzymał powiat elbląski i gołdapski (powyżej 80 zł).

Joanna Soćko
starosta węgorzewski

Choć nie zawsze dysponujemy największymi zasobami, potrafimy je wykorzystać w sposób efektywny i przemyślny. Każdy projekt, po który sięgamy, wynika z rzeczywistych potrzeb mieszkańców i lokalnych wspólnot. Kluczem do sukcesu jest dobra współpraca samorządu, instytucji i organizacji społecznych, a także umiejętność planowania przedsięwzięć o trwałym znaczeniu. Nie chodzi o ilość pozyskanych środków, lecz o to, by przynosiły one konkretne, mierzalne efekty – poprawę warunków życia, dostępności usług publicznych i szans rozwojowych. Taka filozofia działania pozwala nam budować trwałą wartość dla całego powiatu.

Środki gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na mieszkańca		ogółem		ludność (30 czerwca)		na 1 mieszkańca	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
POLSKA		872 736 317	1 138 146 482	37 698 294	37 563 071	23,2	30,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		25 912 644	31 065 139	1 362 433	1 353 374	19,0	23,0
1	Powiat węgorzewski	239 407	2 113 432	20 983	20 703	11,4	102,1
2	Powiat gołdapski	2 024 066	2 032 673	25 015	24 738	80,9	82,2
3	Powiat szczycieński	63 630	4 164 382	66 720	66 390	1,0	62,7
4	Powiat elbląski	4 890 799	3 091 346	54 379	53 899	89,9	57,4
5	Powiat kętrzyński	1 387 398	2 487 751	57 445	56 647	24,2	43,9
6	Powiat olsztyński	2 228 178	4 534 490	129 698	130 299	17,2	34,8
7	Powiat ostródzki	3 339 400	3 276 256	99 433	98 667	33,6	33,2
8	Powiat olecki	1 384 028	858 471	32 110	31 863	43,1	26,9
9	Powiat braniewski	-	991 483	37 653	37 028	0,0	26,8
10	Powiat mrągowski	1 267 548	1 233 461	47 686	47 266	26,6	26,1
11	Powiat działdowski	1 166 745	1 558 164	61 712	61 171	18,9	25,5
12	Powiat giżycki	2 060 352	1 163 548	53 834	53 484	38,3	21,8
13	Powiat nowomiejski	974 608	679 197	42 114	41 829	23,1	16,2
14	Powiat etcki	1 468 248	1 309 721	88 530	88 189	16,6	14,9
15	Powiat nidzicki	488 303	399 874	30 546	30 323	16,0	13,2
16	Powiat piski	1 323 195	579 486	52 299	51 796	25,3	11,2
17	Powiat lidzbarski	219 818	140 079	38 356	37 962	5,7	3,7
18	Powiat iławski	1 041 101	252 205	89 962	89 670	11,6	2,8
19	Powiat bartoszycki	-	99 630	52 919	52 308	0,0	1,9
20	Powiat m. Elbląg	293 308	99 489	113 195	112 445	2,6	0,9
21	Powiat m. Olsztyn	52 510	-	167 844	166 697	0,3	0,0

OLSZTYNEK: TU PRZESZŁOŚĆ BUDUJE PRZYSZŁOŚĆ. DLACZEGO JEDNA WIZYTA ZDECYDOWANIE NIE WYSTARCZY?

GINA OLSZTYNEK – PARTNERSTWO SAMORZĄDU I MIESZKAŃCÓW JAKO SIŁA NAPĘDOWA ZMIAN.
OD REWITALIZACJI DWORCA PO NOWOCZESNE MIESZKAŁNICTWO – JAK ROBERT WARAKSA, BURMISTRZ OLSZTYNKA,
I LOKALNE WŁADZE SKUTECZNIE WYKORZYSTUJĄ POTENCJAŁ REGIONU.

Olsztynek, położony w sercu Warmii i Mazur, to miejsce, które natchnięte jest połączeniem bogatej historii i dynamicznych zmian. To miasto, gdzie średniowieczne mury i klimat Cittaslow spotykają się z nowoczesnymi inwestycjami samorządowymi. Jedna wizyta w tej urokliwej gminie pozwala ledwie "dotknąć powierzchni" – zobaczyć słynny Skansen, rzucić okiem na panoramę miasta z Wieży Ciśnień. Aby jednak zrozumieć prawdziwą siłę Olsztyńska, trzeba tu wracać, by zobaczyć, jak gmina zyskuje na jakości życia.

Samorząd: Silnik Inwestycji i Jakości Życia

Za wizją Olsztyńska jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i turystom stoją konkretne działania samorządowe. Władze Gminy, z **Burmistrzem Robertem Waraką** na czele (który, wcześniej jako radny, dogłębnie poznał lokalne potrzeby), udowadniają, że skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych przekłada się na realne korzyści.

Wielkie Projekty Kształtują Przestrzeń

• **Rewitalizacja Dworca Kolejowego:** Jednym z najbardziej oczekiwanych przedsięwzięć jest przywrócenie blasku byłemu dworcowi z czasów przedwojennych. Samorząd nie tylko odnawia architekturę, ale nadaje obiektowi nową, **społeczno-kulturalną funkcję**. Już wkrótce będzie to centrum spotkań, wystaw i inicjatyw lokalnych, łączące strefę podróży z aktywnością społeczną.

• **Hala Widowiskowo-Sportowa:** Współfinansowana z Powiatem Olsztyńskim, ta wielofunkcyjna hala powstaje nieopodal centrum i ma służyć nie tylko sportowcom i szkołom, ale też organizacji koncertów, targów i spektakli.

• **Inwestycje Mieszkaniowe:** We współpracy z **SIM KZN Warmia i Mazury** powstało 49 nowoczesnych mieszkań na wynajem z opcją dojścia do własności. Jest to pierwsza tego typu inwestycja w powiecie olsztyńskim, stanowiąca istotny krok w rozwoju lokalnego budownictwa społecznego, oferujący stabilne zamieszkanie osobom o umiarkowanych dochodach bez konieczności zaciągania kredytu.

Gmina Olsztynek wyznacza standardy w regionie. Skuteczne działania samorządu przekładają się na rekordową liczbę mieszkań oddawanych do użytkowania, stawiając gminę w ścisłej czołówce województwa.

Warmia i Mazury to region, w którym rozwój gospodarczy mierzony jest nie tylko liczbą nowych firm, ale także jakością życia, a kluczowym wskaźnikiem tej jakości jest dostępność mieszkań. Na tym tle Gmina Olsztynek, zarządzana przez Burmistrza Roberta Warakę, staje się niekwestionowanym liderem, udowadniając, że samorząd potrafi skutecznie odpowiadać na potrzeby rynku i mieszkańców.

GUS Potwierdza: Olsztynek w Top 3 Regionu

Najnowsze dane statystyczne z GUS plasują Gminę Olsztynek w ścisłej "trójce" najlepszych w województwie w kluczowych kategoriach mieszkaniowych:

- **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców:** Gmina Olsztynek osiąga jeden z najwyższych wskaźników w regionie, co jest dowodem na dynamiczny rozwój budownictwa zarówno indywidualnego, jak i zbiorowego.
- **Najwyższa liczba mieszkań oddanych do użytkowania wśród gmin miejsko-wiejskich:** Olsztynek wyprzedza konkurencję w swojej kategorii, świadcząc o wyjątkowej aktywności inwestycyjnej.
- Ten sukces to bezpośredni efekt **konsekwentnej i zrównoważonej polityki samorządowej**. Władze

Gminy nie tylko aktywnie wspierają prywatne inwestycje deweloperskie, ale również same stają się inwestorem, reagując na lukę w dostępności mieszkań socjalnych i komunalnych.

Nowoczesność i Ekologia w Służbie Mieszkańcom

Samorząd Olsztyńska konsekwentnie inwestuje w infrastrukturę, co bezpośrednio poprawia komfort życia:

- **Komunikacja Miejska (od 2023 r.):** Zapewnia mieszkańcom codzienny dojazd do pracy, szkoły i usług, łącząc Olsztynek z okolicznymi miejscowościami. Olsztynek może pochwalić się unikalnym atutem, który znacząco podnosi jego atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą. Przebiegające przez gminę drogi ekspresowe S7 (Gdańsk-Warszawa) i S51 (do Olsztyna) stawiają Olsztynek w czołówce regionu pod względem skomunikowania całego województwa i kraju.
- **Inwestycje Ekologiczne:** Modernizacja oczyszczalni ścieków w Wilkowie i budowa **farmy fotowoltaicznej o mocy 400 kW** to inwestycje kluczowe. Ich cel? Ograniczenie kosztów energii, zapewnienie większej niezależności spółki gminnej i stabilniejsze ceny usług dla mieszkańców.
- **Infrastruktura Drogowa:** Systematyczne remonty, modernizacje nawierzchni i budowa nowych odcinków dróg powstają w ścisłej współpracy z mieszkańcami, zgodnie z ich potrzebami.

Cittaslow i Dialog – Gmina Blisko Ludzi

Olsztynek, członek prestiżowej Sieci Miast **Cittaslow** od 2012 roku, uosabia filozofię „dobrego życia”, spokoju i dbałości o lokalny charakter.

- **Olsztyński Budżet Obywatelski (OBO):** To doskonały przykład aktywnej demokracji. Dzięki OBO mieszkańcy mają realny wpływ na inwestycje – od nowych placów zabaw, przez ścieżki spacerowe, aż po modernizację historycznego kina i doposażenie OSP. To forma dialogu, która buduje zaufanie i poczucie odpowiedzialności.
- **Dzienny Dom Senior+:** Konsekwentna polityka społeczna ukierunkowana na osoby star-

sze przyniosła Gminie nagrodę główną w kategorii „**Najlepsza Inicjatywa Seniora POTRZEBNI 2024**” za wzorową współpracę z Radą Seniorów.

Turystyczne Serce Warmii i Mazur

Walory turystyczne Olsztyńska są nie do przecenienia i stanowią istotny element lokalnego biznesu:

- **Atrakcje i Kultura:** Od **Multimedialnego Muzeum Obozu Jenieckiego Stalag IB** (edukacja i pamięć) po znane w całej Polsce **Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny**, gdzie odbywa się słynne Regionalne Święto Ziół. Nieopodal Muzeum znajduje się Huta Szkła Artystycznego, gdzie na żywo można podziwiać proces tworzenia szklanych arcydzieł. Spacer po zrewitalizowanym Rynku, mury obronne i XIV-wieczny zamek krzyżacki dopełniają historycznej scenarii.
- **Aktywny Wypoczynek:** Pięć szlaków tematycznych (m.in. Kopernikowski, Szlak Świętej Warmii i okolic, Pętli Grunwaldzkiej) oraz trasy kajakowe, piesze i rowerowe zachęcają do aktywnego relaksu.
- **Plaża miejska nad jeziorem Jemiołowskim** w Olsztynku stała się jednym z ulubionych miejsc spotkań mieszkańców i turystów. Położona malowniczo nad jeziorem, zachwyca odnowioną infrastrukturą, wygodnym zapleczem i strefami rekreacji. Latem tętni życiem – odbywają się tu koncerty, festyny i wydarzenia plenerowe, które łączą lokalną społeczność i tworzą wyjątkową

atmosferę. To przestrzeń, w której odpoczynek, muzyka i natura spotykają się w idealnej harmonii.

• **Lokalne Smaki:** Kulinarna wizytówka Gminy to kultowe olsztyńskie jagodzianki, klimatyczna Restauracja z Zielonym Piecem oraz lokalne produkty, takie jak musy owocowe, soki „**Kubuś**” i produktów **OCTIM**.

Olsztynek to gmina, która inwestuje w przyszłość, pielęgnując jednocześnie swoją przeszłość. Konsekwencja władz samorządowych, współpraca z mieszkańcami i unikalne walory sprawiają, że to miejsce zasługuje na ponowne odwiedziny i głębsze poznanie.

ROLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ŻYCIU GMINY GIETRZWAŁD I WSPÓŁPRACA SAMORZĄDU Z TRZECIM SEKTOREM

Organizacje pozarządowe stanowią ważny element życia społecznego Gminy Gietrzwałd. Dzięki ich zaangażowaniu mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia w licznych inicjatywach o charakterze społecznym, kulturalnym i sportowym, które przyczyniają się do rozwoju wspólnot lokalnych, integracji mieszkańców i budowania aktywności obywatelskiej. Działania te wynikają z realnych potrzeb społecznych i lokalnych tradycji, a efekty pracy organizacji są widoczne w wielu dziedzinach – od kultury i edukacji po pomoc społeczną i promocję zdrowego stylu życia. Coraz częściej powstają także nowe inicjatywy i grupy mieszkańców, które podejmują się tworzenia stowarzyszeń, fundacji czy kół, chcąc wspólnie działać na rzecz dobra wspólnego.

Partner do współpracy

Aby gmina mogła skutecznie realizować zadania publiczne, potrzebuje partnerów w postaci organizacji pozarządowych – stowarzyszeń, fundacji, kół gospodyń wiejskich czy klubów sportowych – które posiadają osobowość prawną i mogą ubiegać się o środki publiczne. To właśnie te organizacje stanowią dla samorządu realne zaplecze społeczne i organizacyjne, umożliwiające skuteczną realizację zadań wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Podstawy współpracy gminy z trzecim sektorem określa Konstytucja RP poprzez zasadę pomocniczości, a także ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 r. Kluczowym dokumentem regulującym współdziałanie jest Roczny program współpracy Gminy Gietrzwałd z organizacjami pozarządowymi, który wyznacza cele, priorytety oraz formy współpracy. Program na rok 2025 opracowano w oparciu o konsultacje społeczne – swoje opinie i propozycje mogli zgłaszać zarówno przedstawiciele organizacji, jak i mieszkańcy. Zebrane uwagi zostały poddane analizie i opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, co zapewniło przejrzystość i otwartość procesu planowania.

Aktywność i różnorodność organizacji

Na terenie gminy Gietrzwałd działa około czterdziestu organizacji pozarządowych, z których kilkanaście prowadzi aktywną działalność. Zróżnicowanie tematyczne i organizacyjne tych podmiotów świadczy o bogactwie życia społecznego w gminie. W ostatnich latach obserwuje się jednak zmiany – część stowarzyszeń ogranicza swoją aktywność ze względu na starzenie się członków czy brak nowych liderów, inne natomiast poszukują nowych form działania, dostosowanych do aktualnych potrzeb społeczności.

W 2025 roku szczególnie aktywne były organizacje działające w sferze sportu, edukacji i kultury, m.in. Gminny Klub Sportowy Gietrzwałd-Unieszewo, Klub Sportowy „Rugby” Gietrzwałd, Stowarzyszenie „Gmina Pełna Cudów”, Klub Tańca Sportowego „Stars” oraz Stowarzyszenie

Kulturalno-Sportowe „Diament”. Nasi sportowcy osiągają wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu regionalnym i krajowym, a zawodnicy z gminy powoływani są do kadry narodowych, co stanowi powód do dumy i świadczy o wysokim poziomie szkolenia sportowego.

Gmina współpracowała również z organizacjami spoza swojego terenu, takimi jak Fundacja „Z Nami” czy Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej „Feni”. Wspólnie realizowano przedsięwzięcia o różnym charakterze: od zawodów sportowych i imprez kulturalnych po działania edukacyjne i społeczne. Inicjatywy te angażowały dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów, budując poczucie wspólnoty oraz promując postawy obywatelskie.

Działalność kulturalna, pielęgnująca więzi między byłymi i obecnymi mieszkańcami gminy,

przyczyniła się do nawiązania i utrzymania wspaniałych relacji z gminami partnerskimi w Niemczech. Współpraca ta zaowocowała przez lata m.in. pozyskaniem pięciu wozów strażackich, co znacząco wzmocniło potencjał lokalnych jednostek ochotniczej straży pożarnej.

Współpraca finansowa – inwestycja w rozwój lokalny

Gmina Gietrzwałd od wielu lat konsekwentnie wspiera sektor pozarządowy, traktując współpracę z nim jako ważną inwestycję w rozwój społeczności lokalnej. W 2025 roku samorząd przeznaczył środki finansowe na realizację zadań publicznych w dziedzinach kultury, sportu, edukacji i aktywizacji społecznej. Dzięki temu udało się zrealizować wiele wartościowych inicjatyw, które wzbogaciły ofertę kulturalną i sportową gminy, wzmocniły

więzi społeczne oraz zwiększyły zaangażowanie mieszkańców.

Utrzymujący się od kilku lat wysoki poziom aktywności organizacji i liczba podpisywanych umów potwierdzają stabilność oraz znaczenie trzeciego sektora w życiu gminy. Wspólne działania samorządu i organizacji pozarządowych są dowodem na to, że efektywna współpraca przynosi wymierne korzyści całej społeczności.

Współpraca pozafinansowa – wsparcie w codziennej działalności

Oprócz wsparcia finansowego gmina oferuje organizacjom pomoc pozafinansową, obejmującą m.in. nieodpłatne udostępnianie lokali i obiektów, które służą realizacji ich statutowych celów. Samorząd zapewnia także doradztwo i pomoc merytoryczną, informuje o aktualnych szkoleniach, konkursach oraz możliwościach pozyskania funduszy zewnętrznych, wspierając tym samym rozwój kompetencji organizacji i ich członków.

Takie formy pomocy znacząco ułatwiają działalność społeczną, sprzyjają integracji środowisk i umożliwiają rozwój inicjatyw oddolnych, które wzbogacają życie gminy i zwiększają aktywność mieszkańców.

Partnerstwo i wspólna odpowiedzialność

Współpraca gminy Gietrzwałd z organizacjami pozarządowymi opiera się na partnerstwie, dialogu i wzajemnym zaufaniu. Samorząd oraz organizacje łączą wspólny cel – rozwój społeczności lokalnej i poprawa jakości życia mieszkańców. Dzięki aktywności stowarzyszeń, fundacji i grup obywatelskich gmina nie tylko skutecznie realizuje zadania publiczne, ale także wzmocnia społeczeństwo obywatelskie, oparte na zasadzie pomocniczości i współdziałania.

Efekty tej współpracy są widoczne w codziennym życiu mieszkańców – w rozwoju kultury, sportu, edukacji oraz w pielęgnowaniu lokalnych tradycji i tożsamości. Gmina Gietrzwałd konsekwentnie kontynuuje politykę otwartości i wspierania trzeciego sektora, tworząc sprzyjające warunki do społecznej aktywności i partnerskiego dialogu.

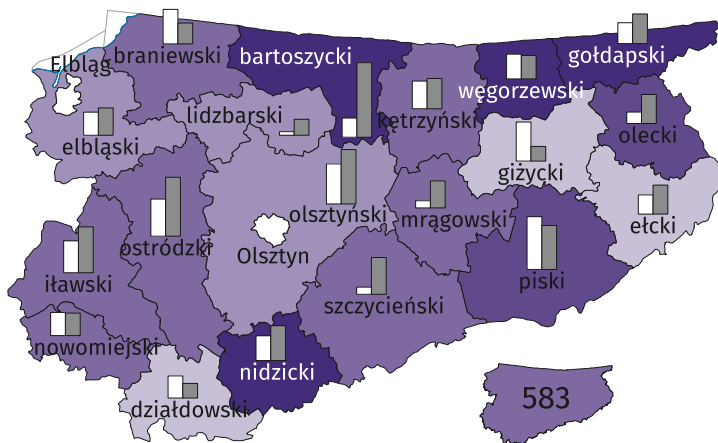
Material partnerski 3825otbr-X

Wydatki budżetów powiatów* na transport i łączność w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

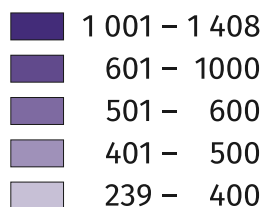

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

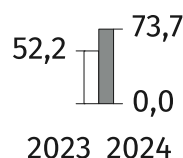
Transport i łączność to żyły naszej codzienności. Modernizujemy drogi powiatowe, by podróżowanie było bezpieczne i komfortowe. Rozwijamy infrastrukturę komunikacyjną, łącząc mieszkańców z miejscami pracy i edukacji. Wdrażamy nowoczesne technologie, które zwiększają dostęp do usług publicznych i informacji. Dzięki temu nasz powiat staje się miejscem dynamicznym, otwartym i dobrze skomunikowanym.

Na 1 mieszkańca w zł

Ogółem w mln zł

W strukturze wydatków powiatowych drugie miejsce zajęły wydatki na transport i łączność (największy udział miały wydatki na oświatę i wychowanie). W 2024 r. powiaty województwa wydatkowały na ten cel 625,9 mln zł. Było to o 34,8% więcej niż rok wcześniej. Udział w strukturze wydatków wyniósł 21,8%.

W przeliczeniu na mieszkańca wydatki te wyniosły 583 zł i w porównaniu z 2023 r. były większe o 154 zł. Najwięcej na transport i łączność w przeliczeniu na mieszkańca wydano w powiatach: bartoszyckim, gołdapskim, nidzickim i węgorzewskim.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

Jako samorząd powiatowy przykładamy szczególną wagę do rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim. W ostatnim roku zrealizowaliśmy szereg kluczowych inwestycji obejmujących ponad 25 kilometrów dróg w całym powiecie. Około 5 kilometrów zmodernizowano na terenie miasta, a ponad 20 kilometrów na obszarach wiejskich. Dzięki tym działaniom znacząco poprawiła się dostępność komunikacyjna oraz komfort i bezpieczeństwo podróżowania mieszkańców. Realizacja zadań inwestycyjnych przyczyniła się do poprawy dostępności komunikacyjnej, zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu podróży mieszkańców.

		Wydatki na transport i łączność w zł		w mln zł		Wydatki na transport i łączność na mieszkańca w zł	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		464 250 860	625 901 627	464,3	625,9	429	583
1	Powiat bartoszycki	19 032 363	73 674 134	19,0	73,7	360	1408
2	Powiat gołdapski	20 605 701	29 199 772	20,6	29,2	824	1180
3	Powiat nidzicki	24 675 709	34 713 180	24,7	34,7	808	1145
4	Powiat węgorzewski	24 472 605	23 027 422	24,5	23,0	1166	1112
5	Powiat olecki	11 216 623	28 637 624	11,2	28,6	349	899
6	Powiat piski	52 213 838	43 370 615	52,2	43,4	998	837
7	Powiat ostródzki	36 845 421	58 168 567	36,8	58,2	371	590
8	Powiat mrągowski	6 971 571	26 665 252	7,0	26,7	146	564
9	Powiat szczycieński	7 150 323	36 540 097	7,2	36,5	107	550
10	Powiat braniewski	34 100 807	20 332 083	34,1	20,3	906	549
11	Powiat kętrzyński	27 371 909	30 013 647	27,4	30,0	476	530
12	Powiat nowomiejski	22 822 925	22 003 902	22,8	22,0	542	526
13	Powiat iławski	31 616 594	45 452 884	31,6	45,5	351	507
14	Powiat elbląski	22 699 787	26 865 669	22,7	26,9	417	498
15	Powiat lidzbarski	3 582 105	15 808 234	3,6	15,8	93	416
16	Powiat olsztyński	39 650 206	53 627 916	39,7	53,6	306	412
17	Powiat etcki	18 813 331	28 536 949	18,8	28,5	213	324
18	Powiat giżycki	38 603 731	14 638 889	38,6	14,6	717	274
19	Powiat działdowski	21 805 312	14 624 793	21,8	14,6	353	239

Karol Lizurej, burmistrz Kętrzyna, podczas otwarcia seminarium włókienniczego

— **Panie Burmistrzu, jak ocenia pan dynamikę rozwoju gospodarczego Kętrzyna od początku kadencji? Czy widać wzrost zainteresowania inwestorów miastem?**

— Od początku kadencji stawiam na rozwój gospodarczy Kętrzyna. Regularnie uczestniczę w spotkaniach z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za rozwój i przedsiębiorczość – m.in. Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu oraz z inwestorami prywatnymi. W Kętrzynie i wokół miasta dziś bardzo dużo się dzieje: trwa budowa obwodnicy, przebudowa drogi Kętrzyn–Giżycko, modernizacja linii kolejowej. Kształtu nabiera również przełomowa dla miasta inwestycja Orlenu Południe – tłocznia oleju rzepekowego o wartości około miliarda złotych. Wspieramy także lokalnych przedsiębiorców – między innymi Kętrzyńskie Zakłady Odzieżowe „W-A” oraz firmę Unifeq Europe, która buduje nową halę produkcyjną o powierzchni 5 tysięcy metrów kwadratowych. Powstawać będzie tam specjalistyczny sprzęt ochrony balistycznej dla wojska, a wraz z nim utworzone zostaną nowe miejsca pracy. Równolegle prowadzimy zmiany planów zagospodarowania przestrzennego, aby uwolnić kolejne tereny inwestycyjne. Kętrzyn jest dziś jednym wielkim placem budowy – i to bardzo dobry czas na rozwój. Musimy wykorzystać możliwości, jakie dają wszystkie te inwestycje.

— **Kętrzyn promuje dziś firmy z tradycjami sięgającymi lat 90. Skąd pomysł na tę inicjatywę i jakie ma ona znaczenie dla lokalnej gospodarki?**

— Uważam, że burmistrz powinien być pierwszym ambasadorem lokalnych przedsiębiorców. To właśnie oni tworzą miejsca pracy i placą podatki w naszym mieście. Niedawno zainicjowałem cykl wpisów w mediach społecznościowych, w których prezentuję

KĘTRZYN WRACA NA MAPĘ GOSPODARCZYCH LIDERÓW WARMII I MAZUR

ROZMOWA Z KAROLEM LIZUREJEM, BURMISTRZEM MIASTA KĘTRZYNA

Kętrzyn to jedno z miast Warmii i Mazur, które w ostatnich miesiącach wyraźnie przyspieszyło swój rozwój gospodarczy. Nowe inwestycje, wsparcie dla firm z tradycjami, modernizacja infrastruktury oraz przekształcanie terenów na działalność przemysłową to główne kierunki działań władz miasta pod przewodnictwem burmistrza Karola Lizureja. O najważniejszych projektach i wizji rozwoju Kętrzyna rozmawiamy z włodarzem miasta.

lokalnych przedsiębiorców – odwiedzam firmy, informuję o ich działalności i zachęcam mieszkańców do korzystania z ich usług. Pomysł na tę inicjatywę pojawił się naturalnie. Jeszcze zanim zostałem burmistrzem, pełniłem w urzędzie funkcję pełnomocnika do spraw przedsiębiorczości, więc te tematy zawsze były mi bliskie. Jak wspomniałem wcześniej, równolegle prowadzimy proces przekształcania gruntów, zlokalizowanych przy drodze wyjazdowej z Kętrzyna w kierunku Mrągowa, na tereny inwestycyjne przeznaczone pod przemysł i usługi. To bardzo czasochłonny proces, który – moim zdaniem – powinien zostać rozpoczęty wiele lat temu. Nadrobiamy zaległości – w maju ubiegłego roku, bezpośrednio po objęciu urzędu, zainicjowałem prace nad zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Chcemy przygotować duże tereny pod działalność produkcyjną i magazynową. Miasto nie może opierać się wyłącznie na usługach – potrzebujemy silnego przemysłu i stabilnych, dobrze płatnych miejsc pracy.

— **W Kętrzynie odbyło się seminarium dotyczące obronności z udziałem firm odzieżowych, przedstawicieli służb mundurowych, środowisk naukowych i administracji publicznej. Jakie wnioski płyną z tego wydarzenia?**

— W październiku Miasto Kętrzyn zorganizowało wspólnie ze Stowarzyszeniem Włókienników Polskich ogólnopolskie seminarium włókienniczym „Inteligentne tekstylia w służbie obronności”. Była to pierwsza edycja tego wydarzenia i cieszę się, że odbyła się właśnie w naszym mieście. W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele Politechniki Łódzkiej, Łódzkiego Instytutu Technologicznego oraz przedsiębiorcy z województwa łódzkiego – regionu o znanych tradycjach włókienniczych. Gościliśmy również kpt. rez. Damiana Dudę – ratownika pola walki i byłego rzecznika Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Rozmawialiśmy o nowoczesnych rozwiązaniach w dziedzinie inteligentnych tkanin, systemów

Budowa obwodnicy Kętrzyna

ochronnych i wyposażenia żołnierzy. Wydarzenie stało się forum wymiany doświadczeń, rozmów i nawiązywania kontaktów pomiędzy samorządem, nauką i przemysłem. Nieprzypadkowo to właśnie Kętrzyn był gospodarzem tego wydarzenia. Nasze miasto ma silne tradycje w branży włókienniczej, które dziś z powodzeniem kontynuują Kętrzyńskie Zakłady Odzieżowe „W-A” oraz firma Unifeq Europe. Chcę szczególnie podkreślić rolę dwóch osób – Andrzeja Włosowskiego i Piotra Kowalika – dzięki którym przemysł tekstylny w Kętrzynie został odbudowany. Dziś zatrudniają już blisko 200 osób, a wraz z rozwojem produkcji balistycznej liczba ta może się wkrótce podwoić.

— **Budowa tłoczni oleju rzepekowego przez Orlenu Południe to jedna z kluczowych inwestycji w regionie. W jaki sposób miasto planuje wykorzystać jej potencjał gospodarczy i infrastrukturalny?**

— Obecność Orlenu – firmy o globalnym zasięgu – to dla Kętrzyna ogromna szansa. Ta inwestycja działa jak magnes na innych przedsiębiorców, którzy już teraz pytają o możliwość współpracy i zakupu gruntów w pobliżu tłoczni. Budowa zakładu produkcyjnego pokazuje, że Kętrzyn staje się wiarygodnym i atrakcyjnym partnerem dla biznesu. Wierzę, że w najbliższych latach zobaczymy wyraźny wzrost aktywności gospodarczej i powrót do przemysłu, który był znakiem rozpoznawczym naszego miasta do lat 90. ubiegłego wieku

— **Jakie znaczenie dla przyszłości Kętrzyna mają modernizacja linii kolejowej i budowa obwod-**

nicy? Czy te inwestycje mogą stać się impulsem dla rozwoju nowych firm?

— Zdecydowanie tak. Każda inwestycja infrastrukturalna – jak budowa obwodnicy o wartości ponad 300 milionów złotych – stanowi potężny impuls rozwojowy. Dla inwestorów to sygnał, że region się rozwija i warto tu lokować kapitał. Dobra logistyka, sprawny transport surowców i komponentów to kluczowe elementy przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji firm. Dlatego zarówno modernizacja linii kolejowej, jak i budowa obwodnicy są fundamentem naszej strategii rozwoju gospodarczego. Usprawniają transport, skracają czas dojazdu i zwiększają konkurencyjność miasta w oczach inwestorów.

— **Wkrótce odbędzie się Festiwal Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur, w którym udział wezmą również przedsiębiorcy z Kętrzyna. Czego miasto spodziewa się po tym wydarzeniu?**

— To pierwszy raz, gdy Festiwal Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur odbędzie się w Kętrzynie.

Odwdzi nas ponad stu przedsiębiorców z regionu i z całej Polski. To dla nas ogromna szansa, by zaprezentować potencjalne tereny inwestycyjne, nasze plany rozwojowe i dotychczasowe sukcesy. Chcemy pokazać, że Kętrzyn jest gotowy na nowych inwestorów i że warto tu przyjechać, zainwestować swój kapitał oraz związać swoją przyszłość z naszym miastem na dłużej.

— **Na zakończenie jak w kilku zdaniach przekonałby Pan inwestorów, że właśnie Kętrzyn jest miejscem wartym ulokowania kapitału?**

— Przede wszystkim rozumie my potrzeby inwestorów – i to nas wyróżnia. Zajmujemy się nimi nie tylko na etapie planowania inwestycji, ale także po jej zakończeniu, wspierając w codziennym funkcjonowaniu. Jesteśmy partnerem i ambasadorem każdej firmy działającej na terenie Kętrzyna. Do tego dochodzą konkretne działania: modernizacja dróg, budowa obwodnicy, modernizacja linii kolejowej, rozwój stref przemysłowych oraz zmiany w planach zagospodarowania przestrzennego. Aktywnie prezentujemy potencjał miasta podczas wydarzeń takich jak Festiwal Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur czy seminarium włókiennicze. To wszystko pokazuje, że Kętrzyn konsekwentnie stawia na rozwój. Wierzę, że dziś jest najlepszy moment, by tu inwestować – bo Kętrzyn wraca na mapę gospodarczych liderów Warmii i Mazur.

Sylwester Kasprowicz

Budowa tłoczni oleju rzepekowego Orlenu Południe

Materiał partnerski 8625kewk-a-k

Joanna Soćko
starosta węgorzewski

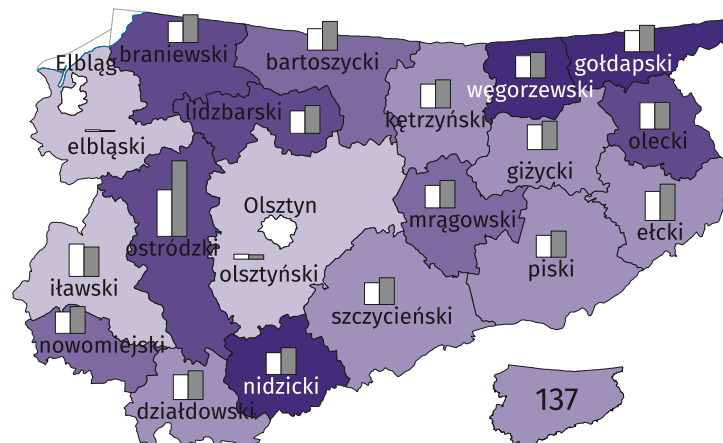
Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z naszych najważniejszych obowiązków. Dlatego znaczna część budżetu kierowana jest na wsparcie służb ratowniczych i ochronę przeciwpożarową. Inwestujemy w wyposażenie, szkolenia oraz współpracę między jednostkami, aby zapewnić skuteczne reagowanie w sytuacjach zagrożenia. Każda złotówka wydana na bezpieczeństwo to realna inwestycja w życie i zdrowie naszych mieszkańców. Dążymy do tego, aby wszystkie służby mogły działać sprawnie, z pełnym zapleczem technicznym i organizacyjnym, a mieszkańcy czuli się pewnie i mieli świadomość, że w razie potrzeby mogą liczyć na profesjonalną pomoc.

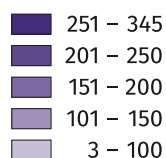
Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

Bezpieczeństwo mieszkańców powiatu gołdapskiego jest naszym priorytetem, dlatego znaczną część budżetu powiatu przeznaczamy na wsparcie bezpieczeństwa publicznego i ochronę przeciwpożarową. W 2024 roku Komenda Powiatowej Straży Pożarnej realizowała inwestycje związane z doposażeniem jednostki ratowniczo-gaśniczej w nowoczesny sprzęt ratowniczy, systematyczne szkolenia strażaków oraz rozwój Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego „Gołdap” – jednej z zaledwie dwóch takich grup funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim. Konsekwentne inwestowanie w sprzęt, szkolenia i rozwój tej jednostki przekłada się bezpośrednio na zwiększenie bezpieczeństwa lokalnej społeczności, ograniczenie skutków zagrożeń oraz podniesienie zaufania mieszkańców do naszych służb ratowniczych. W odpowiedzi na rosnące potrzeby w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego Rada Powiatu przyznała środki finansowe poprzez Fundusz Wsparcia służbom mundurowym: Komendzie Powiatowej Policji, placówkom Straży Granicznej oraz Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. Przyznanie funduszy na wsparcie służb mundurowych to inwestycja w poczucie bezpieczeństwa, które jest fundamentem stabilności i rozwoju każdej społeczności.

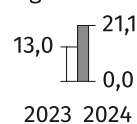
Wydatki budżetów powiatów* na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Na 1 mieszkańca w zł

Ogółem w mln zł

Na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2024 r. powiaty województwa przeznaczyły 147,1 mln zł – o 22,3% więcej niż w 2023 r. W strukturze wydatków stanowiło to 5,1%.

W przeliczeniu na mieszkańca wydatki te wyniosły 137 zł i w porównaniu z rokiem wcześniejszym były większe o 26 zł. Najwięcej na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w przeliczeniu na mieszkańca wydatkowano w powiatach: węgorzewskim, gołdapskim i nidzickim.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

Bezpieczeństwo mieszkańców jest dla nas bezwzględnie priorytetem. Dlatego inwestujemy w nowoczesny sprzęt, szkolenia i współpracę służb ratowniczych oraz ochrony przeciwpożarowej. Budujemy system gotowy do szybkiej reakcji na zagrożenia i zwiększamy poziom ochrony życia i mienia. To inwestycja w spokój i pewność, że w naszym powiecie każda sytuacja kryzysowa zostanie skutecznie opanowana.

		Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w zł		w mln zł		Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową na mieszkańca w zł	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		120 263 824	147 134 080	120,3	147,1	111	137
1	Powiat węgorzewski	6 238 407	7 144 988	6,2	7,1	297	345
2	Powiat gołdapski	5 900 893	7 422 293	5,9	7,4	236	300
3	Powiat nidzicki	6 104 032	7 453 244	6,1	7,5	200	246
4	Powiat olecki	7 277 524	7 409 861	7,3	7,4	227	233
5	Powiat ostródzki	13 015 624	21 058 383	13,0	21,1	131	213
6	Powiat braniewski	5 918 833	7 651 805	5,9	7,7	157	207
7	Powiat lidzbarski	6 194 672	7 732 388	6,2	7,7	162	204
8	Powiat nowomiejski	5 883 014	7 355 087	5,9	7,4	140	176
9	Powiat mrągowski	6 243 303	7 608 460	6,2	7,6	131	161
10	Powiat bartoszycki	5 998 528	8 012 976	6,0	8,0	113	153
11	Powiat giżycki	6 875 511	8 038 907	6,9	8,0	128	150
12	Powiat piski	6 083 055	7 344 509	6,1	7,3	116	142
13	Powiat kętrzyński	6 607 059	7 789 265	6,6	7,8	115	138
14	Powiat działdowski	6 893 394	8 001 744	6,9	8,0	112	131
15	Powiat etcki	8 120 008	10 113 511	8,1	10,1	92	115
16	Powiat szczycieński	6 069 889	7 468 694	6,1	7,5	91	112
17	Powiat iławski	8 993 083	8 203 770	9,0	8,2	100	91
18	Powiat olsztyński	1 439 373	1 170 898	1,4	1,2	11	9
19	Powiat elbląski	407 624	153 297	0,4	0,2	7	3

BARCIANY: OD WYZWAŃ DO MOŻLIWOŚCI

W gminie Barciany, przez dekady traktowanej jako miejsce peryferyjne, trwa konsekwentne budowanie przestrzeni z potencjałem inwestycyjnym i społecznym. Zamiast biernie przyglądać się wyzwaniom wynikającym z bliskości granicy i ograniczonej komunikacji z obwodem Kaliningradzkim, władze Barcian postawiły na aktywną strategię rozwoju, inwestując w infrastrukturę, poprawę jakości życia mieszkańców oraz budowanie partnerstw.

Liderzy z Barcian biorą udział w licznych szkoleniach w ramach SWMSP

W ostatnich latach w gminie widać wyraźny wzrost tempa inwestycji. Samorząd zrealizował szereg projektów drogowych w takich miejscowościach jak Silginy, Garbnik, Radosze czy Kudwiny. Rozbudowano sieci wodociągową i kanalizacyjną, przeprowadzono termomodernizację budynków publicznych, a w ramach programu „Ciepłe mieszkanie” wsparciem objęto mieszkańców modernizujących swoje domy. Barciany wdrażają także „Gminny program rewitalizacji do 2033 roku”, dzięki czemu inwestycje zyskują ramy długofalowego planowania. Jeszcze kilka lat temu wydatki inwestycyjne na mieszkańca wynosiły około 450 zł, dziś są dwukrotnie wyższe. To pokazuje, że Barciany z gminy zachowawczej stały się gminą dynamiczną, która skutecznie wykorzystuje dostępne fundusze i nie boi się sięgać po nowe rozwiązania. Jednym z ciekawych przedsięwzięć jest plaża w Mołtajnach, nad Jeziorem Arklickim, która stała się popularnym miejscem wypoczynku mieszkańców i turystów. Inwestycji towarzyszy rozbudowa infrastruktury przybrzeżnej oraz ścieżki edukacyjno-przyrodniczej wokół jeziora.

Ważnym punktem działań rewitalizacyjnych jest także modernizacja świetlicy wiejskiej w Asunach. Obiekt zyskał nowy dach, elewację, instalację i wyposażenie, a dzięki swojemu położeniu oraz aktywności mieszkańców ma szansę stać się centrum życia społecznego i kulturalnego

Drobny sprzęt czy przyzwoita droga nawet do najmniejszej miejscowości - to też strategia na rozwój gminy

sołectwa. Na bazie świetlicy planowane jest stworzenie Międzynarodowego Centrum Wymiany Młodzieży.

Równolegle gmina realizuje remonty dróg gminnych, modernizuje budynki użyteczności publicznej oraz przygotowuje projekty wspierające przedsiębiorczość i integrację lokalną.

Dzięki tym inwestycjom Barciany rozwijają się w sposób zrównoważony, łącząc dbałość o dziedzictwo przyrodnicze z nowoczesnym podejściem do potrzeb mieszkańców.

Nie można jednak mówić o sukcesie Barcian bez wspomnienia o Stowarzyszeniu Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza, którego siedziba mieści się właśnie tutaj. Stowarzyszenie, na czele którego stoi wójt gminy Marta Kamińska, zrzesza kilkanaście gmin i powiatów regionu przygranicznego, tworząc platformę współpracy, wymiany doświadczeń i wspólnego działania na rzecz rozwoju obszarów położonych wzdłuż granicy z Rosją. Jego działalność można uznać za swoistą odpowiedź na lukę po załamaniu się strategii związanych z transgraniczną współpracą z Obwodem Kaliningradzkim. Gdy ruch graniczny ustał, a programy współpracy przygranicznej zostały ograniczone, wiele lokalnych samorządów znalazło się w sytuacji izolacji gospodarczej i społecznej. Stowarzyszenie przejęło wówczas rolę koordynatora działań rozwojowych, integrując samorządy wokół wspólnych projektów i po-

zwalając im utrzymać zdolność do pozyskiwania funduszy zewnętrznych, w tym środków unijnych.

W ramach stowarzyszenia realizowane są przedsięwzięcia o charakterze społecznym, kulturalnym i edukacyjnym, m.in. projekt „Uniwersytet Ludowy Pogranicza”, inicjatywy aktywizujące młodzież, działania z zakresu termomodernizacji czy usług społecznych. Dzięki wspólnemu działaniu gmin członkowskich możliwe jest też opracowywanie dokumentów strategicznych dla całego regionu, co zwiększa szanse na pozyskanie finansowania w ramach programów krajowych i europejskich. Szacuje się, że w najbliższych latach obszar pogranicza dzięki takim inicjatywom może liczyć na wsparcie rządu nawet 20 milionów euro. To środki, które nie tylko pozwalają realizować lokalne projekty infrastrukturalne, lecz także tworzyć nowe miejsca pracy i wzmacniać kapitał społeczny.

Rola stowarzyszenia jest więc dwójaka: z jednej strony wypełnia ono lukę po utraconych relacjach z rosyjskim partnerem, z drugiej — stało się nowym narzędziem integracji samorządów Warmii i Mazur. Barciany jako jego gospodarz i serce administracyjne, stały się symbolem konstruktywnego podejścia do kryzysu granicznego.

Równolegle do działalności inwestycyjnej i instytucjonalnej rozwijane są też inicjatywy społeczne i kulturalne. Gmina uzyskała tytuł Gminy Przyjaznej Seniorom, prowadzi programy wspierające osoby starsze i aktywizujące społeczność wiejską, a lokalne organizacje, takie jak koła gospodyń czy ochotnicze straże pożarne, odgrywają znaczącą rolę w życiu społecznym. To właśnie w takich działaniach objawia się potencjał Barcian: nie tylko w infrastrukturze, ale przede wszystkim w ludziach i umiejętnościach współdziałania.

Warto również podkreślić znaczenie dziedzictwa kulturowego. Barciany, leżące na terenach dawnych Prus Wschodnich, zachowały wyjątkowy krajobraz kulturowy: gotycki zamek krzyżacki, historyczne układy wsi, zabytkowe kościoły i przyrodę niemal nieskażoną przemysłem. To potencjał, który w połączeniu

z inwestycjami w infrastrukturę turystyczną może stać się jednym z motorów rozwoju lokalnego. Turystyka przyrodnicza i kulturalna, promowana wspólnie przez gminy należące do stowarzyszenia, może być alternatywą dla przemysłu i sposobem na zatrzymanie młodych ludzi w regionie.

Dziś Barciany są przykładem gminy, która potrafiła zareagować na kryzys w sposób konstruktywny. Oznacza to budowanie nowych wewnętrznych, partnerskich, opartych na współpracy i wspólnym rozwoju powiązań. Dzięki inwestycjom w infrastrukturę, współpracy w ramach Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza oraz świadomemu wspieraniu kapitału społecznego gmina nie tylko poprawia jakość życia mieszkańców, lecz także staje się przykładem dla innych samorządów wschodniej Polski, jak w mądry sposób łączyć tradycję z nowoczesnością i lokalność z regionalnym myśleniem strategicznym.

Aktualnie w Gminie Barciany dzięki współpracy w ramach SWMSP rozpoczyna działalność Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji (LOWE) – miejsce, w którym dorośli mieszkańcy mogą rozwijać swoje umiejętności, zdobywać nowe kompetencje i realizować pasje. Projekt realizowany jest w ramach inicjatywy „Uniwersytet Ludowy Pogranicza”, współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej. Ośrodek działa przy Szkole Podstawowej im. Straży Granicznej w Barcianach, we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury. Jego celem jest stworzenie przyjaznej przestrzeni do nauki, wymiany doświadczeń i aktywizacji społecznej mieszkańców. Inicjatywa wpisuje się w ideę uczenia się przez całe życie – nie-

Świetlica w Asunach – z cyklu „Było – jest”

zależnie od wieku, wykształcenia czy sytuacji zawodowej.

W ramach projektu organizowane będą bezpłatne warsztaty, szkolenia i spotkania tematyczne, obejmujące m.in. rozwój kompetencji cyfrowych, zawodowych, społecznych i obywatelskich. W ofercie znajdują się również zajęcia poświęcone ekologii, tzw. zielonym kompetencjom, a także warsztaty twórcze, kulinarne i międzypokoleniowe. Działania LOWE mają wspierać mieszkańców w zdobywaniu praktycznych umiejętności potrzebnych w życiu codziennym i pracy, a jednocześnie integrować lokalną społeczność.

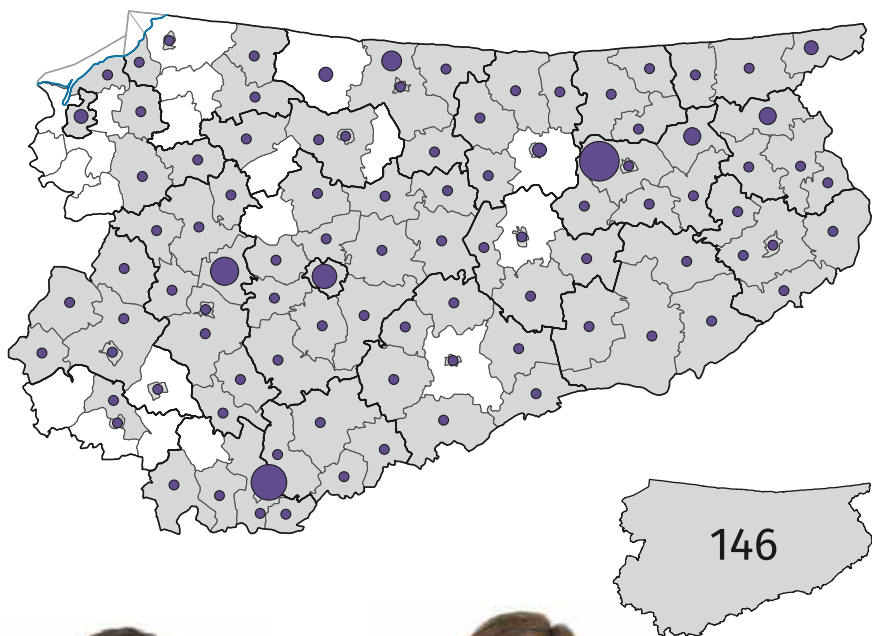
Na ścianie barciańskiego GOPS można sprawdzić jakość powietrza

UTW – bardziej lato, niż jesień życia

Liczba centrów, domów kultury, klubów i świetlic w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Centra kultury, domy i ośrodki kultury oraz kluby i świetlice to instytucje zajmujące się popularyzacją kultury, zwłaszcza w środowisku lokalnym.

W 2024 r. na terenie województwa działalność prowadziło 146 tego typu placówek, łącznie w 96 gminach (82,8% ogółu gmin), w tym najwięcej w gminach wiejskich Giżycko i Działdowo.

Udział placówek kultury w ogólnej liczbie placówek w kraju wyniósł 3,7% i uplasował województwo na 14 pozycji w Polsce przed świętokrzyskim i lubuskim. Najwięcej placówek działało w województwie małopolskim i podkarpackim.

Mirosław Zieliński
wójt Gminy Działdowo

Gmina Działdowo od lat konsekwentnie buduje przestrzeń sprzyjającą integracji mieszkańców, wspierając kulturę, edukację i aktywność społeczną. Obecnie, na terenie gminy działa 18 świetlic wiejskich, z czego 13 prowadzi regularną działalność, a także 7 filii bibliotecznych i biblioteka główna w Burkacie. Kluby Senior+ w Uzdowie i Kurkach, które umożliwiają seniorom rozwijanie pasji, integrację i aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności. Od 2026 roku zostanie uruchomione Centrum Integracji Lokalnej w Kłęczkowie oraz Centrum Usług Społecznych Gminy Działdowo. Będą to nowoczesne instytucje, które połączą wsparcie socjalne z edukacją, kulturą, zdrowiem i aktywizacją mieszkańców. Nowe inwestycje są dowodem na to, że gmina systematycznie poszerza ofertę dla różnych grup wiekowych i reaguje na zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności.

Marek Jasudowicz
wójt Gminy Giżycko

Gmina Giżycko zajęła wysoką pozycję w województwie w kategorii "Liczba centrów, domów kultury, klubów i świetlic", co jest efektem konsekwentnego dążenia do tworzenia miejsc sprzyjających integracji mieszkańców.

Aktywnie pozyskujemy dofinansowania, które umożliwiają budowę nowych świetlic. W tym roku prowadzimy również remont sześciu świetlic, a także oddaliśmy do użytku nową świetlicę wiejską w Gajewie.

Rozwój infrastruktury stwarza przestrzeń dla działań społecznych i kulturalnych w naszych wioskach. Dzięki zwiększeniu liczby świetlic powstają nowe Koła Gospodyń Wiejskich oraz organizowane są różnorodne wydarzenia kulturalne i zajęcia w świetlicach. Dostrzegam także wzrost aktywności mieszkańców oraz dobrych relacji w wioskach.

- 16
- 7
- 1
- brak placówek

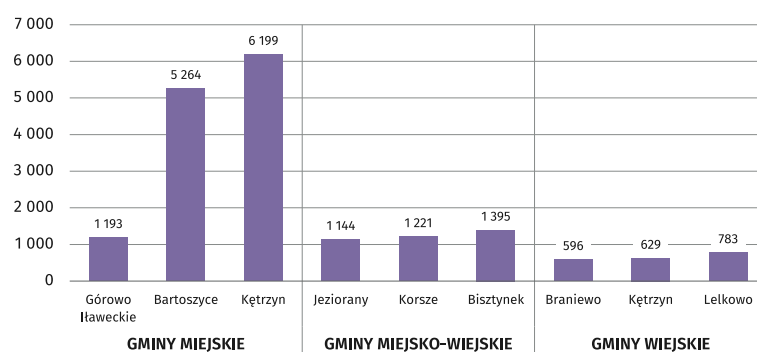
Robert Malinowski
wójt Gminy Łukta

Wysoka pozycja Gminy Łukta świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze kulturalnej oraz aktywności społeczności lokalnej. Tak rozbudowana sieć placówek umożliwia realizację różnorodnych inicjatyw - od wydarzeń artystycznych po działania edukacyjne i integracyjne. Gmina inwestuje w kulturę jako ważny element rozwoju społecznego, co sprzyja podtrzymaniu lokalnych tradycji i wzmacnia więzi między mieszkańcami gminy Łukta.

		2024
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	146
1	Giżycko	16
2	Działdowo	13
3	Łukta	8
4	Olsztyn	6
5	Bartoszyce	4
6	Kruklanki	3
7	Kowale Oleckie	3
8	Górowo Iławeckie	2
9	Kętrzyn	2
10	Dubeninki	2
11	Elbląg	2
12	Bartoszyce	1

* w pozostałych gminach 1 lub 0

Gminy województwa warmińsko-mazurskiego o najmniejszej liczbie osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.

Biskupiec ma 630 lat i wciąż młode serce!

Choć cały rok 2025 upływa pod znakiem 630-lecia miasta, to właśnie trzy dni – 17, 18 i 19 października – były prawdziwą kulminacją jubileuszu. Było wzruszająco, radośnie, tłumnie i z sercem. Bo jak świętować, to tylko razem – po biskupiecku!

Dokładnie 630 lat po tym, jak biskup Henryk Sorbom nadał Biskupowi prawa miejskie, mieszkańcy mogli po raz pierwszy zobaczyć odnaleziony Akt Lokacyjny – odkryty przez Joannę i Franka Dombrowski i przetłumaczony na język polski. Jego oficjalna prezentacja podczas gali w Domu Kultury była momentem, który poruszył wszystkich. Podczas uroczystej Sesji Rady Miejskiej wręczono tytuły Honorowych Obywateli Gminy Biskupiec pięciu wyjątkowym osobom: Bożenie Laskockiej, Teresie Więckiewicz, Antoniemu Świokło, Ryszardowi Kędziorowi i Stanisławowi Matwiejowi. Profesor Stanisław Achremczyk zabrał uczestników w podróż przez dzieje miasta, a premierę miał wyjątkowy album o Biskupcu przygotowany przez mieszkańców pod kierunkiem Marka Pietrasa.

Wieczorem odbyły się jeszcze dwa wyjątkowe wydarzenia. Najpierw wernisaż wystawy „Artyści Biskupca”, prezentują-

cy twórczość 17 lokalnych artystów. To nie tylko zbiór dzieł – to spotkanie pokoleń, emocji, historii i pasji, które ukazują, jak bogate i żywe jest artystyczne oblicze Biskupca. Następnie zachwycił Warmiński Pokaz Mody „Szyty Nicą Nowoczesności” autorstwa Sandry Romańczuk, z kreacjami uszytymi przez Iwonę Kopyrską. Projekty te były jak pomost między przeszłością a przyszłością, a kiedy na koniec rozległy się oklaski, trudno było nie poczuć dumy, że takie talenty rodzą się właśnie tutaj – w Biskupcu.

W sobotę deszcz nie pokrzyżował planów – wręcz przeciwnie! Dzięki zaangażowaniu pracowników i mieszkańców wszystkie wydarzenia przeniesiono do domu kultury, co pokazało, jak doskonale Biskupiec potrafi współpracować nawet w trudnych chwilach.

Na wszystkich czekały kulinarne atrakcje: podczas pokazu live cooking kucharz TVP Tomasz Królikowski wraz z Zakładami Mięsnymi Warmia rozdali 630 porcji pysznej golonki przygotowanej według receptury sołectwa Kobuły. Burmistrz częstował mieszkańców 630 kokosankami przygotowanymi według dawnego przepisu – smak dzieciństwa wrócił do wielu serc. Do

tego Koła Gospodyń Wiejskich serwowały pyszności, które skradły serca wszystkich uczestników – lokalne smaki w najlepszym wydaniu!

Na scenie odbył się spektakl „Sen Sorboma”, w którym wystąpili nasi władarze, Radna Rady Miejskiej obok wicedyrektor i uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 3. Widowisko spotkało się z ogromnym aplauzem publiczności.

Równocześnie scenę opanowali artyści – Chór Hubal Harmony 2.0, Studio Wokalne Sukces, Oliwia Ciechacka, TRIO Joskulska & Dejnack & Krawczyk, Martyna Pawłowska i Michał Olesiński. Premierę miały dwie piosenki o Biskupcu, a wieczór zakończył się magicznym laser show i koncertem skrzypaczki Lin Violin.

Mimo niepogody – sala pękała w szwach, a atmosfera była gorąca i pełna emocji.

Ostatni dzień rozpoczął się pięknym gestem – posadzeniem Kaliny Przyjaźni, подарowanej przez zaprzyjaźnioną delegację z Ukrainy. Symbolizuje ona więź, która nie zna granic.

Następnie odbyła się Msza Święta w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w intencji mieszkańców, z udziałem pocztów sztandar-

owych. Po niej delegacje złożyły kwiaty pod pomnikami.

Popołudnie upłynęło pod znakiem sportowych emocji. Drużynowe Urodziny Miasta – Olimpiada Sportowo-Historyczna przyciągnęła 18 drużyn – rodziny, znajomych, służby mundurowe, seniorów i młodzież. Było dużo śmiechu, rywalizacji i dobrej zabawy.

Zwieńczeniem święta był Nocny Rajd Pieszy po Biskupcu z przewodnikiem Krzysztofem Kowalskim, który w blasku latarek opowiadał historie o mieście, jakich nie znajdziemy w żadnych książkach.

Przez cały weekend mieszkańcy mogli również podziwiać multimedialną prezentację dawnych zdjęć Biskupca, wyświetlaną na fasadzie Miejskiej Biblioteki Publicznej. Historia miasta dosłownie ożyła na murach.

Trzydni świętowania, ale emocje zostaną na długo. Biskupiec pokazał, że potrafi świętować z sercem – z dumą z przeszłości i z radością patrząc w przyszłość. To było święto ludzi, historii i wspólnoty, która wciąż rośnie w siłę. Bo Biskupiec to nie tylko miejsce na mapie. To wspomnienia, emocje i dom.

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

Skuteczna i nowoczesna administracja to fundament sprawnego zarządzania powiatem. Inwestujemy w rozwój kompetencji urzędników, cyfryzację usług oraz komfortowe warunki pracy. Dzięki temu mieszkańcy otrzymują szybki, profesjonalny i przyjazny dostęp do informacji i wsparcia. Nasza administracja to partner i wsparcie dla społeczności, który ułatwia realizację najważniejszych zadań powiatu.

Leszek Dziąg
starosta braniewski

Skala wydatków na administrację, z punktu widzenia dużego zakresu realizowanych zadań, ale przede wszystkim poziomu kompetencji i zaangażowania naszych pracowników, nie powinna być zaskoczeniem. Jest ona także wynikiową dwóch ważnych okoliczności.

1. Zmiany przepisów dotyczących minimalnego wynagrodzenia, bezpośrednio wpływających na spłaszczenie płac pomiędzy grupami pracowników samorządowych, co działa w sposób całkowicie demotywujący na kadrę z dużym stażem i doświadczeniem. Przypomnę, że gdy jak dotąd niezmienny od lat system płacy minimalnej ruszył kilka lat temu ostro do przodu, kadra kierownicza średniego szczebla zarabiała tyle co dziś pracownicy obsługi urzędu z płacą minimalną.

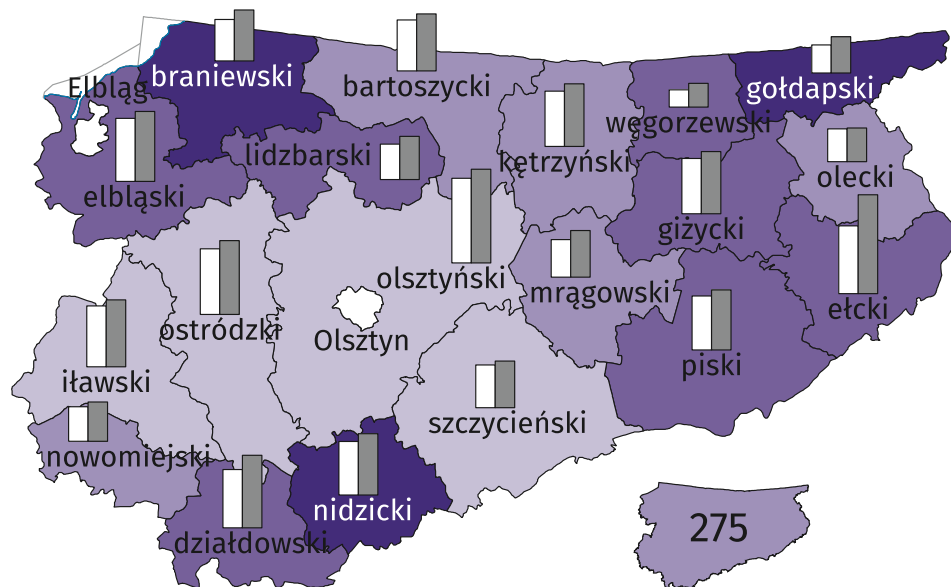
2. Obserwujemy jednocześnie ponadnormatywny, od dawna nie spotykany wzrost cen towarów i usług. Mimo ogłoszonego poziomu inflacji, głównego wskaźnika tego pomiaru, dla przeciętnego konsumenta wymiernym kryterium oceny jest wzrost cen obserwowany na półkach sklepowych w czasie rzeczywistym.

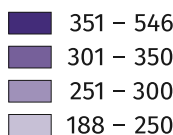
Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

W 2024 roku nasz powiat skutecznie zarządzał finansami publicznymi. Wydatki na administrację publiczną realizowaliśmy zgodnie z planem, zapewniając sprawne funkcjonowanie urzędu i wysoką jakość obsługi mieszkańców. Pomimo wyzwań budżetowych udało nam się zakończyć rok z nadwyżką, co świadczy o odpowiedzialnym gospodarowaniu środkami. Dzięki pozyskanym funduszom zewnętrznym mogliśmy realizować ważne inwestycje i projekty społeczne, umacniając stabilność finansową powiatu i sprzyjając jego rozwojowi.

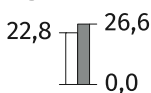
Wydatki budżetów powiatów* na administrację publiczną w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Na 1 mieszkańca w zł

Ogółem w mln zł

2023 2024

W budżetach powiatów na administrację publiczną w 2024 r. przeznaczono 295,7 mln zł. Było to o 17,2% więcej niż w roku wcześniejszym.

Wydatki na administrację publiczną stanowiły 10,3%.

W przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 275 zł i były o 42 zł większe niż rok wcześniej.

Najwięcej na administrację publiczną w przeliczeniu na mieszkańca wydano w powiecie nidzickim.

* bez miast na prawach powiatu

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

		Wydatki na administrację publiczną w zł		w mln zł		Wydatki na administrację publiczną na mieszkańca w zł	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		252 336 949	295 731 305	252,3	295,7	233	275
1	Powiat nidzicki	14 375 048	16 541 729	14,4	16,5	471	546
2	Powiat gołdapski	7 516 061	9 785 970	7,5	9,8	300	396
3	Powiat braniewski	11 127 588	13 669 028	11,1	13,7	296	369
4	Powiat elbląski	16 927 726	18 847 295	16,9	18,8	311	350
5	Powiat działdowski	15 711 890	19 521 048	15,7	19,5	255	319
6	Powiat giżycki	14 851 152	16 774 527	14,9	16,8	276	314
7	Powiat piski	14 531 493	16 165 562	14,5	16,2	278	312
8	Powiat węgorzewski	4 589 626	6 411 039	4,6	6,4	219	310
9	Powiat lidzbarski	9 469 391	11 626 958	9,5	11,6	247	306
10	Powiat etcki	18 220 375	26 633 749	18,2	26,6	206	302
11	Powiat kętrzyński	14 800 154	16 833 849	14,8	16,8	258	297
12	Powiat bartoszycki	13 665 020	15 287 999	13,7	15,3	258	292
13	Powiat olecki	8 761 464	9 003 569	8,8	9,0	273	283
14	Powiat mrągowski	10 112 436	12 458 832	10,1	12,5	212	264
15	Powiat nowomiejski	9 218 496	10 493 402	9,2	10,5	219	251
16	Powiat ostródzki	17 749 627	19 927 026	17,7	19,9	179	202
17	Powiat iławski	16 412 751	18 043 715	16,4	18,0	182	201
18	Powiat olsztyński	22 761 731	25 218 864	22,8	25,2	175	194
19	Powiat szczycieński	11 534 919	12 487 142	11,5	12,5	173	188

UDOSTĘPNIANIE LASU TURYSTOM

MIĘDZY OCHRONĄ PRZYRODY A TURYSTYKĄ

CORAZ CHĘTNIEJ SPĘDZAMY CZAS W LEŚIE – SZUKAMY TAM SPOKOJU, ŚWIEŻEGO POWIETRZA I KONTAKTU Z NATURĄ. ABY UŁATWIĆ KORZYSTANIE Z UROKÓW LASU, ROZWIJA SIĘ INFRASTRUKTURA SPRZYJAJĄCA WYPOCZYNKOWI: POWSTAJĄ ŚCIEŻKI PIESZE I ROWEROWE, WIATY ORAZ MIEJSCA ODPOCZYNKU. DZIĘKI TAKIM INICJATYWOM LAS STAJE SIĘ PRZESTRZENIĄ ZACHĘCAJĄCĄ DO AKTYWNOŚCI I KONTAKTU Z NATURĄ. DODATKOWO ROZWÓJ TAKIEJ INFRASTRUKTURY POZWALA CIESZYĆ SIĘ LASEM W SPOSÓB BEZPIECZNY, JEDNOCZEŚNIE BUDUJĄC WIĘKSZĄ ŚWIADOMOŚĆ JEGO ZNACZENIA I POTRZEB OCHRONY.

Wiaty nad jeziorem Zdręczno (na terenie leśnictwa Wykno)

Miejscom chętnie odwiedzanym zarówno przez lokalną społeczność, jak i turystów jest rezerwat przyrody Koniuszanka II. Najważniejszym walorem rezerwatu jest przełom rzeki Koniuszanki, która płynąc przez starodrzewy olchowe i sosnowe, tworzy malowniczy krajobraz. Ścieżka przyrodniczo-leśna w rezerwacie Koniuszanka II, choć istniała już wcześniej, została w 2024 roku całkowicie odnowiona. Dzięki temu rezerwat stał się miejscem jeszcze bardziej dostępnym i przyjaznym dla odwiedzających. Celem tego działania było nie tylko ułatwienie turystom odkrywania przyrodniczych walorów tego wyjątkowego miejsca, ale też wsparcie edukacji leśnej zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Na trasie ścieżki, liczącej długość ok. 2,5km, znajduje się 8 przystanków dydaktycznych. Przybliżają one tematykę m.in. naturalnej sukcesji, drzew matecznych. Mówią też o martwym drewnie, czy też „ptasim zegarze”. Spacerując ścieżką spotkamy m.in. pomnikowe dęby, potężne sosny

i daglezje zielone, jak również bunkier z czasów II wojny światowej, który jest świadkiem minionej historii. Na trasie ścieżki znajdują się także ławeczki oraz miejsce odpoczynku z tablicami prezentującymi wiersze leśnika-poety Władysława Dzięgały.

Rezerwat przyrody Źródła Rzeki Łyny im. Prof. Romana Kobendzy jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych i chętnie odwiedzanych obiektów przyrodniczych na Warmii i Mazurach. Co roku przyciąga on wielu turystów, mieszkańców regionu, a także liczne grupy edukacyjne. Rezerwat ten stanowi rozległą dolinę rzeki, a głównym celem jego założenia było zachowanie obszaru źródeł rzeki Łyny oraz ochrona zjawiska wstecznej erozji źródłiskowej. Szlaki turystyczne prowadzące wokół źródeł stanowią główną formę udostępnienia tego obszaru społeczeństwu. W ubiegłym roku, na skutek działalności bobrów, poziom wód w korycie rzeki Łyny na terenie rezerwatu znacznie się podniósł, co spowo-

dowało zalanie mostku znajdującego się na trasie jednego ze szlaków. W związku z zagrożeniem bezpieczeństwa występującym na szlaku turystycznym, byliśmy zmuszeni wprowadzić czasowy zakaz wstępu na zalaną część szlaku. Mimo powstałej przeszkody, rezerwat przyrody nadal był i jest udostępniony dla odwiedzających dzięki drugiemu wyznaczonemu szlakowi turystycznemu (szlak zielony). Nadleśnictwo Nidzica wychodząc naprzeciw, z jednej strony potrzebom ochrony siedliska bobra europejskiego, jak i z drugiej strony uwzględniając potrzeby społeczne, podjęło działania zmierzające do wybudowania nowej kładki. Obiekt jest bowiem niezbędny do przywrócenia pełnej dostępności szlaku turystycznego, zapewnienia bezpieczeństwa odwiedzającym, a także utrzymania walorów edukacyjnych rezerwatu, który pełni funkcję „żywej sali lekcyjnej” wykorzystywanej przez szkoły, uczelnie i organizacje przyrodnicze.

Popularnym miejscem spacerów oraz aktywnego wypoczynku są także lasy sąsiadujące z Nidzicą, zwane przez mieszkańców „Lasem Miejskim”. Historia Lasu Miejskiego w Nidzicy (tzw. Stadtwald) zaczyna się od

budowy pierwszych budynków w 1905 roku, które służyły jako miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców, zwłaszcza w okolicy dzisiejszej miejscowości Nibork Drugi. W okresie międzywojennym było to miejsce urlopów dla żołnierzy walczących na froncie wschodnim. Wędrując ścieżkami w tym kompleksie, nietrudno zauważyć pozostałości w układzie lasu – okręgi bukowe czy stare dęby. W ubiegłym roku udostępniliśmy na jego terenie trasę biegową, na której organizowane są spotkania sportowo-rekreacyjne o nazwie parkrun. Inicjatywa ta stwarza możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu oraz sprzyja integracji lokalnych społeczności. W ramach działań mających na celu rozwój infrastruktury sprzyjającej społeczności planujemy do końca 2025 roku wybudować wiatę turystyczno-edukacyjną. Wiaty ta będzie znajdować się na terenie dawnej szkółki leśnej Nadleśnictwa Nidzica, w leśnictwie Łyna. Pod zadaszoną wiatą będzie znajdować się miejsce dla około 60 osób oraz otwarte pale-nisko. Wiaty będzie udostępniana dla grup zorganizowanych.

Inwestycją wykonaną z myślą o społeczeństwie było również odnowienie w 2024 roku istniejącej już wiaty nad jeziorem

Zdręczno (na terenie leśnictwa Wykno). Miejsce to już wcześniej cieszyło się popularnością wśród turystów i mieszkańców, stąd też powstał pomysł na jej odbudowę. Obiekt ten wykorzystywany jest także podczas wydarzeń organizowanych przez Nadleśnictwo Nidzica. W czerwcu 2025 roku odbyła się tu pierwsza edycja Powiatowego Rajdu Rowerowego „Kołem po naturze”, który cieszył się dużą popularnością.

Dodatkowo, aby zwiększyć komfort odwiedzających nasze tereny, tworzymy nowe miejsca postoju pojazdów. Dzięki nim goście mogą swobodnie korzystać z uroków otaczających nas lasów, nie martwiąc się o problem z bezpiecznym zaparkowaniem. W zeszłym roku powstały dwa miejsca postoju pojazdów – jedno w leśnictwie Szkotowo, niedaleko jeziora Kownatki, a drugie w leśnictwie Zdrojek. W przyszłych latach planowana jest realizacja kolejnych miejsc postoju.

Dzięki tym i innym przedsięwzięciom staramy się aktywnie promować ideę lasów dostępnych i otwartych dla wszystkich. Zapraszamy do korzystania z naszej infrastruktury i zachęcamy do współpracy.

Tomasz Kosobudzki
starosta olecki

Znaczące miejsce Powiatu Oleckiego w rankingu wydatków na ochronę zdrowia pokazuje, że troska o bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców jest dla nas priorytetem. Konsekwentnie inwestujemy w modernizację i doposażenie placówek medycznych, wspieramy szpital oraz inicjatywy prozdrowotne kierowane do różnych grup wiekowych. W 2024 roku zakończyła się inwestycja związana z budową oddziału geriatrycznego i rehabilitacji dziennej, które rozpoczęły funkcjonowanie w 2025 roku. Równocześnie rozpoczęliśmy inwestycję w SPZZOD w Olecku-Kolonii, mając na celu modernizację i poprawę funkcjonowania tej placówki. Dzięki temu stale podnosimy jakość usług medycznych i komfort pacjentów.

Michał Kochanowski
starosta kętrzyński

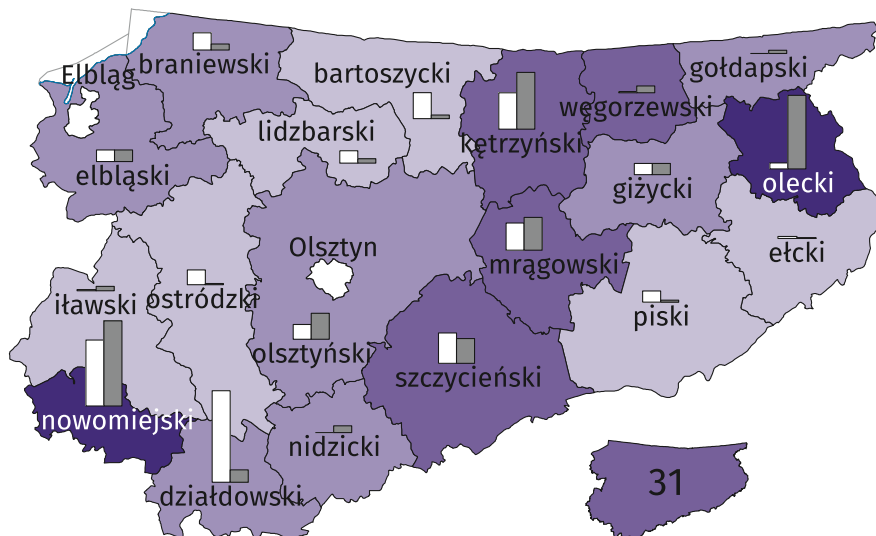
Wysokie wydatki Powiatu Kętrzyńskiego na ochronę zdrowia to efekt konsekwentnej strategii inwestowania w rozwój Szpitala Powiatowego w Kętrzynie. Największym przedsięwzięciem ostatnich lat była inwestycja o wartości ponad 14 mln zł, obejmująca budowę nowego bloku operacyjnego oraz remont Oddziału Chirurgii Ogólnej. To kluczowy krok w kierunku podniesienia jakości i bezpieczeństwa leczenia pacjentów. Samorząd systematycznie wspiera też zakup nowoczesnego sprzętu i planujemy kolejne inwestycje. Wyróżnienie w rankingu potwierdza, że środki publiczne są wykorzystywane w sposób przemyślany i realnie wpływają na jakość życia mieszkańców powiatu kętrzyńskiego.

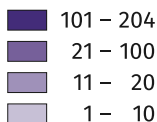
Edward Żuralski
starosta nowomiejski

Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim zyska nową karetkę, zmodernizowany oddział geriatryczny i nowe poradnie. Samorząd dokapitalizował spółkę oraz rozlicza nadwykonania z NFZ, zapowiadając bieżącą kontrolę kosztów i realizację programu naprawczego. Ambulans sfinansują: gminy i miasto (po 50 tys. zł), samorząd województwa (99 tys. zł), powiat (88,8 tys. zł) i darczyńca (5 tys. zł). W ramach KPO modernizowane są pomieszczenia pod geriatrę (wartość 6 368 882,84 zł; dofinansowanie 5 461 570,52 zł; wkład 907 312,32 zł). Drugi projekt z FE Warmia i Mazury 2021–2027 (priorytet „Zdrowie”) wart jest 1 438 725,00 zł, w tym 1 146 680,00 zł dotacji i 292 045,00 zł wkładu. Powstaną poradnie: kardiologiczna, leczenia ran przewlekłych, leczenia bólu i ginekologiczno-położnicza; dojdą pakiety onkologiczne i nowy sprzęt endoskopowy. Dokapitalizowanie: 2,6 mln zł (cztery transze). Nadwykonania NFZ 2025: I kw. 912 tys. zł (wyptacone), II kw. 520 tys. zł (w trakcie). Priorytetem jest stabilizacja i jakość.

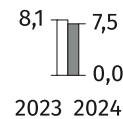
Wydatki budżetów powiatów* na ochronę zdrowia w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r.

Na 1 mieszkańca w zł

Ogółem w mln zł

Wydatki budżetów powiatów na ochronę zdrowia w województwie w 2024 r. wyniosły 33,2 mln zł. Było to o 1,3% mniej niż rok wcześniej. Środki przeznaczone na ochronę zdrowia stanowiły 1,2% wydatków.

Podobnie jak w 2023 r. wydatki związane ze zdrowiem w przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 31 zł. Najwięcej na ochronę zdrowia na mieszkańca przeznaczono w dwóch powiatach – oleckim i nowomiejskim.

* bez miast na prawach powiatu
Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

		Wydatki na ochronę zdrowia w zł		w mln zł		Wydatki na ochronę zdrowia na mieszkańca w zł	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
WARMIŃSKO-MAZURSKIE		33 669 068	33 219 194	33,7	33,2	31	31
1	Powiat olecki	504 731	6 510 073	0,5	6,5	16	204
2	Powiat nowomiejski	5 752 866	7 496 847	5,8	7,5	137	179
3	Powiat kętrzyński	3 231 450	5 012 223	3,2	5,0	56	88
4	Powiat mrągowski	2 418 908	2 908 000	2,4	2,9	51	62
5	Powiat szczycieński	2 709 124	2 207 117	2,7	2,2	41	33
6	Powiat węgorzewski	101 711	571 364	0,1	0,6	5	28
7	Powiat nidzicki	36 287	610 359	0,0	0,6	1	20
8	Powiat elbląski	1 032 378	1 030 496	1,0	1,0	19	19
9	Powiat giżycki	1 025 900	1 017 548	1,0	1,0	19	19
10	Powiat działdowski	8 065 462	1 081 399	8,1	1,1	131	18
11	Powiat olsztyński	1 286 501	2 344 387	1,3	2,3	10	18
12	Powiat braniewski	1 547 999	511 504	1,5	0,5	41	14
13	Powiat gołdapski	20 201	330 090	0,0	0,3	1	13
14	Powiat lidzbarski	1 112 281	357 103	1,1	0,4	29	9
15	Powiat bartoszycki	2 313 850	349 032	2,3	0,3	44	7
16	Powiat piski	1 012 977	236 946	1,0	0,2	19	5
17	Powiat iławski	58 000	394 674	0,1	0,4	1	4
18	Powiat etcki	182 270	134 937	0,2	0,1	2	2
19	Powiat ostródzki	1 256 174	115 094	1,3	0,1	13	1

BISKUPIEC STAWIA NA SPORT

SIATKÓWKA, BIEGANIE I NOWOCZESNA HALA

Gmina Biskupiec dynamicznie rozwija sport i rekreację. Start Biskupieckiej Amatorskiej Ligi Siatkówki, VII Półmaraton Biskupiecki oraz budowa nowoczesnej hali sportowej pokazują, że aktywność fizyczna staje się jednym z priorytetów lokalnych władz i mieszkańców.

Biegacze na starcie Półmaratonu Biskupieckiego

Rozgrywki Biskupieckiej Amatorskiej Ligi Siatkówki (BALS)

BALS – siatkarska pasja łączy trzy województwa

W niedzielę, 21 września, zainaugurowano rozgrywki Biskupieckiej Amatorskiej Ligi Siatkówki (BALS). Dziesięć drużyn rozpoczęło rywalizację o miano najlepszej ekipy regionu. To pierwsza tego typu inicjatywa w powiecie nowomiejskim i jedyna w regionie liga siatkówki amatorskiej.

Partnerem przedsięwzięcia są Gmina Biskupiec oraz Wójt Gminy Biskupiec, a projekt współfinansowany jest przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w ramach Programu Rozwoju Lig Amatorskich.

Pomysłodawcą i głównym organizatorem BALS jest Daniel Zdankowski, radny powiatowy. W lidze uczestniczą zawodnicy z trzech województw: warmińsko-mazurskiego, kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego. Mecze odbywają się w Bielicach i Szwarcenowie, a nad ich przebiegiem czuwają sędziowie z Warmińsko-Mazurskiego Związku Piłki Siatkowej.

Rozgrywki składają się z fazy zasadniczej i fazy play-off. Osiem najlepszych drużyn powalczy o awans do finału, który zakończy się wyjątkową Galą Siatkówki BALS – wydarzeniem, jakiego dotąd w regionie nie było. Finały i galę będzie można śledzić w transmisjach na żywo, a relacje, wyniki i zdjęcia publikowane są na oficjalnych kanałach ligi w mediach społecznościowych.

Rozgrywki Biskupieckiej Amatorskiej Ligi Siatkówki (BALS)

Kolejna runda rozgrywek zaplanowana jest na 23 listopada, natomiast wielki finał odbędzie się 14 grudnia.

Półmaraton w Biskupcu – sport, integracja i energia

VII Półmaraton Biskupiecki to nie tylko zmagania sportowe, ale też wydarzenie, które jednoczy mieszkańców i promuje zdrowy styl życia. Tegoroczna edycja jest wyjątkowa – wpisuje się w obchody 700-lecia Biskupca.

Trasa biegu prowadzi przez malownicze tereny i spokojne drogi wiejskie, łącząc sportowe wyzwania z bliskością natury. Uczestnicy mogą liczyć na elektroniczny po-

miar czasu, profesjonalne zabezpieczenie i opiekę medyczną.

W ramach imprezy zorganizowano także biegi towarzyszące dla dzieci i młodzieży na dystansach od 100 do 1000 metrów. Dzięki temu wydarzenie ma charakter rodzinny i międzypokoleniowy, zachęcając całe rodziny do wspólnej aktywności.

Samorząd gminy Biskupiec podkreśla, że kontynuacja organizacji takich imprez to inwestycja w zdrowie i integrację mieszkańców.

Nowoczesna hala sportowa – inwestycja w przyszłość

Po latach starań rozpoczęła się budowa hali sportowej przy

Szkole Podstawowej w Biskupcu. Nowoczesny obiekt zapewni uczniom i mieszkańcom doskonałe warunki do treningów, rekreacji i organizacji wydarzeń sportowych.

Zakończenie inwestycji przewidziano na pierwsze półrocze 2026 roku. Gmina Biskupiec pozyskała 13,5 mln złotych z Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład” oraz dodatkowe środki

Sport napędza lokalną wspólnotę

— Inicjatywy takie jak BALS, Półmaraton Biskupiecki i budowa hali sportowej pokazują, że Gmina Biskupiec konsekwentnie inwestuje w aktywność, zdrowie i integrację mieszkańców. To dowód, że sport może być nie tylko pasją, ale i sposobem na budowanie silnej, zjednoczonej społeczności – podkreśla Arkadiusz Dobek, wójt gminy.

Biegi towarzyszące dla dzieci i młodzieży w trakcie Półmaratonu Biskupieckiego

Wizualizacja hali sportowej w Biskupcu

Robert Szewczyk
prezydent Olsztyna

To kolejne pozytywne wyróżnienie dla Olsztyna i dowód na to, że nasze działania przynoszą realne efekty. Lokalna gospodarka jest coraz bardziej stabilna i odporna na wyzwania rynkowe. Udało nam się stworzyć warunki, w których mieszkańcy mają większy dostęp do pracy, a przedsiębiorcy do wykwalifikowanych kadr. Ten sukces to efekt współpracy wielu środowisk: samorządu, instytucji rynku pracy, organizacji pozarządowych oraz lokalnych firm. Dzięki wspólnym działaniom rozwijamy programy aktywizacji zawodowej, wspieramy przedsiębiorczość i inwestycje, a także dbamy o to, by edukacja w Olsztynie odpowiadała potrzebom rynku. Spadek bezrobocia to nie tylko statystyka – to lepsze życie mieszkańców, większe bezpieczeństwo rodzin i poczucie stabilności. To również sygnał dla inwestorów, że Olsztyn to miasto, w którym warto lokować kapitał.

Joanna Soćko
starosta węgorszewski

Utrzymujący się niski poziom bezrobocia to wynik współdziałania wielu instytucji i konsekwentnej polityki wsparcia lokalnego rynku pracy. Współpraca z urzędem pracy, szkołami i przedsiębiorcami przynosi realne efekty – coraz więcej osób znajduje stabilne zatrudnienie. Wiemy, jak ważna jest praca dla poczucia bezpieczeństwa i rozwoju rodzin, dlatego działania w tym obszarze traktujemy jako jeden z naszych najważniejszych obowiązków wobec społeczności lokalnej.

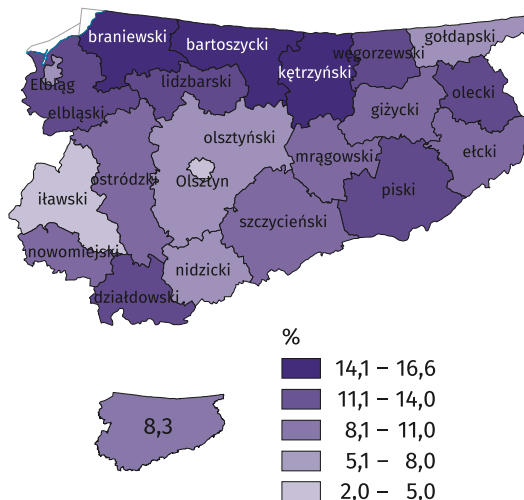
Krzysztof Tomasz Kazaniecki
starosta gołdapski

Na przestrzeni 20 lat w powiecie gołdapskim nastąpiła znacząca poprawa na rynku pracy: liczba bezrobotnych spadła z ponad 4,6 tys. do ok. 600, a stopa bezrobocia z ponad 45% do 7,9%, co przesunęło powiat z czołówek bezrobocia na 155. miejsce w kraju. Na koniec 2024 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 576 osób, co oznacza spadek w porównaniu z rokiem poprzednim. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 7,9%, a najniższy wynik – 6,7% – odnotowaliśmy w czerwcu. Dzięki konsekwentnej współpracy samorządów, wsparciu instytucji publicznych oraz rozwojowi lokalnych inwestycji udało się znacząco ograniczyć bezrobocie i poprawić sytuację mieszkańców. Coraz więcej osób znajduje stabilne zatrudnienie, a lokalna gospodarka staje się coraz silniejsza i bardziej odporna na wahania rynkowe.

Paweł Przybytek
starosta nidzicki

Bezrobocie to wyzwanie, któremu stawiamy czoła z determinacją i realnymi działaniami. Powiatowy Urząd Pracy wspiera mieszkańców programami aktywizacji zawodowej, podnoszenia kwalifikacji i promocji zatrudnienia. Współpracujemy z lokalnymi przedsiębiorcami, by tworzyć nowe miejsca pracy i wspierać rozwój gospodarczy. To nasza odpowiedź na potrzeby rynku i wsparcie dla tych, którzy chcą i mogą pracować.

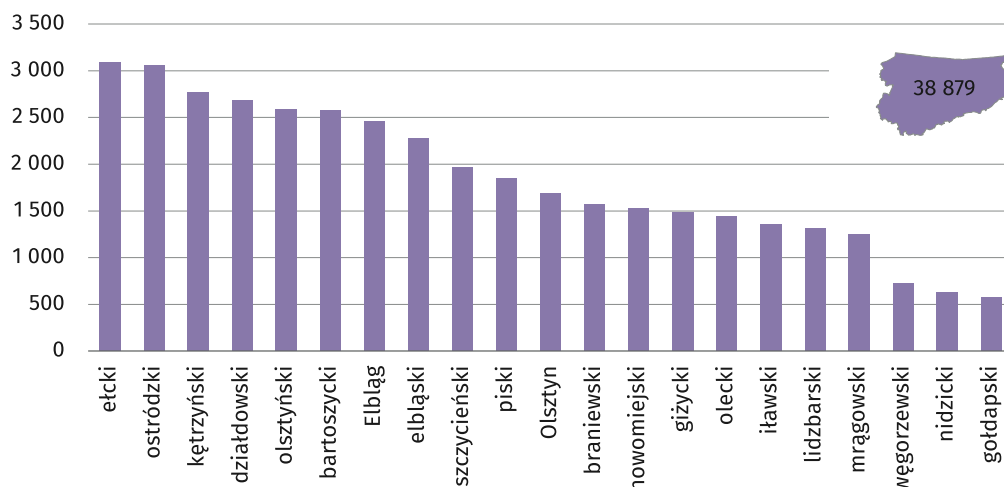
Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 31 grudnia 2024 r.

Na koniec 2024 r. w powiatowych urzędach pracy w województwie zarejestrowanych było 38,9 tys. osób bezrobotnych, tj. o 1,1% mniej niż przed rokiem. Stopa bezrobocia rejestrowanego była jedną z najwyższych w kraju i podobnie jak rok wcześniej wyniosła 8,3%.

Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały bartoszycki i kętrzyński, a o najniższej – Olsztyn. W porównaniu z 2023 r. spadek stopy bezrobocia miał miejsce w większości powiatów. Wyższa stopa niż przed rokiem wystąpiła w powiatach: ostródzkim, lidzbarskim, piskim, węgorzewskim, szczygieńskim, braniewskim i Elblągu. W powiecie kętrzyńskim i giżyckim stopa bezrobocia rejestrowanego pozostała na poziomie sprzed roku.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według powiatów w województwie warmińsko-mazurskim – stan na 31 grudnia 2024 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

	Powiaty	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia
1	Powiat m.Olsztyn	1 692	2,0
2	Powiat itawski	1 359	4,2
3	Powiat olsztyński	2 588	6,3
4	Powiat m.Elbląg	2 451	6,4
5	Powiat nidzicki	627	6,8
6	Powiat gołdapski	576	7,9
7	Powiat mrągowski	1 251	8,2
8	Powiat giżycki	1 487	9,1
9	Powiat ostródzki	3 055	9,3
10	Powiat szczygieński	1 960	9,3
11	Powiat nowomiejski	1 532	10,4
12	Powiat etcki	3 088	10,6
13	Powiat lidzbarski	1 319	11,1
14	Powiat działdowski	2 685	12,4
15	Powiat elbląski	2 280	12,5
16	Powiat olecki	1 436	12,5
17	Powiat piski	1 851	12,8
18	Powiat węgorzewski	727	12,8
19	Powiat braniewski	1 565	14,7
20	Powiat kętrzyński	2 773	16,0
21	Powiat bartoszycki	2 577	16,6
	WARMIŃSKO-MAZURSKIE POLSKA	38 879 786 179	8,3 5,1

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W SZCZYTNI** rok zał. 1910

WYBIERZ

BIZNES PAKIET

**SKORZYSTAJ Z DODATKOWYCH USŁUG
I NAGRAJ Z NAMI FILM PROMOCYJNY**

Korzyści Konta na okres 24 miesięcy

- 0 zł** – za otwarcie i prowadzenie konta
- 0 zł** – za korzystanie z bankowości elektronicznej i mobilnej
- 0 zł** – przelewy internetowe bez limitu
- 0 zł** – wydanie i obsługa pierwszej karty debetowej MasterCard lub VISA
- 0 zł** – wypłaty z bankomatów przy naszych placówkach, sieci BPS i Planet Cash

Korzyści Kredytu

- 0 zł** – prowizja za udzielenie nowego kredytu na okres 12 miesięcy
- 0 zł** – prowizja za podwyższenie kwoty kredytu od kwoty podwyższenia
- ☒ – szybka decyzja kredytowa

Promocyjna oferta dla firm skierowana jest do wszystkich rodzajów działalności gospodarczej.

Infolinia: 801 505 404

bsszczytno.pl

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE WSPIERA DZIAŁANIA EKOLOGICZNE

Działania ekologiczne wspieramy przede wszystkim dotacjami i pożyczkami na preferencyjnych warunkach. To także szybkość rozpatrywania wniosków – mówi Małgorzata Ofierska, Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Co Fundusz ma do zaoferowania samorządom?

Małgorzata Ofierska, Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie:

Współpraca z samorządami realizowana jest w dwóch formach: dotacji i pożyczek. To, co jest ważne w naszych pożyczkach, to przede wszystkim ich oprocentowanie. Jest ono najkorzystniejsze na rynku, poza pożyczkami, które są dostępne z dofinansowaniem unijnym. Aktualnie wynosi ok. 4 procent rocznie. Poza tym Fundusz nie pobiera żadnych opłat, czy prowizji. To także szybkość procedowania składanych wniosków. Sprawna współpraca z samorządami powoduje, że od momentu ich złożenia mogą uzyskać dofinansowanie w terminie od dwóch-trzech tygodni do półtora miesiąca, jeżeli w grę wchodzi wyższa kwota, która wymaga zgody Rady Nadzorczej. Bardzo korzystne dla samorządów jest również to, że te pożyczki mogą zasilać inwestycje, które są objęte dofinansowaniem unijnym. Możemy udzielać pożyczki na wkład własny i prefinansowanie. Prefinansowanie dotyczy sytuacji, kiedy samorząd uzyskał dotację, ale nie ma środków na pokrycie pierwszych wydatków, zanim wypłacona zostanie dofinansowanie UE.

Na co mogą być dokładnie przeznaczane takie pożyczki?

Możemy je udzielać na działania, które wpisują się w obszary priorytetowe zawarte w dokumentach strategicznych Funduszu. Inwestycje samorządowe osiągają efekt ekologiczny np. w postaci oświetlenia energooszczędnego, budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych czy instalacji gospodarki odpadowej. Dochodzi do tego np. budowa ścieżek rowerowych, zagospoda-

rowanie nabrzeży jezior, sprawy retencji, czyli to co jest najważniejsze dla mieszkańców.

Czym jest efekt ekologiczny?

To mniejsza emisja zanieczyszczeń, mniejsze zużycie energii, zagospodarowanie odpadów. Efektem ekologicznym jest też

ograniczanie marnowania żywności, ale też zdrowie, czyli np. ścieżki rowerowe.

Czy samorządy są świadome, że mogą skorzystać z wsparcia finansowego Funduszu?

Ta świadomość samorządów jest coraz większa, nie bez znaczenia jest fakt, że działamy i zabiegamy o to, by miały one wiedzę o wszystkich naszych działaniach. Mamy np. specjalny projekt, w ramach którego zatrudnieni są doradcy energetyczni, którzy w tym roku spotkali się z większością samorządów lokalnych i przedstawili im pełną ofertę Funduszu. W ten sposób zachęcaliśmy m.in. do współpracy w ramach programu „Czyste Powietrze”. Doradzają także, co do stosowania odpowiednich technologii związanych z osiągnięciem efektu ekologicznego. To także działalność dydaktyczna naszych doradców. Przedstawiliśmy szkołom naszą ofertę edukacyjną. Spotkało się to z ogromnym odzewem ze strony tych placówek. Bardzo nas to cieszy.

W jakich przedziałach finansowych wahają się inwestycje wspomagane przez Fundusz?

Pulap udzielania pożyczek jest ograniczony zdolnością finansową samorządów. Z pożyczek mogą korzystać nie tylko samorządy i ich jednostki organizacyjne, w tym spółki komunalne, ale także podmioty prywatne i organizacje pozarządowe.

Co z dotacjami?

Mamy wiele konkursów związanych z możliwością uzyskania dotacji. Np. w tym roku powierzyliśmy Bankowi Żywności przeprowadzenie w naszym imieniu konkursu, w ramach którego sfinansowaliśmy urządzenie kilkunastu Lodówek Społecznych, ale to także projekty związane z bioróżnorodnością. Tematyka jest bardzo różnorodna. Największą popularnością cieszy się konkurs związany z edukacją ekologiczną. Mamy też programy, w których łączymy pożyczki z dotacjami. Istnieje, w szczególności przypadkach, również możliwość dofinansowania w trybie pozakonkursowym.

Sztandarowym programem ekologicznym jest „Czyste Powietrze”. Jaka jest rola w nim Funduszu?

Jeżeli chodzi o ten program, to mamy dwie formuły współpracy z samorządami. To jest prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych. To także pełnienie przez samorządy funkcji operatora. Operatorzy zapewniają kompleksowe wsparcie beneficjentom, którzy ubiegają się o najwyższy lub podwyższony poziom dofinansowania, w tym osobom korzystającym z prefinansowania. Ich rola obejmuje doradztwo, pomoc w wypełnianiu wniosków, wybór audytora i wykonawców, a także wsparcie od początku do końca procesu inwestycyjnego, aż do rozliczenia umowy.

WFOŚiGW
W OLSZTYNIE

